

Rapport 2012:21

Pilotprojekt screening
– ett regeringsuppdrag 2010–2012

Pilotprojekt Screening 2010–2012

Projektägare Håkan Olsson

Projektledare Elisabeth Åkerlund

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	5
Screeningmodellen.....	5
Screeningmetoden.....	6
Översikt screening	6
Frågeunderlag.....	8
IT-stöd vid screeninginspektion.....	10
Information om screening.....	12
Utbildning och inspektionsstöd i screening.....	12
Utbildning	13
Inspektionsstöd	13
Genomförande.....	14
Projektorganisation	14
Tidplan för pilotprojektet.....	14
Framtagande av frågeunderlag	16
Utveckling av IT-stöd	17
Grafiska branschen	18
Genomförda inspektioner.....	18
Urval av arbetsplatser för inspektion.....	19
Resultat av inspektioner	20
Utvärdering screening.....	20
Jämförelse av arbetsskadefakta inom Grafiska branschen.....	21
Jämförelse av bedömningar i frågeunderlag.....	22
Jämförelse av bedömningar genom "återscreening"	24
Enkät- och intervjuundersökning med inspekterade arbetsplatser	25
Resultat av undersökningen.....	25
Diskussion och slutsatser	28
Bilagor.....	32

Sammanfattning

Regeringen har gett Arbetsmiljöverket ett treårigt uppdrag, att i ett pilotprojekt under 2010–2012 utveckla och prova så kallad screening som metod inom Arbetsmiljöverkets tillsynsverksamhet. Screening har provats inom näringsgren 18, den grafiska branschen. Valet av bransch har skett efter samråd med arbetsmarknadens parter. Grafiska miljörådet har fungerat som pilotprojektets referensgrupp.

Screeningmetoden innebär att alla arbetsplatser med anställda inom en bransch får besök av en inspektör. Inspektören gör en översiktlig genomgång och bedömning av arbetsmiljön, samt gör en bedömning av om det finns behov av fördjupad tillsyn. Som underlag för detta använder inspektören ett "Frågeunderlag" med frågor inom alla arbetsmiljöområden. Frågeunderlaget är generellt så att det ska kunna användas i alla branscher. Besöket aviseras så att arbetsgivare och skyddsombud kan förbereda sig och delta. Arbetsplatsen får all dokumentation efter screeninginspektionen.

Om inspektören ställt krav vid screeninginspektionen bokas ett besök för uppföljning. Normalt kan då arbetsplatsen redovisa sina åtgärder vid det besöket. Om behov finns av fördjupad tillsyn, bokas även detta besök.

I modellen för screening ingår, förutom själva inspektionsmetoden, även IT-stöd för tidseffektiv och snabb hantering av resultat och dokument vid inspektionen. Dessutom ingår informationsinsatser som stöd för arbetsplatserna i deras arbetsmiljöarbete. I modellen ingår även den utbildning och det inspektionsstöd som tagits fram för att Arbetsmiljöverket ska kunna genomföra screening på ett enhetligt och rättssäkert sätt.

Totalt har Arbetsmiljöverket genomfört 1 300 screeninginspektioner i pilotprojektet för att prova metoden. Vid cirka 70 procent av inspektionerna har vi ställt krav. Vid cirka 10 procent av inspektionerna har inspektören gjort bedömningen att besök för fördjupad tillsyn behöver göras. En analys av resultatet visar att bedömningen i frågeunderlaget ser likartad ut både uppdelat efter antal anställda och efter typ av verksamhet inom grafiska branschen.

En enkät och intervjuundersökning med inspekterade arbetsplatser har genomförts. Resultatet visar att både arbetsgivare och skyddsombud ser positivt på den modell för screening som Arbetsmiljöverket tagit fram. En stor majoritet anser också att man fått en rättvis bedömning av sin arbetsmiljö. I ett avseende skiljer sig dock synpunkterna, arbetsgivare föredrar bokade besök,

skyddsombuden däremot föredrar en metod som innebär såväl bokade som oanmälda besök.

Resultatet av enkäten visar även att screeningmetoden bidragit till att arbetsmiljöförbättrande åtgärder vidtas inom branschen. En majoritet av arbetsplatserna tycker att besöket har ökat förståelsen för hur man kan arbeta med sitt arbetsmiljöarbete och att de fått nya tips och idéer.

I pilotprojektet har Arbetsmiljöverket utvecklat och provat en inspektionsmetod för screening anpassad för svenska förhållanden. Våra erfarenheter visar att screening är en användbar metod för att, med helhetssyn, göra en genomgång av samtliga arbetsställen inom en bransch som tidigare inte har inspekterats i någon större omfattning. Screeninginspektionerna har också gett samlad och ny information om branschen som Arbetsmiljöverket inte haft tidigare.

Metoden förutsätter dock att ett förberedande arbete genomförs inför genomgången av en ny bransch, och att mobilt IT-stöd finns tillgängligt, för att screening ska kunna genomföras på ett effektivt, enhetligt och rättssäkert sätt.

Pilotprojektet har möjliggjort utveckling och test av mobila lösningar för inspektionsstöd. Erfarenheterna i pilotprojektet kommer även att användas i utvecklingen av det framtida inspektionsstödet för den riskbaserade tillsynen inom Arbetsmiljöverket. Dock behöver fortsatt utveckling ske med ett förbättrat mobilt IT-stöd.

Inledning

I regleringsbrevet för budgetåret 2010 avseende Arbetsmiljöverket (A2009/3519/ ARM; A2009/4009/ ADM (delvis)) anvisade regeringen en treårig satsning ”för att i ett pilotprojekt utveckla och prova så kallad screening (en genomgång av samtliga arbetsställen inom en bransch genom besök) som metod inom Arbetsmiljöverkets tillsynsverksamhet.”

I regleringsbrevet angavs även att Arbetsmiljöverket skulle samråda med Arbetsmarknadens parter inför valet av bransch. Dessutom angavs att branschen skulle finnas i stora delar av landet och vara av den storleken att det var möjligt att genomföra tillsyn av screeningkaraktär.

Utgångspunkten för Arbetsmiljöverket vid planering av pilotprojektet var att - utifrån erfarenheter av den screening som Danmark genomfört - utforma en tillsynsmodell anpassad till svenska förhållanden. Den ska kunna användas inom alla typer av verksamheter. Modellen ska vara rättssäker, enhetlig och konkurrensneutral. Modellen ska utformas så att tillsynen bidrar till ökad egenaktivitet hos arbetsgivare. Tillsynen ska vara tidseffektiv med liten administrativ hantering.

Arbetsmiljöverket har provat screening inom den grafiska branschen. Valet av bransch har skett efter samråd med arbetsmarknadens parter.

Screeningmodellen

Den modell för screening som Arbetsmiljöverket utarbetat i pilotprojektet består av fyra delar:

- Screeningmetoden med inspektioner på arbetsplatsen och det frågeunderlag som används för att genomföra detta.
- IT-stödet som tagits fram för tidseffektiv och snabb hantering av resultat och dokumentation vid screeninginspektionen.
- Den information som tagits fram för att vara ett stöd för arbetsplatserna i deras arbetsmiljöarbete - inför, under och efter screeninginspektionen.
- Det inspektionsstöd som tagits fram för att inspektörerna ska kunna genomföra screening inom grafiska branschen på ett enhetligt och rättssäkert sätt.

Screeningmetoden

Screeningmetoden innebär att alla arbetsplatser med anställda inom en bransch får besök av en inspektör. Inspektören

- gör en översiktlig genomgång och bedömning av arbetsmiljön, samt
- gör en bedömning av om det finns behov av fördjupad tillsyn

Inspektören aviserar sitt besök så att arbetsgivare och skyddsombud kan förbereda sig för screeninginspektionen och delta vid besöket.

Inspektören använder ett standardiserat "Frågeunderlag" med frågor inom alla arbetsmiljöområden för att göra den översiktliga genomgången och bedömningen. Se närmare beskrivning av frågeunderlaget nedan.

Översikt screening

I screeningmetoden ingår tre typer av inspektionsbesök på arbetsplatsen, nämligen screeninginspektion, uppföljning screeninginspektion och besök för fördjupad tillsyn. Se bild 1, Översikt över screeningmetoden.

Screeninginspektionen är grunden. Det är vid denna inspektion som inspektören gör den översiktliga genomgången och bedömningen av arbetsmiljön på arbetsplatsen. Screeninginspektionen beräknas i snitt ta cirka två timmar.

Om den bedömning som inspektören gör medför att krav ställs bokas ett besök för uppföljning. Det besöket sker cirka 3 månader efter screeninginspektionen. Normalt kan då arbetsplatsen redovisa sina åtgärder vid uppföljningsbesöket och behöver inte skicka in svar i förväg.

Om inspektören vid screeninginspektionen bedömer att behov finns av en fördjupad tillsyn, bokas även ett besök för detta. Det besöket ska ske inom sex veckor. Då granskas ett område, eller en del av ett område, mer ingående än vad som är möjligt vid screeninginspektionen. Det besöket kan genomföras av annan inspektör än den som gjort screeninginspektionen, beroende på vilket område som berörs.

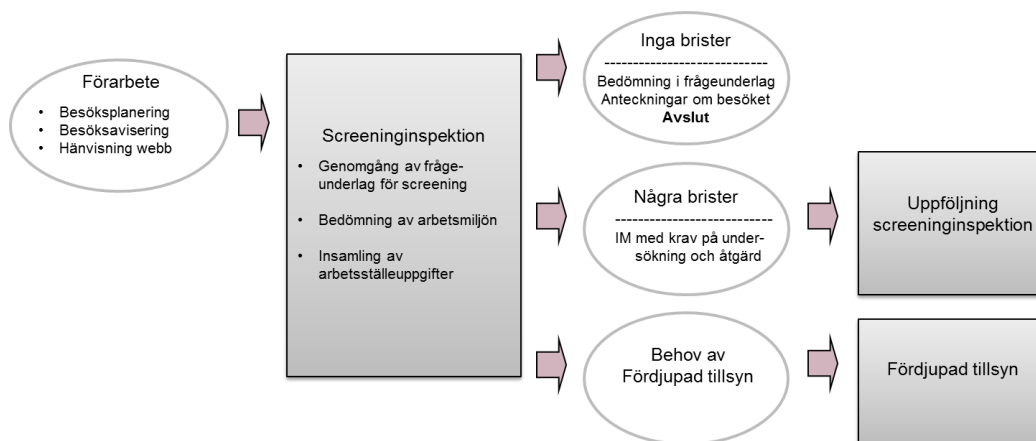

Bild 1. Översikt över screeningmetoden med de inspektionsbesök som ingår.

Arbetsplatsen, deltagande arbetsgivarföreträdare och skyddsombud, får all dokumentation efter screeningbesöket. Det innebär att den bedömning som inspektören dokumenterat i frågeunderlaget samt de anteckningar om besöket som inspektören gjort, alltid översänds.

Anteckningarna om besöket finns på ett så kallat förrättningsprotokoll. Där finns även ett utdrag om arbetsplatsen från Arbetsmiljöverkets register.

Om brister konstaterats som medför att krav ställs vid screeninginspektionen översänds även ett inspektionsmeddelande (IM) till arbetsplatsen. I screeningmetoden är det ett inspektionsmeddelande som omfattar det systematiska arbetsmiljöarbetet, som hänvisar till att arbetsgivaren ska undersöka de brister och vidta de åtgärder som anges i frågeunderlaget och i anteckningarna på förrättningsprotokollet.

I bilaga 1 finns en närmare beskrivning av hur inspektionerna i screeningmetoden går till. Denna beskrivning har under hela projektiden även funnits på Arbetsmiljöverkets särskilda webbsida om screening.

Frågeunderlag

Utgångspunkten vid utarbetandet av frågeunderlaget som används vid screening var att det skulle vara generellt dvs. omfatta alla arbetsmiljöområden och vara tillämpbart i alla branscher.

Omfattningen skulle vara sådan att en screeninginspektion skulle gå att genomföra på cirka 2 timmar i snitt. För att vara praktiskt användbart på begränsad tid finns inga referenser till föreskrifter i frågeunderlaget.

Det slutgiltiga frågeunderlaget består av 56 övergripande frågor uppdelade på nio områden. Frågorna inom ett område hålls ihop genom en löpande nummerserie.

Områdena är:

- Arbetsmiljöarbete
- Organisatoriska, sociala och psykosociala frågor
- Arbetsplatser och personalutrymmen
- Belastningsergonomi och synergonomi
- Kemiska och biologiska ämnen
- Fysikaliska faktorer
- Arbetsutrustning (maskiner) och teknik
- Medicinska kontroller och minderåriga
- Övrigt

Varje fråga bygger på en bedömning av om förhållandena är tillfredsställande eller inte. Om en viss fråga inte är tillämpbar på den aktuella verksamheten finns möjlighet att välja alternativet "inte aktuellt". Som stöd finns också exempel i punktform på vad som kan behöva tas upp i samband med frågorna. Se bild 2.

	Är förhållandena tillfredsställande beträffande:	Ja	Nej	Inte aktuellt	Exempel på vad som kan behöva tas upp
1	Arbetsmiljöarbete				
101	Undersökning och riskbedömning av de olika typerna av arbeten som förekommer i verksamheten?	☐	☐	☐	• Skriftligt • Regelbundet • Vid förändringar • Inhyrd arbetskraft
102	Skriftliga handlingsplaner för åtgärder som inte genomförs omedelbart?	☐	☐	☐	• När åtgärder ska vara genomförda • Ansvarig • Kontroll av åtgärder
103	Rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete?	☐	☐	☐	• Skriftligt om minst tio arbetstagare • Arbetsmiljöpolicy som de anställda känner till (skriftlig om minst tio arbetstagare)

Bild 2. Utdrag ur frågeunderlaget med frågor och exempel.

I samband med varje område ingår en sammanfattande bedömning av om det finns behov av ytterligare undersökning och åtgärder som resulterar i krav i inspektionsmeddelande. Se bild 3.

109	Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet?	☐	☐	☐	• Jämförelse mellan SAM-föreskrifterna och arbetsmiljöarbetet • Behov av hjälp av företagshälsovård • Skriftligt om minst tio arbetstagare
110	Samordning av arbetsmiljöfrågorna?	☐	☐	☐	• Byggarbetsplatser • Entreprenör på fast arbetsställe • Flera arbetsgivare på samma arbetsplats
Sammanfattande bedömning: Behov av ytterligare undersökning och åtgärder? Krav i IM Ja ☐ Nej ☐					

Bild 3. Utdrag ur frågeunderlaget med sammanfattande bedömning om krav i inspektionsmeddelande (IM).

I slutet av frågeunderlaget anges om fördjupad tillsyn är aktuellt för något eller några områden, se bild 4. Sist i frågeunderlaget finns också ett anteckningsfält där det bl.a. kort kan beskrivas vilka bristerna är för de frågor där förhållandena inte bedömts som tillfredsställande. Dessa anteckningar finns, som nämnts tidigare, på förrättningsprotokollet vid utskick till arbetsplatsen.

	Fördjupad tillsyn? Ja ☐ Nej ☐
	Anledning till fördjupad tillsyn: ☐ 1. Arbetsmiljöarbete ☐ 2. Organisatoriska, sociala och psykologiska frågor ☐ 3. Arbetsplatser och personalutrymmen ☐ 4. Belastningsergonomi, synergonomi ☐ 5. Kemiska och biologiska ämnen ☐ 6. Fysikaliska faktorer ☐ 7. Arbetsutrustning (maskiner) och teknik ☐ 8. Medicinska kontroller och minderåriga ☐ 9. Övrigt
	Anteckningar:

Bild 4. Utdrag ur frågeunderlaget med bedömning av behov av fördjupad tillsyn.

I bilaga 2 finns det fullständiga frågeunderlaget. Det finns även på Arbetsmiljöverkets särskilda webbsida om screening.

IT-stöd vid screeninginspektion

Utgångspunkten för utvecklingen av IT-stödet för screeninginspektionen var dels att effektivisera dokumenthanteringen och den administrativa hanteringen, dels att se till att arbetsplatsen snabbt får ta del av dokumentationen efter besöket.

En screeningapplikation utvecklades för IT-stödet.

Det innebär att:

- Verifiering av uppgifter om arbetsstället och insamling av information om besöket görs i applikationen.
- Bedömningen av arbetsmiljön i frågeunderlaget görs i applikationen.
- Informationen från screeninginspektionen överförs till Arbetsmiljöverkets databaser.
- Systemet skapar de dokument som besöket genererat.
- Dokumenten diarieförs och sparas i Arbetsmiljöverkets dokumentlager.
- Utskick av de skapade dokumenten sker via e-post till arbetsplatsen.

I det första skedet av projektet användes ett frågeunderlag på papper och inspektörerna förde in uppgifterna i screeningapplikationen via sina datorer på kontoret (version 1, bild 5). I projektets senare skede användes en surfplatta där uppgifterna skrevs in i screeningapplikationen direkt vid inspektionen (version 2, bild 5).

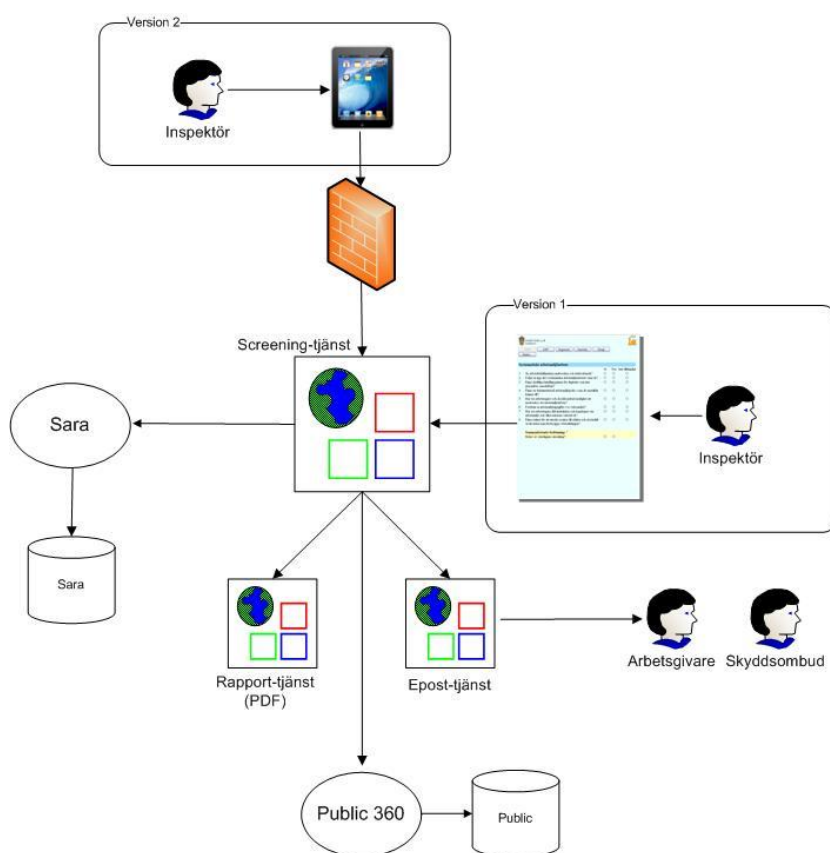

Bild 5. Översiktlig bild av hur screeningapplikationen fungerar. I version 1 fördes uppgifter från pappersunderlag in i applikationen i efterhand på kontoret, i version 2 fördes uppgifter in direkt i applikationen via surfplatta.

Anm.: Sara är Arbetsmiljöverkets centrala system för inspektionsstöd och diarieföring, Public 360 är Arbetsmiljöverkets dokumentlager.

För närmare beskrivning av hur IT stödet för screeninginspektionen fungerar, se systembeskrivningen i bilaga 3.

Information om screening

Informationen till arbetsplatserna har varit en viktig del av screeningmodellen för att bidra till ökad aktivitet i deras eget arbetsmiljöarbete.

Utgångspunkten i pilotprojektet har varit att ha all information på Arbetsmiljöverkets webbplats. Detta för att arbetsplatserna ska kunna informera sig om projektet, men även finna vägledning i sitt arbetsmiljöarbete.

En egen sida för pilotprojektet skapades därför. På denna sida finns information om screeningprojektet, hur inspektionen går till samt om det material och underlag som Arbetsmiljöverket använder. Dessutom finns länkar till andra aktörer inom arbetsmiljöområdet där information finns om grafiska branschen.

När pilotprojektet startade skickade vi ut *informationsbrev* till alla arbetsplatser för att de skulle kunna förbereda sig inför screening. Ett syfte var även att informera arbetsplatserna om screeningprojektets särskilda webbsida.

I *frågeunderlaget* har vi länkat Arbetsmiljöverkets olika temasidor till respektive berört område. Detta för att underlätta för arbetsplatserna om de vill veta mer om bedömningen av någon fråga. I samband med det arbetet har projektet även tagit initiativ till en ny temasida om medicinska kontroller, där vi såg att det saknades information.

Som en särskild del i framtagandet av *stödmaterial* för arbetsplatsernas eget arbetsmiljöarbete har projektet även tagit fram konkreta maskinchecklistor för sju typer av grafiska maskiner. Dessa finns på Arbetsmiljöverkets webbplats.

Utbildning och inspektionsstöd i screening

De inspektörer som deltagit i pilotprojektet är alla erfarna inspektörer. De har olika bakgrund och inspekterar vanligen inom olika branschområden. Detta var ett medvetet val, då screening är en metod som ska kunna tillämpas inom alla branscher och där bedömningen av arbetsmiljöfrågorna ska ske med helhetssyn.

För att genomföra pilotprojektet med utveckling av screeningmetoden och för att genomföra inspektioner på arbetsplatserna har totalt 20 inspektörer utbildats.

Utbildning

Utbildningen av screeninginspektörerna startade med en grundläggande utbildningsvecka. Det innebar både utbildning i screeningmetoden och utbildning i de specifika arbetsmiljöfrågor som finns inom grafiska branschen. I den del som berörde grafiska branschen medverkade representanter från Grafiska Miljörådet som föreläsare.

Därefter gjorde inspektörerna ett antal egna screeninginspektioner, som underlag för diskussion och utvärdering tillsammans med projektgruppen. I utbildningen har även ingått gemensamma inspektioner tillsammans med deltagande inspektörer från projektgruppen.

Då besöken för fördjupad tillsyn i screening kan utföras av andra än screeninginspektörer har projektet även genomfört en utbildningsdag för inspektörer som är branschansvariga inom grafiska branschen. För att kunna stödja inspektörerna i det förberedande administrativa arbetet, har dessutom assistenter utbildats i de särskilda administrativa rutiner som krävs för screening.

Återkommande uppföljningsmöten med projektgrupp och deltagande inspektörer och administratörer har även varit en del av utbildningen. Dessa möten har genomförts för att fortlöpande följa upp och diskutera genomförda inspektioner, eventuella svårigheter vid bedömning av arbetsmiljöfrågorna i grafiska branschen, behov av ytterligare inspektionsstöd med mera.

Inspektionsstöd

Frågeunderlaget, med sina 56 frågor, för den översiktliga bedömningen av arbetsmiljön är det huvudsakliga inspektionsstödet för screeninginspektörerna.

För bedömningen av grafiska branschen samlade projektet interna checklistor för olika arbetsmiljöfrågor. Dessutom har särskilda checklistor för grafiska maskiner tagits fram. Dessa checklistor är främst ett hjälpmedel vid bedömningen vid den fördjupade tillsynen, men används även vid screeninginspektionen.

Sju av dessa maskinchecklistor finns även publicerade på Arbetsmiljöverkets webbplats, så de fungerar både som inspektionsstöd för inspektörerna och stöd för arbetsplatserna.

För grafiska branschen finns informationsmaterial framtaget via Grafiska Miljörådet, i vissa fall i samarbete med Prevent.

På Prevents webbplats, www.prevent.se, har Grafiska branschen en egen branschida. Även detta material har fungerat som inspektionsstöd i screeningen av den grafiska branschen.

Det material om grafiska branschen som Arbetsmiljöverket samlat in har varit tillgängligt för arbetsgivare och skyddsombud under hela pilotprojektet, genom länkar på screeningprojektets särskilda webbsida.

Genomförande

Projektorganisation

Pilotprojektet har genomförts av en projektgrupp med representanter från alla avdelningar inom Arbetsmiljöverket. En av de deltagande inspektörerna i projektgruppen har även erfarenhet av att screena i Danmark.

I pilotprojektet har även 20 inspektörer och 13 assistenter från hela landet deltagit i test och utveckling av metoden. Projektgruppen har under hela projektiden haft fortlöpande uppföljningsmöten med dem för erfarenhetsutbyte.

I projektet har Grafiska Miljörådet fungerat som extern referensgrupp. Parterna i Grafiska Miljörådet har även bidragit till projektets genomförande genom information och medverkan i utbildning.

Tidplan för pilotprojektet

En översiktlig tidplan för pilotprojekt screening, med de ingående delarna, finns i bild 6

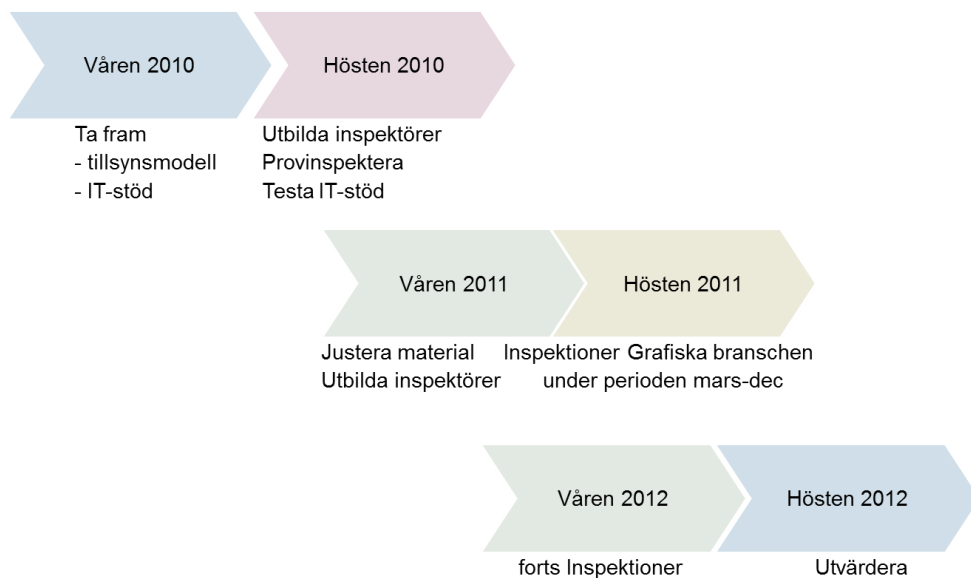

Bild 6. Översiktlig tidplan för pilotprojekt screening.

Projektet startade under våren 2010 med att vi utarbetade en tillsynsmodell för försöket. I samband med detta genomfördes besök på Arbejdstilsynet i Danmark för att få deras erfarenheter av screening.

Vi tog fram ett frågeunderlag som stöd för inspektörerna att kunna göra en översiktlig bedömning av arbetsmiljön på arbetsplatserna vid screening. Vi utarbetade även en beskrivning av screeningmetoden.

Ett helt nytt IT-stöd för effektiv administrativ hantering vid screening, en screeningapplikation, skapades. Vi utformade och lanserade även en särskild informationssida på Arbetsmiljöverkets webbplats. Detta för att arbetsplatserna på ett samlat sätt skulle få all information om projektet.

Under hösten 2010 genomförde vi de första screeninginspektionerna i Stockholm, Göteborg, Malmö och Växjö distrikt för att prova underlag och IT-stöd. Utifrån resultatet av dessa inspektioner gjorde vi en del justeringar, både avseende frågeunderlag och IT-stöd.

Därefter har screeninginspektioner inom grafiska branschen genomförts i hela landet under 2011 och 2012.

Från och med hösten 2011 har inspektörerna kunnat göra screeningen direkt i applikationen med hjälp av en surfplatta. Det innebär att inspektören har genomfört screeninginspektionen och dokumenterat bedömningen av arbetsmiljön direkt ute på arbetsplatsen.

Under 2012 har projektet inneburit att inspektörer från olika distrikt gjort screeninginspektioner på andra distrikt. Detta för att ytterligare testa metoden och teknikstödet.

Under 2012 har även återbesök för ny screening genomförts på en del av de arbetsplatser som besöktes hösten 2010, så kallad "återscreening". Detta för att testa metoden på nytt efter den vidareutveckling som skett under 2011.

Under hösten 2012 har en extern utvärdering med enkätundersökning och telefonintervjuer med screenade arbetsplatser genomförts av ett utvärderingsföretag.

Framtagande av frågeunderlag

För utarbetandet av frågeunderlaget tillsattes en mindre arbetsgrupp inom projektgruppen. Som diskussionsunderlag användes olika checklistor från Arbetsmiljöverket samt branschanpassade checklistor från Prevent och Arbejdstilsynet i Danmark. För att få med alla arbetsmiljöfaktorer gjordes också en genomgång av Arbetsmiljöverkets samtliga föreskrifter.

Ett antal förslag togs fram i projektgruppen och stämdes av med sakkunniga på Arbetsmiljöverket. Deltagande inspektörer i projektgruppen gjorde även ett antal "testinspektioner". Därefter utarbetades ett slutligt frågeunderlag med 54 frågor. Strukturen på dessa presenterades för parterna i Grafiska miljørådet.

Frågeunderlaget användes sedan vid inspektioner under hösten 2010. Erfarenheterna från dessa inspektioner låg sedan till grund för ett antal ändringar och kompletteringar inför inspektionerna 2011 och 2012.

Dokumentet strukturerades om och numreringen av frågorna ändrades från löpande numrering genom hela dokumentet till delnumrering utifrån de olika områdena i underlaget. Detta för att lättare hitta de olika delområdena, och för att kunna komplettera med nya frågor utan att behöva numrera om ett större antal frågor. Dessutom ändrades formuleringarna hos ett tiotal frågor, samtidigt som tre nya frågor tillkom och en fråga togs bort. Även en ny områdesrubrik

tillkom. Kompletteringar gjordes också av exemplen på vad som kan behöva tas upp i samband med frågorna.

Frågeunderlaget har utvärderats fortlöpande med inspektörerna under hela projektiden.

Utveckling av IT-stöd

Representanter från IT-enheten deltog tidigt i projektet. Det medförde att det redan i problem- och behovsanalysen fanns möjlighet till diskussioner och fördjupningar. En god förståelse för projektet och dess mål gav utmärkta förutsättningar för ett bra och fungerande lösningsförslag. Pilotprojektet hade även kontinuerligt tillgång till egna IT-tekniker inom Arbetsmiljöverket.

Tidigt framkom behovet av mobilitet. Eftersom Arbetsmiljöverket arbetar i en homogen Microsoft-miljö så ställdes kravet att operativsystemet skulle vara Windows. Då utbudet på passande mobil hårdvara i det läget var bristfälligt, togs en första version fram som innebar att registrering skedde på kontoret i efterhand. I denna fas testades i första hand metodiken och det grundläggande IT-stödet.

Flera modeller av hårdvara testades av inspektörerna i projektgruppen innan det slutliga valet gjordes. Problemen med de testade plattorna kunde t. ex. vara att de upplevdes för tunga att bära omkring under inspektionen, att de hade för dålig batteritid eller att de var svårhanterade. När vi hade bestämt hårdvara så vidareutvecklades systemet till att hantera mobilitet fullt ut.

En svårighet för många inspektörer var att skriva in anteckningarna i applikationen på surfplattan. För att underlätta detta inköptes små trådlösa tangentbord.

För mobiliteten måste grundläggande krav på hårdvara såsom batteritid och gränssnitt uppfyllas, men det viktigaste är antagligen att minimera skrivbehovet. Ju mindre och lättare verktyg, desto svårare är det att mata in text.

IT-stödet har utvärderats fortlöpande tillsammans med inspektörerna, och vissa förbättringar har kunnat göras. Med hänsyn taget till att det var det första mobila IT-stödet för inspektion, så fungerade tekniken bra överlag.

Grafiska branschen

Modellen med screening har provats inom den grafiska branschen, näringsgren 18. Utgångspunkten för valet av bransch var att grafiska branschen finns i hela landet och storleken på branschen (cirka 1 500 arbetsställen) innebar att det var möjligt att genomföra besöken under projektperioden. Några särskilda inspektionsinsatser hade inte heller genomförts av Arbetsmiljöverket under de senare åren.

Branschen bedömdes ha risker inom områdena ergonomi, teknik, yrkeshygien samt arbetsorganisation. Att dessa fyra perspektiv fanns representerade såg Arbetsmiljöverket som en fördel i ett försöksprojekt.

Grafiska branschen, näringsgren 18, består av sex delbranscher på "femsiffernivå", nämligen 18110 tryckning av dagstidningar, 18121 tryckning av tidskrifter, 18122 tryckning av böcker och övriga trycksaker, 18130 grafiska tjänster före tryckning, 18140 bokbindning och andra tjänster i samband med tryckning samt 18200 reproduktion av inspelningar. Den helt dominerande delbranschen är 18122 tryckning av böcker och övriga trycksaker.

I starten av pilotprojektet tog vi fram ett faktablad om grafiska branschen för att få en bild av hur arbetsmiljön såg ut, se bilaga 4.

Genomförda inspektioner

Screeninginspektioner har genomförts i två omgångar. Under 2010 gjordes 202 screeninginspektioner med hjälp av den första versionen av frågeunderlaget. Från mars 2011 till och med juni 2012 har 1 098 screeninginspektioner genomförts med den andra versionen. Totalt har alltså 1 300 screeninginspektioner genomförts.

Dessutom har 88 besök under 2012 gjorts för ny screening av arbetsplatser som besöktes 2010, så kallad "återscreening", som en del av utvärderingen. Se särskild redovisning nedan.

Förutom screeninginspektionerna har 840 besök för uppföljning genomförts samt 135 besök för fördjupad tillsyn (detta antal är genomförda besök till och med den 30 juni 2012).

En närmare redovisning av totala antalet inspektioner, inspektioner uppdelat på delbranscher, anledning till krav samt anledningen till fördjupad tillsyn finns i bilaga 5.

Urval av arbetsplatser för inspektion

Screening innebär att alla arbetsplatser med anställda (arbetsställen) får besök av en inspektör. Urvalet av dessa arbetsställen hämtas från Arbetsmiljöverkets arbetsställeregister (SARA) som i sin tur hämtar uppgifterna från SCB arbetsställeregister. I pilotprojektet har arbetsställen med minst en anställd, som är registrerade på näringsgren 18, grafiska branschen, ingått.

I urvalet med minst en anställd ingår i SARA även arbetsplatser med en ägare som har ett aktiebolag (AB). Om man är ensam i sitt AB så räknas man som anställd enligt arbetsmiljölagen. Dessa arbetsplatser finns därför med i urvalet i arbetsställeregistret, men behöver inte vara besökta i pilotprojektet. Anledningen kan vara att man utför arbete i sitt hem och Arbetsmiljöverket gör endast inspektioner i enskilda hem om det finns särskilda skäl.

Under pilotprojektet provade vi att erbjuda telefonintervjuer med genomgång av frågeunderlaget, till personer som arbetade hemifrån. Tanken var att inspektörerna vid de intervjuerna skulle kunna ge ytterligare information om arbetsmiljöfrågor. Intervjuerna prioriterades senare bort till förmån för inspektioner. Vi bedömde att det utskickade informationsbrevet, med kontaktuppgifter och hänvisning till Arbetsmiljöverkets webbsida om screening gav tillräckligt med information.

När projektet påbörjades fanns 1 517 arbetsställen med anställda inom näringsgren 18 i vårt arbetsställeregister (februari 2010). Under pilotprojektets genomförande har antalet arbetsställen minskat. Företag har lagts ned, eller köpts upp. Dessutom har en del företag bytt näringsgren. I redovisningen i bilaga 5 av genomförda inspektioner i screening kan detta ses som "övriga". De som ingår där har bytt näringsgren efter att den första screeninginspektionen genomfördes.

I pilotprojektet är cirka 90 arbetsställen inom näringsgren 18, grafiska branschen, inte besökta, även om de ingår i urvalet. I en del av de fallen rör det sig om företag där arbetet utförs i hemmet (exempelvis enmans AB), i en del andra fall är företaget under nedläggning, i en del fall finns en adress kvar men ingen verksamhet.

Resultat av inspektioner

Totalt har 1 300 screeninginspektioner genomförts i pilotprojektet 2010–2012. Vid 941 av 1 300 screeninginspektioner (cirka 72 procent) har inspektören ställt krav i inspektionsmeddelande. Kraven avser främst arbetsmiljöarbetet och arbetsutrustning (maskiner) och teknik.

Vid 119 av 1 300 screeninginspektioner (cirka 9 procent) har inspektören gjort bedömningen att ett besök för fördjupad tillsyn behöver göras. Anledningen har främst varit arbetsutrustning (maskiner) och teknik.

En närmare redovisning av anledning till krav samt anledningen till fördjupad tillsyn finns i bilaga 5.

Dokumentationen vid screeninginspektionen innebär att arbetsplatserna får en redovisning av hela den bedömning inspektören gjort vid inspektionen. Det innebär att man även får dokumentation av de frågor där inspektören bedömer att förhållandena är *tillfredsställande* eller *inte aktuellt/tillämpligt*. Vanligen dokumenterar Arbetsmiljöverket enbart de frågor där brister finns och krav ställs.

Som en del av utvärderingen av modellen har resultatet av bedömningen i frågeunderlaget även sparats i en särskild databas, som kan sammanställas i en totalbild. Se närmare redovisning i bilaga 6, samt i avsnittet om utvärdering nedan.

Utvärdering screening

Under pilotprojektet har flera olika utvärderingar gjorts. De som redovisas särskilt nedan är utvärderingar genom

- jämförelse av arbetsskadefakta inom grafiska branschen
- jämförelse av resultat av bedömning i frågeunderlaget totalt, uppdelat utifrån storleken på arbetsplats och typ av verksamhet
- jämförelse av resultat av bedömning vid återscreening.

Dessutom redovisas en genomförd enkät- och intervjuundersökning med inspekterade arbetsplatser.

Förutom ovan nämnda utvärderingar har vi inom pilotprojektet genomfört en enkätundersökning på vår webbsida för screening. Där fanns under perioden 2010–2011 en enkät med några frågor för att få synpunkter på frågeunderlaget, från dem som besökte webbsidan. Tanken var att de som var intresserade av screening, men inte ingick i pilotprojektet, skulle kunna prova att använda frågeunderlaget på sina arbetsplatser och ge synpunkter. Tyvärr fick vi endast ett fåtal svar på den enkäten.

I det e-postmeddelande som skickades ut efter screeninginspektionen till arbetsplatserna fanns under 2011 och 2012 en länk till en enkät för arbetsgivare och skyddsombud. I den enkäten ställdes frågor om hur man upplevt screening. Svarsfrekvensen var emellertid låg. Länken med enkäten medföljde cirka 1 100 e-postmeddelanden men endast 95 svar kom in från arbetsgivare och 43 från skyddsombud, alltså en svarsprocent lägre än 10 procent. Av dem var dessutom flera ofullständiga, så några slutsatser kunde inte heller dras av detta försök.

Eftersom vi fick in så få svar i våra egna enkätundersökningar bestämdes att anlita ett externt undersökningsföretag för att kunna göra en utvärdering. En sådan genomfördes under hösten 2012, se närmare beskrivning nedan.

Jämförelse av arbetsskadefakta inom Grafiska branschen

Som en del av utvärderingen av pilotprojektet har Arbetsmiljöverket även gjort en förnyad undersökning/statistikgenomgång av grafiska branschen för att jämföra med den bild som fanns av arbetsmiljön inom branschen när projektet startade.

Generellt sett är det svårt att analysera utvecklingen av anmälda arbetssjukdomar på kort sikt, då det ofta tar lång tid innan exponeringen i arbetet medför en sjukdom hos den som utsatts. Antalet av anmälda arbetssjukdomar i den grafiska branschen är få och de som anmäls domineras av belastningsskador till följd av tunga lyft och repetitivt arbete. Den relativa risken (antal anmälda arbetssjukdomar per 1 000 sysselsatta) låg under 2010 på 1 för grafiska branschen samtidigt som övriga branscher låg på 2.

När det gäller anmälda arbetsolyckor med sjukfrånvaro visar statistiken på en stigande trend mellan åren 2008 och 2010. Mellan 2010 och 2011 noteras en avsevärd minskning, 28 procent, av antalen anmälda arbetsolyckor med sjukfrånvaro samtidigt som sysselsättning inom branschen ökade med 2 procent. Inom branschen anmäls dock relativt få arbetsolyckor med

sjukfrånvaro varför även små förändringar i antalet kan innebära en stor procentuell förändring.

Den relativa risken (antal anmälda arbetsolyckor per 1 000 sysselsatta) i den grafiska branschen låg på 4 under 2010 vilket är något lägre än i övriga branscher sammantaget som låg på 6. Anmälda arbetsolyckor med sjukfrånvaro domineras av maskinolyckor i tryckpressar, främst i boktryckerier. Den delbranschen står för drygt 50 procent av sysselsatta inom den grafiska branschen.

Sammanfattningsvis finns det tecken på en minskning av arbetsskadorna inom den grafiska branschen mellan 2010 och 2011. Det är dock svårt att uttala sig om orsakerna till minskningen och det är först när man ser utvecklingen de kommande åren som man med större säkerhet kan säga om den positiva tendensen står sig.

Jämförelse av bedömningar i frågeunderlag

Som en del av utvärderingen av modellen har resultatet av bedömningen av de 56 frågorna i frågeunderlaget vid screeninginspektionen, sparats i en särskild databas. Det innebär att bedömningarna kan sammanställas i en totalbild för branschen. Denna totalbild blir då ett underlag för utvärderingen.

Nedan, i bild 7, finns en sammanställning av hur bedömningarna vid 1 294 screeninginspektioner ser ut (anm.: 1 300 screeninginspektioner gjordes, men några frågeformulär fattas i databasen på grund av problem vid registrering).

De siffror som finns i x-axeln på diagrammet hänvisar till numret på frågorna i frågeunderlaget.

Det som tydligt syns av sammanställningen av databasen är att bedömningar har gjorts inom alla arbetsmiljöområden. Screeninginspektionen är en inspektion med helhetssyn.

Som synes av sammanställningen är det mest "rött" i de områden som handlar om arbetsmiljöarbete (fråga 101–110), kemiska och biologiska ämnen (agens) (fråga 501–506), samt arbetsutrustning (maskiner) och teknik (fråga 701–706). Det är också inom dessa områden som krav på åtgärder på arbetsplatsen har ställts och besök för fördjupad tillsyn har genomförts, se bilaga 5, där anledningen till krav samt anledningen till fördjupad tillsyn redovisas.

Observera att det kan finnas vissa fel i sammanställningsbilden. Pilotprojektet har testat och utprovat metod och teknikstöd fortlöpande. Som exempel kan ses att bedömningar med "ja" finns på fråga 901 - arbete med djur. De ska, efter diskussion med deltagande inspektörer, vara "inte aktuellt/tillämpligt" på de inspekterade arbetsplatserna i grafiska branschen. I det fall man bedömt att det var "rött" var det ett feltryck i applikationen som arbetsplatsen även informerats om.

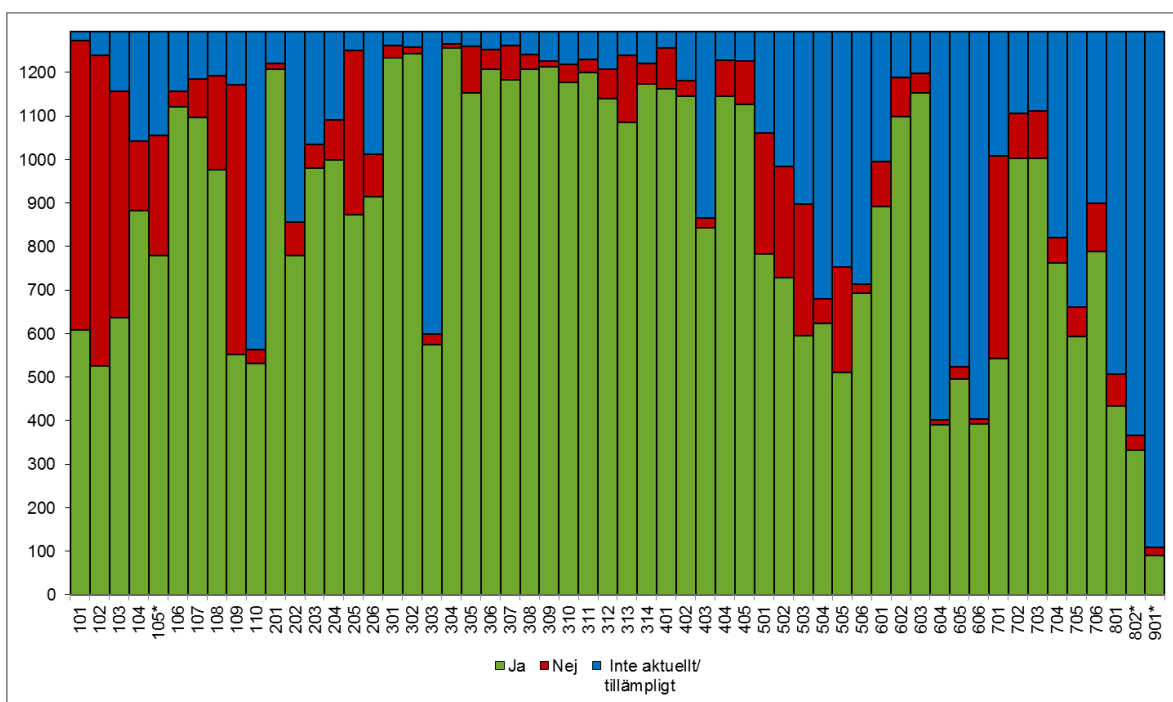

Bild 7. En sammanställning av bedömningen av de 56 frågorna i frågeunderlaget vid 1 294 screeninginspektioner under 2010–2012. Anm.: frågorna med asterix fanns inte i det frågeunderlag som användes under 2010.

Ja (grönt) – inspektören bedömer att förhållandena är tillfredsställande,
Nej (rött) – inspektören bedömer att åtgärder behövs,
Inte aktuellt/tillämpligt (blått) – exempel, typen av arbetsmiljörisk finns inte i verksamheten.

En uppdelning av resultatet har även gjorts utifrån storleken på arbetsplats samt typ av verksamhet inom grafiska branschen (delbranscher inom näringsgren 18 på femsiffernivå). Se närmare beskrivning i bilaga 6.

Av den uppdelningen kan utläsas att den sammanställda bilden av bedömningarna ser likartad ut både uppdelat efter storlek (antal anställda) och efter typ av verksamhet. När det gäller storleksuppdelningen har även de minsta arbetsställena brister. När det gäller skillnader för typ av verksamhet är det endast näringsgren 18200, reproduktion av inspelningar, som skiljer sig något från de andra genom att inte ha någon brist vad avser maskiner. Gruppen består dock endast av 27 bedömningar.

Jämförelse av bedömningar genom "återscreening"

Som en del av utvärderingen av screening genomfördes även besök i augusti 2012 för att göra en ny screening, så kallad "återscreening" på 88 av de 202 arbetsplatser som screenades 2010.

Dessa 88 arbetsställen togs ut slumpmässigt för nytt besök. Arbetsställen med endast en anställd samt arbetsställen där fördjupad tillsyn även genomförts, exkluderades dock ur urvalet.

I en del av fallen genomfördes återscreeningen av samma inspektör som vid det första besöket 2010. I andra fall var det nya inspektörer som genomförde återscreeningen.

Resultatet av bedömningen vid återscreeningen finns sammanfattad i bilaga 7. Där finns även för jämförelse hur bedömningen av dessa arbetsställen såg ut 2010.

Sammanställningen av bedömningarna visar att det huvudsakligen är inom samma områden som man konstaterat brister, men i olika hög grad. Det är brister i arbetsmiljöarbetet och brister i arbetsutrustning (maskiner) i första hand.

När det gäller arbetsmiljöarbetet, är det vid bedömningen 2012 till viss del brister som fortfarande kvarstår från 2010. Arbetsplatsen kan ha förbättrat sitt systematiska arbetsmiljöarbete, men har inte fått det att fungera fullt ut.

När det gäller andra brister beror skillnaden till stor del av att verksamheten har förändrats sedan 2010, med nya arbetssätt och nya maskiner, arbetsplatsen kan även finnas i andra lokaler än 2010.

Deltagande inspektörer har även ökat sin kunskap om grafiska branschen och förekommande arbetsmiljöproblem under pilotprojektet. Så de kunde i vissa fall

upptäcka brister vid återscreeningen, som de inte hade observerat vid besöket 2010.

Enkät- och intervjuundersökning med inspekterade arbetsplatser

Med hjälp av utvärderingsföretaget Stelacon genomfördes under hösten 2012 en utvärdering av screening med en kombination av kvalitativa djupintervjuer och en kvantitativ webbenkät.

Undersökningen gjordes utifrån de screeninginspektioner som genomförts under perioden mars 2011 – augusti 2012. Utskicket av webbenkäten gick till de arbetsplatser där e-postadresser fanns.

Totalt gjorde Stelacon intervjuer med 571 arbetsgivarföreträdare och 116 skyddsombud. Resultatet av undersökningen finns redovisat i sin helhet i bilaga 8.

Utgångspunkterna för undersökningen var flera. Först och främst ville vi utvärdera screeningmodellen.

Vi var även intresserade av hur arbetsplatserna upplevt själva screeninginspektionen och om man instämmer i den bedömning som inspektören gjort. Vi ville också utvärdera hur man upplevt att få all dokumentation efter screeninginspektionen, samt om dokumentationen varit tydlig så att man förstod vilka åtgärder som skulle vidtas om man fått krav.

Vi var även intresserade av om de besökta arbetsplatserna upplevt att screeninginspektionen gett några effekter i arbetsmiljöarbetet.

Resultat av undersökningen

I undersökningen ställdes frågor om hur de inspekterade hade upplevt själva screeninginspektionen, men även vad de föredrar vid en jämförelse screening kontra "vanlig" inspektion. I bild 8, som ingår i bilaga 8, sammanfattas en del av svaren på frågorna.

Resultatet visar att screeningmodellen föredras i stor utsträckning av de arbetsgivare och skyddsombud som deltagit i undersökningen. Man föredrar att samtliga företag inom en bransch besöks vid screening, att en bedömning görs av alla arbetsmiljöområden, att ett fördjupat besök genomförs senare som en

särskild del av screening, samt att man alltid får hela dokumentationen dvs. både bedömning och eventuella brister och krav.

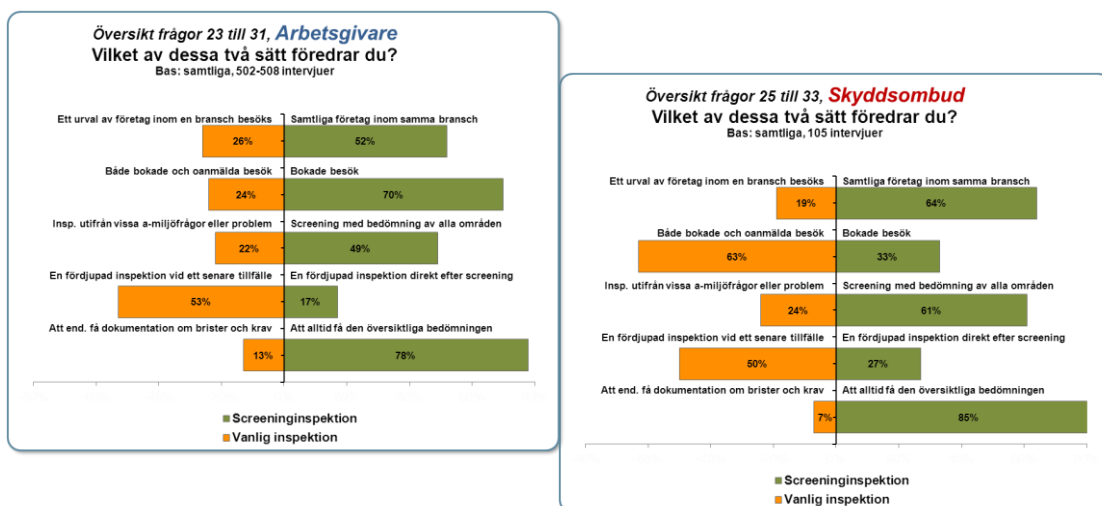

Bild 8. Översikt svar på frågor om screeningmodellen, arbetsgivare och skyddsombud.

När det gäller frågan om bokning av besök föredrar arbetsgivarna att de är bokade. Skyddsombud föredrar en metod som innebär såväl bokade som oanmälda besök.

Såväl arbetsgivare som skyddsombud tycker att inspektören förklarade syftet med screeninginspektionen på ett tydligt sätt. Detsamma gäller den bedömning som inspektören gjorde i frågeunderlaget och de brister som upptäcktes i arbetsmiljön.

En majoritet av arbetsgivarna och skyddsombuden är även nöjda med inspektörens branschkunskap, även om man inte är lika nöjd med detta som i en del tidigare undersökningar som Arbetsmiljöverket gjort efter genomförda inspektionsinsatser.

I screening svarar 60 procent av arbetsgivarna att de i hög utsträckning tycker att inspektörens kunskap om arbetsmiljön i deras bransch var tillräcklig. Uppdelat efter om arbetsplatsen fått krav eller ej är siffrorna 56 procent (krav) respektive 66 procent (ej krav).

En jämförelse kan där göras med en tidigare inspektionsinsats som Arbetsmiljöverket gjorde 2011 inom tillverkningsindustrin, där cirka 300 arbetsplatser intervjuades. Där var motsvarigheten 69 procent för dem som fått krav respektive 77 procent för dem som inte fått krav. Nämnas ska dock att inspektionerna inom tillverkningsindustrin företrädesvis genomfördes av inspektörer inom branschen.

En stor majoritet tycker dock att den översiktliga bedömning som inspektören gjorde av arbetsmiljön var rättvis.

Hela 72 procent av arbetsgivarna anser att den var helt och hållet rättvis, och 23 procent att den var delvis rättvis. Skyddsombudens uppfattning överensstämmer med arbetsgivarnas.

Screeninginspektionen ligger där, vid en jämförelse, på samma nivå som den tidigare inspektionsinsatsen inom tillverkningsindustrin.

En majoritet av arbetsgivare och skyddsombud tycker att det är positivt att även få ta del av den information som Arbetsmiljöverket har i sina register. Anteckningarna på förrättningsprotokollet, bedömningen i frågeunderlaget och inspektionsmeddelandet var lätta att förstå. Det har också tydligt framgått av de tre dokumenten vad som skulle åtgärdas. Att få dokumentation via e-post i direkt anslutning till inspektionsbesöket uppfattas som positivt.

Både arbetsgivarna och skyddsombud föredrar att företag som fått krav ska redovisa sina åtgärder direkt vid uppföljningsbesöket hellre än att åtgärderna ska redovisas skriftligt innan besöket.

Information inför screening och egna aktiviteter på arbetsplatsen

En majoritet av både arbetsgivare och skyddsombud tycker att informationen inför screening har varit tillräcklig.

Arbetsplatserna har även vidtagit egna aktiviteter utifrån att man fått information om screening. Aktiviteterna är gjorda i ungefär lika stor utsträckning i samband med att den allmänna informationen kom, som i samband med att ett datum för screeninginspektion blev bestämt.

Hälften av företagen gjorde en egen screening av arbetsplatsen. Flera företag har gjort andra aktiviteter. Närmare sex av tio arbetsgivare har gått in på Arbetsmiljöverkets webbplats, bland skyddsombuden är det lite mer än hälften som har gjort det. Det som flest gjort är att läsa information om screening och

ladda ner frågeunderlaget. En stor majoritet i båda målgrupperna tycker att informationen på webben var bra.

Av dem som använt frågeunderlaget tycker en stor majoritet att frågorna med exempel på saker man kan tänka på har varit till hjälp. Även de som använt länkarna tycker att dessa har varit till hjälp.

De som inte har använt frågeunderlaget anger framför allt tidsbrist som orsak till detta, men många använder egna underlag och checklistor istället (som är mer branschanpassade).

Effekter av screening

En stor majoritet tror att screeningbesöket bidrar till ett bättre arbetsmiljöarbete på arbetsplatsen. En majoritet tycker också att besöket har ökat förståelsen för hur man kan arbeta med arbetsmiljöarbete och att de fått nya tips och idéer.

En mycket stor majoritet har uppfattat Arbetsmiljöverkets besök som positivt.

Diskussion och slutsatser

En utgångspunkt för pilotprojektet var att den framtagna screeningmetoden skulle vara rättssäker och enhetlig och att screeninginspektionen skulle omfatta alla arbetsmiljöområden på arbetsplatsen. Därför utformades det generella frågeunderlaget för att göra den översiktliga bedömningen (helhetsbedömning). Screeninginspektörerna utbildades även i grafiska branschens arbetsmiljöfrågor och inspektionsstöd för det togs fram.

Utvärderingen av de genomförda insatserna visade att arbetsgivare och skyddsombud såg positivt på att en bedömning gjordes av alla arbetsmiljöområden. I enkät- och intervjuundersökningen svarade en stor majoritet även att de ansåg att den översiktliga bedömning som inspektören gjorde var rättvis.

Erfarenheten av pilotprojektet visar alltså att inspektörerna kan göra en rättvisande bedömning med helhetssyn vid screeninginspektionen.

Det förutsätter dock att det är erfarna och särskilt utbildade inspektörer som arbetar med screeningmetoden, då en genomgång och bedömning inom alla arbetsmiljöområden ska göras på en begränsad tid. Det är därför viktigt att

resurser avsätts för utbildning och förberedelse inför screening. Detta för att inspektörerna ska kunna genomföra screening på ett enhetligt och rättssäkert sätt.

Screeningmetoden innebär att alla arbetsplatser med anställda i en bransch får besök av en inspektör. Det har även inneburit många besök på små arbetsplatser, med skiftande verksamhet. Många av dem har inte tidigare varit besökta av Arbetsmiljöverket.

Vid screeninginspektionerna har krav ställts i lika hög grad som vid Arbetsmiljöverkets riskbaserade inspektioner. En anledning till detta är att man vid screeninginspektionen granskar alla arbetsmiljöområden på arbetsplatsen, jämfört med den "vanliga" inspektionen där ett urval av risker eller några områden särskilt granskas.

Sammanställningen av bedömningarna visar tydligt att inspektören vid screeninginspektionen har gjort en genomgång av alla arbetsmiljöområden. Alla typer av verksamheter inom grafiska branschen har också fått krav, och även de små arbetsplatserna har fått krav.

Dessa erfarenheter visar att screening ger Arbetsmiljöverket kunskap om arbetsmiljöförhållanden på de enskilda arbetsplatserna i branschen, förhållanden som inte behöver framgå av statistik eller registerunderlag.

Det visar även att man vid en screening av en bransch inte självklart kan undanta vissa delar/verksamheter eller små arbetsplatser från inspektion om man vill att insatsen ska vara konkurrensneutral. Kontakt måste tas med alla arbetsplatser för att kunna avgöra om screeninginspektion ska genomföras eller inte.

Jämförelsen av bedömningarna vid de 88 besöken för "återscreening" visar även tydligt att åtgärder vidtagits efter den första screeninginspektionen. Resultatet visar att screeninginspektionen bidragit till att arbetsmiljöförbättrande åtgärder vidtagits inom branschen.

Den genomförda utvärderingen visar också att screeninginspektionen ökat förståelsen för hur man kan arbeta med arbetsmiljöarbete på arbetsplatsen och att man fått nya tips och idéer. De som fått krav har även sett positivt på möjligheten att redovisa sina åtgärder vid uppföljningsbesöket, istället för att skicka in svar. De har då kunnat diskutera närmare med inspektören om åtgärderna. En mycket stor majoritet har uppfattat Arbetsmiljöverkets besök som positivt.

Utgångspunkten i pilotprojektet att - till skillnad från den danska modellen - avisera besöken vid screening har också gett positivt resultat. Arbetsgivare och skyddsombud har haft möjlighet att delta och förbereda sig. I utvärderingen föredrar en stor majoritet av arbetsgivarna att besöken är bokade, så att de kan vara med. Skyddsombud kan tänka sig både bokade och oanmälda besök.

För att kunna boka dessa besök har ett förberedande arbete med genomgång av Arbetsmiljöverkets arbetsställeregister behövt genomföras. Då branschen inte är så mycket besökt har det i ett antal fall visat sig att de uppgifter som finns om arbetsställen är inaktuella. Fördelen med denna registergenomgång och bokningen av besöken är dock att det inte blir "bombesök", dvs. att det inte finns någon på arbetsstället när inspektören kommer på inspektion.

En annan utgångspunkt i pilotprojektet var att arbetsplatserna skulle få all dokumentation, även den bedömning som inspektören gör. Detta till skillnad från "vanlig inspektion" där dokumentation enbart skickas över om krav har ställts. Erfarenheten visar att en majoritet av arbetsgivare och skyddsombud tycker att det är positivt att få all dokumentation. Man anser även att det tydligt framgår vad som ska åtgärdas, trots att man fått flera dokument.

Informationen till arbetsplatserna har varit en viktig del av screeningmodellen för att bidra till ökad aktivitet i arbetsplatsernas eget arbetsmiljöarbete. I starten av pilotprojektet skickades informationsbrev ut till alla arbetsplatser för att de skulle kunna förbereda sig inför screening. Ett syfte var även att informera om screeningprojektets särskilda webbsida där all information samlades.

Utvärderingen visar att åtgärder vidtas på arbetsplatserna redan när man får informationsbrevet. En stor majoritet tycker att informationen på webben var bra. Dessa erfarenheter visar på vikten av information inför starten av en screeninginsats, samt betydelsen av god information tillgänglig på webben, både om screening och om branschen. I utvärderingen har man som positivt särskilt nämnt de sju maskinchecklistor som tagits fram för grafiska branschen och som finns på Arbetsmiljöverkets webbplats.

Det utvecklade IT-stödet har varit mycket tidsbesparande. Den automatiska hanteringen är också en stor fördel när inspektörer arbetar på distans eller på andra distrikt än hemdistriktet.

Tidsåtgången för screeninginspektionen är ungefär densamma som för "vanlig inspektion". Det beror av att inspektören vid screening gör en genomgång av alla arbetsmiljöområden, även om det är en översiktlig bedömning. Vanligen

har man vid andra inspektioner ett urval av områden som man fördjupar sig inom.

Den stora tidsvinsten i screeninginspektionen är i inspektionsprocessens efterarbete. I och med att dokumentationen görs mobilt direkt i screeningapplikationen och att denna sedan helt automatiserat sköter det administrativa efterarbetet och dokumenthanteringen, är inspektören klar när screeninginspektionen är avslutad. Det innebär även att arbetsplatsen snabbt får ta del av dokumentationen, vilket är uppskattat.

För att kunna genomföra screeninginspektionen på ett tidseffektivt sätt, krävs dock förberedelsearbete. Som nämnts tidigare behöver inspektörerna utbildning och inspektionsstöd för att kunna genomföra en genomgång och bedömning inom alla arbetsmiljöområden på en begränsad tid. Registergenomgång och administrativt förarbete behövs för att IT-stödets automatiserade registrering och dokumenthantering ska fungera på ett bra sätt.

Pilotprojektet har möjliggjort utveckling och test av mobila lösningar för inspektionsstöd, för att effektivisera tidsanvändningen och ge arbetsplatserna snabb återkoppling.

Dessa erfarenheter kommer även att användas i utvecklingen av det framtida inspektionsstödet för Arbetsmiljöverkets riskbaserade tillsyn. Dock behöver fortsatt utveckling ske med förbättrat mobilt IT-stöd.

Bilagor

Bilaga 1 – Så här går screening till

Bilaga 2 – Frågeunderlag för bedömning vid screening av arbetsmiljön

Bilaga 3 – Screening systembeskrivning (IT stöd)

Bilaga 4 – Korta arbetsskadefakta 7/2010 Grafiska branschen

Bilaga 5 – Resultat av screeninginspektioner 2010-2012

Bilaga 6 - Jämförelse bedömning i frågeunderlag, totalt samt uppdelat
efter storlek och näringsgren

Bilaga 7 – Jämförelse bedömning i frågeunderlag vid "återscreening"

Bilaga 8 – Resultat enkät och intervjuundersökning inspekterade
arbetsplatser

30 augusti 2010

Så här går screening till

Inspektören tar telefonkontakt med arbetsgivaren för att bestämma tid för screeningbesök. Samtidigt kontrolleras om de uppgifter Arbetsmiljöverket har om arbetsstället är korrekta.

Inspektionen består av tre delar, vi beräknar att screeningbesöket normalt tar cirka 2 timmar.

- 1) Inledande samtal med ägaren, platschef eller dylik samt skyddsombud om det finns.
- 2) Översiktlig granskning i den faktiska arbetsmiljön.
- 3) Sammanfattning av inspektionen, information om bedömningen samt eventuella krav som ställs eller behov av fördjupad tillsyn.

1) Inledande samtal

Inspektören berättar kort om hur screeninginspektionen ska gå till.

Inspektören fyller även i förrättningsprotokollet (FP), dvs. stämmer av de uppgifter som finns i Arbetsmiljöverkets register om arbetsstället, namn på deltagare med mera. Inspektören kan fråga arbetsgivaren om den använt frågeunderlaget och gjort en egen screening inför besöket. Om det är så kan inspektören vid den avslutande sammanfattningen kommentera om man gjort olika bedömningar och vad det beror på.

2) Granskning av arbetsmiljön

När inspektören går igenom den första delen av frågeunderlaget som handlar om arbetsmiljöarbetet på företaget kan han eller hon även fråga efter de dokument som ska finnas på arbetsplatsen. Vi efterfrågar särskilt underlag för undersökning, bedömning av risker och åtgärds-/handlingsplaner.

Om inspektören vid granskningen av den faktiska arbetsmiljön upptäcker förhållanden som innebär behov av omedelbart förbud, sanktionsavgifter, brott mot straffsanktionerade föreskrifter med mera får detta hanteras separat. Se nedan.

3) Sammanfattning av screeninginspektionen

Vid den avslutande sammanfattningen går inspektören tillsammans med arbetsgivaren igenom hur inspektören fyllt i frågeunderlaget och gör även för varje område en sammanfattande bedömning om det finns behov av ytterligare undersökning och åtgärder (krav i inspektionsmeddelandet). Inspektören förklarar även om han eller hon ser behov av fördjupad tillsyn, och inom vilket område.

På detta sätt kan inspektören förklara och diskutera sin bedömning med arbetsgivaren. Då kan eventuella frågetecken klaras ut, eller varför inspektören gör en annan bedömning än kanske arbetsgivaren gjort vid sin egen screening.

Företaget blir också informerat om vilken SAM status inspektören kommer att sätta, det vill säga inspektörens bedömning av hur företaget sköter sitt systematiska arbetsmiljöarbete.

Inspektören berättar även om vad som kommer att hända efter screening inspektionen. Hur dokument, kravskrivelser med mera hanteras.

Om inspektören ställt krav i inspektionsmeddelandet där han eller hon bedömer att ett uppföljningsbesök behövs, bokas ett uppföljningsbesök in på plats.

Om det behövs en fördjupad tillsyn, berättar inspektören hur det kommer att hanteras. Om inspektören själv kommer att göra den fördjupade tillsynen kan besöket för detta bokas in direkt. Eventuellt kan den göras direkt efter screeninginspektionen om det finns tid och om det passar arbetsgivaren.

Dokument efter screening inspektion

Den dokumentation efter screeninginspektionen som alltid översänds till arbetsgivaren är:

- det ifyllda frågeunderlaget
- det ifyllda förrättningsprotokollet

Inspektionsmeddelande efter screening

Om inspektören har angett att det finns behov av ytterligare undersökning och åtgärder inom något/några områden (kryssat Ja i det gula området) automatgenereras ett inspektionsmeddelande (IM). Det ifyllda frågeunderlaget kommer då att fungera som bilaga till detta IM, för att precisera kravet.

Arbetsgivaren har tre månader på sig att svara.

Uppföljningsbesök

Om inspektören ställt krav på arbetsmiljön kan ett uppföljningsbesök bli aktuellt. Då diskuterar inspektören företagets svar och de åtgärder som är vidtagna med anledning av kraven. Det är viktigt att inspektören vid uppföljningsbesöket även talar med någon anställd för att fastställa att de fått återkoppling från arbetsgivaren om de krav som Arbetsmiljöverket ställt samt att de fått möjlighet att medverka i arbetet med att åtgärda brister. Ny bedömning av SAM status görs.

Om åtgärder inte har vidtagits hanteras ärendet enligt "Regler för inspektion" och distriktets normala rutiner.

Fördjupad tillsyn

Om det behövs en fördjupad tillsyn efter screeninginspektionen hanteras den som ett nytt ärende. Första handlingen i ärendet är den tjänsteanteckning som genererats från beskrivningen i frågeunderlaget vid screeningen.

Vid fördjupad tillsyn ska man enbart granska de delar som screeningen har pekat ut. Man börjar inte om från början och gör en ny screening.

Fördjupad tillsyn ska ske inom sex veckor efter screeninginspektionen.

Den fördjupade tillsynen kan antingen genomföras av samma inspektör som gjort screeninginspektionen eller en ny inspektör. Vem som gör inspektionen beror på vilket område som identifierats.

Screeninginspektören avgör själv om han eller hon kan genomföra den fördjupade tillsynen.

Om screeninginspektören inte kan genomföra den fördjupade tillsynen själv utan det finns behov av annan kompetens avgör distriktsledningen vilken inspektör som är mest lämplig att genomföra tillsynen – efter diskussion med screeninginspektören.

Omedelbart förbud, sanktionsavgifter, marknadskontrollärenden, brott mot straffsanktionerade föreskrifter med mera

Vid sammanfattningen redogör även inspektören för eventuella andra ärenden som kommer att hanteras separat från screeninginspektionen. Till exempel om det finns förhållanden som innebär behov av omedelbart förbud, sanktionsavgifter, marknadskontrollärenden, brott mot straffsanktionerade föreskrifter med mera. Det är viktigt att arbetsgivaren förstår hur vi handlägger dessa ärenden.

Mars 2012

Frågeunderlag för bedömning vid screening av arbetsmiljön

Frågeunderlaget ska kunna användas i alla branscher och innehåller övergripande frågor inom olika arbetsmiljöområden. I formuläret finns svarsalternativen *Ja*, *Nej* och *Inte aktuellt*. Det senare är när verksamheten inte har den typen av arbetsmiljörisker. Exempelen längst till höger på sidan är tänkta som stöd, men är inte heltäckande. Vi har också lagt in länkar till våra temasidor för att ni ska få hjälp i ert arbetsmiljöarbete.

Frågorna gäller nio områden.

- Arbetsmiljöarbete
- Organisatoriska, sociala och psykologiska frågor
- Arbetsplatser och personalutrymmen
- Belastningsergonomi och synergonomi
- Kemiska och biologiska ämnen
- Fysikaliska faktorer
- Arbetsutrustning (maskiner) och teknik
- Medicinska kontroller och minderåriga
- Övrigt

Inom varje område görs en sammanfattande bedömning av om det finns behov av ytterligare undersökning och åtgärder. Det är inspektören som bedömer och värderar antal *Ja* och *Nej* samt allvarlighetsgraden. Det är alltid en aktiv bedömning av inspektören. "Ja" i den sammanfattande bedömningen innebär att krav kommer att ställas i ett inspektionsmeddelande. Då är det arbetsgivaren som ska göra de undersökningar och åtgärder som behövs.

Inspektören kan även bedöma att en *Fördjupad tillsyn* behöver göras inom ett område (se slutet av frågeunderlaget). Det är om inspektören vid genomgången av frågeunderlaget ser att man behöver gå igenom ett område, eller en del av ett område, mer ordentligt än vad som är möjligt vid screeninginspektionen. Fördjupad tillsyn kan även göras om delar av verksamheten inte är i drift och därför inte kan bedömas vid screeningen.

Observera att screeninginspektionen är en ögonblicksbild som beskriver arbetsmiljön vid inspektionstillfället. Arbetsgivarens arbetsmiljöansvar gäller oavsett om Arbetsmiljöverket har ställt krav eller inte.

Frågeunderlag – screening

2012-03-01

I frågorna ingår även bedömning av om tillräckliga åtgärder vidtas eller planeras.

	Är förhållandena tillfredsställande beträffande:	Ja	Nej	Inte aktuellt	Exempel på vad som kan behöva tas upp
1	Arbetsmiljöarbete Läs om systematiskt arbetsmiljöarbete				
101	Undersökning och riskbedömning av de olika typerna av arbeten som förekommer i verksamheten?	☐	☐	☐	- Skriftligt - Regelbundet - Vid förändringar - Inhyrd arbetskraft
102	Skriftliga handlingsplaner för åtgärder som inte genomförs omedelbart?	☐	☐	☐	- När åtgärder ska vara genomförda - Ansvarig - Kontroll av åtgärder
103	Rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete?	☐	☐	☐	- Skriftligt om minst tio arbetstagare - Arbetsmiljöpolicy som de anställda känner till (skriftlig om minst tio arbetstagare)
104	Fördelning av arbetsmiljöuppgifter i verksamheten?	☐	☐	☐	- Befogenheter och resurser - Skriftligt om minst tio arbetstagare
105	Chefers och arbetsledares särskilda arbetsmiljökunskaper och kompetens?	☐	☐	☐	
106	Möjligheten för arbetstagare och skyddsombud att medverka i arbetsmiljöarbetet?	☐	☐	☐	
107	Arbetstagarnas kunskaper om arbetsmiljö och vilka riskerna i arbetet är?	☐	☐	☐	- Introduktion - Skriftliga instruktioner vid allvarliga risker
108	Rutiner för att utreda orsaker till ohälsa och olycksfall så att risker kan förebyggas?	☐	☐	☐	
109	Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet?	☐	☐	☐	- Jämförelse mellan SAM-föreskrifterna och arbetsmiljöarbetet - Behov av hjälp av företagshälsovård - Skriftligt om minst tio arbetstagare
110	Samordning av arbetsmiljöfrågorna?	☐	☐	☐	- Byggarbetsplatser - Entreprenör på fast arbetsställe - Flera arbetsgivare på samma arbetsplats
Sammanfattande bedömning: Behov av ytterligare undersökning och åtgärder? Krav i IM Ja ☐ Nej ☐					

	Är förhållandena tillfredsställande beträffande:	Ja	Nej	Inte aktuellt	Exempel på vad som kan behöva tas upp
2	Organisatoriska, sociala och psykologiska frågor Läs mer på vår Temasida om arbetsanpassning och Temasida om hot och våld och Temasida om mobbning				
201	Arbetsmoment med stor arbetsmängd och tidspress, svårt och koncentrationskrävande arbete eller stora känslomässiga krav?	☐	☐	☐	Variation och pauser i arbetet
202	Rutiner för att förebygga risker för våld och hot?	☐	☐	☐	- Rutiner kända i organisationen <i>Exempel:</i> - Penninghantering - Klient- och patientarbete - Arbete med aggressiva personer
203	Ensamarbete?	☐	☐	☐	- Möjlighet till kontakt med andra människor - Information och utbildning
204	Rutiner för arbetsanpassning och rehabilitering?	☐	☐	☐	- Individuell anpassning - Arbetstagare med funktionsnedsättning
205	Beredskap för första hjälpen och krisstöd?	☐	☐	☐	- Information och kunskaper - Utrustning
206	Policy mot kränkande särbehandling?	☐	☐	☐	Rutiner
	Sammanfattande bedömning: Behov av ytterligare undersökning och åtgärder? Krav i IM Ja ☐ Nej ☐				
3	Arbetsplatser och personalutrymmen Läs mer på vår Temasida om arbetsplatsens utformning				
301	Arbetsplatser, arbetslokalers och personalutrymmens storlek, placering samt utformning och inredning?	☐	☐	☐	- Area och fri höjd - Tillgänglighet och samband - Särskilda lokaler där det finns särskilda risker
302	Tillgång till personalutrymmen?	☐	☐	☐	- Antal arbetstagare <i>Exempel:</i> - Omklädningsutrymme - Torkutrymme - Tvätt och duschutrymme - Toaletterum - Matutrymme - Pausutrymme - Vilutrymme
303	Anpassning av arbetsplatser och personalutrymmen till arbetstagare med funktionsnedsättning?	☐	☐	☐	Gäller om arbetstagare med funktionsnedsättning finns i verksamheten.
	Dagsljus och belysning				
304	Dagsljus och möjlighet till utblick när det gäller stadigvarande arbetsplatser och personalutrymmen?	☐	☐	☐	Verksamhetens art
305	Anpassning av belysningen till de individuella synkrav arbetsuppgifterna ställer?	☐	☐	☐	- Rätt styrka, fördelning och riktning - Bländning - Färgåtergivning - Flimmer - Nödbelysning

	Är förhållandena tillfredsställande beträffande:	Ja	Nej	Inte aktuellt	Exempel på vad som kan behöva tas upp
	Luftkvalitet och ventilation				
306	Luftkvalitet på arbetsplatser och i personal- utrymmen?	☐	☐	☐	• Lukt förekomst • Återluft • Städning
307	Anpassning av ventilationen till den verksamhet som bedrivs?	☐	☐	☐	• Tillräcklig process- ventilation (frånluft vid källan). • Allmänventilation • Dragfri tillförsel av tilluft
	Termiskt klimat				
308	Anpassning av temperaturförhållandena till det arbete som utförs?	☐	☐	☐	• Värme • Kyla • Drag • Solinstrålning • Klädsel • Aktivitet
309	Temperaturförhållandena i personalutrymmen?	☐	☐	☐	
	Fasta installationer för vatten, avlopp, kyla och värme				
310	Placering och utförande av installationer med hänsyn till risker för ohälsa och olycksfall?	☐	☐	☐	• Tappställen för varmt och kallt vatten • Tillgång till dricksvatten • Golvbrunnar vid behov • Skydd mot kyl- och brännskador
	Golv, fönster, dörrar och portar				
311	Egenskaper hos golv, fönster, dörrar och portar med tanke på risker för ohälsa och olycksfall?	☐	☐	☐	• <i>Golv:</i> - Stabilitet - Halkrisk - Lämplig svikt - Upphöjningar och hål - Lutningar • <i>Fönster:</i> - Säker manövrering - Risk för olycksfall i uppställt läge • <i>Dörrar och portar:</i> - Säker manövrering - Sikt - Skydd för gående (separat dörr, avvisare eller räcken)

	Är förhållandena tillfredsställande beträffande:	Ja	Nej	Inte aktuellt	Exempel på vad som kan behöva tas upp
Kommunikationsvägar och godshantering					
312	Förflyttning samt transport och hantering av gods på ett säkert och ergonomiskt riktigt sätt?	☐	☐	☐	- Möjlighet till transporter på hjul - Tillgång till hissar och lyftanordningar - Säkerhetsavstånd mellan gående och fordonstrafik - Fast uppstigningsanordning till plattformar, balkonger och liknande - Varumottag - Lastkajer - Lastöppningar - Skydd mot fall och ras - Skyddsräcke - Personlig skyddsutrustning (t.ex. fallskydd)
Larm och utrymning					
313	Möjligheten för alla att utrymma samtliga arbetsplatser snabbt och säkert?	☐	☐	☐	- Utrymningsvägar - Nödbelysning - Skyltning och markering - Utrymningslarm - Utrymningsplan
Drift och underhåll					
314	Drift, underhåll, städning och rengöring?	☐	☐	☐	- Rutiner - Ventilationssystem - Belysning - Larmanordningar - Golv, väggar och innertak - Utrymme - Säkerhet och ergonomi
Sammanfattande bedömning: Behov av ytterligare undersökning och åtgärder? Krav i IM Ja ☐ Nej ☐					
4	Belastningsergonomi och synergonomi Läs mer på vår Temasida om ergonomi och Temasida manuell hantering och Temasida om kontor och Temasida om datorarbete				
401	Arbetsställningar och arbetsrörelser?	☐	☐	☐	- Arbetshöjd - Utrymme - Sträckavstånd - Ensidig statisk belastning - Risker vid extrema arbetsställningar - Möjlighet till variation t.ex. möjlighet att växla mellan sittande och stående arbete

	Är förhållandena tillfredsställande beträffande:	Ja	Nej	Inte aktuellt	Exempel på vad som kan behöva tas upp
402	Manuell hantering?	☐	☐	☐	- Tillgång till och användning av lyfthjälpmiddel och arbetsredskap - Instruktion om bördans vikt och tyngdfördelning - Tecken på överbelastning - Greppbarhet - Behov av att skjuta och dra laster
403	Förekomst av arbetsuppgifter där liknande arbetsrörelser upprepas om och om igen med högt tempo och under längre tid?	☐	☐	☐	- Variation och pauser i arbetet <i>Exempel:</i> - Monteringsarbete vid löpande band - Arbete i utgångskassa med stora flöden
404	Arbetstagarnas kunskaper för att kunna utföra aktuella arbetsuppgifter ergonomiskt riktigt?	☐	☐	☐	- Information och utbildning - Skriftliga instruktioner vid allvarliga risker - Möjlighet att praktiskt träna in lämplig arbetsteknik
405	Synergonomi?	☐	☐	☐	<i>Dagsljus och belysning:</i> - Synstörningar <i>Arbetsobjekt:</i> - Läsbarhet hos texter - Frihet från reflexer och speglingar - Bildskärmar - Placering - Synundersökning
Sammanfattande bedömning: Behov av ytterligare undersökning och åtgärder? Krav i IM Ja ☐ Nej ☐					
5	Kemiska och biologiska ämnen (agens) Läs mer på vår Temasida om kemiska arbetsmiljörisker och Temasida om hygieniska gränsvärden och Temasida om mikrobiologiska arbetsmiljörisker – smitta, mögel och toxinpåverkan och Temasida om kvarts och stendamm .				
501	Kunskap om riskerna med de ämnen som används eller bildas i verksamheten?	☐	☐	☐	- Hälssofarliga, brandfarliga och explosiva ämnen - Ämnen som kan orsaka luft med låg syrehalt (t.ex. i trånga utrymmen) - Heta ämnen (Mycket) kalla ämnen - Mögel - Risker vid - inandning - hudkontakt - förtäring - Nöddusch - Ögonspolningsanordning - Personlig skyddsutrustning (ögonskydd, andnings-skydd, skyddshandskar)

	Är förhållandena tillfredsställande beträffande:	Ja	Nej	Inte aktuellt	Exempel på vad som kan behöva tas upp
502	Tillgång till och användning av leverantörs-information (t.ex. säkerhetsdatablad) om hälso- och brandfarliga kemiska produkter för att bedöma riskerna i samband med hantering?	☐	☐	☐	- Aktuella - Tillgängliga för arbets-tagarna
503	Hanterings- och skyddsinstruktioner anpassade till aktuell hantering av kemikalier?	☐	☐	☐	- Beslutade av arbetsgivaren - Förberedelse för och avslutning av arbets-uppgifter - Beredskap för vad som kan hända
504	Kunskap om vilka hygieniska gränsvärden som är aktuella i verksamheten och hur man ligger till i förhållande till dessa?	☐	☐	☐	- Exponeringsmätning vid misstanke om över-skridande av gränsvärde eller utifrån riskbedömning - Föreskrivna exponerings-mätningar: - Etylenoxid, propylenoxid - Kadmium - Reaktiv monomer vid esterplastframställning (t.ex. styren) - Radon- eller radon-dotterhalt (bergarbete) - Respirabelt bly eller bly i totaldamm - Eldfasta keramiska fibrer, specialfibrer eller kristallina fibrer - Härdplaster - Respirabel kvarts
505	Dokumentation som fastställer att de kemiska och mikrobiologiska riskerna i hela verksamheten bedömts?	☐	☐	☐	- Aktuell - Daterad - Undertecknad
506	Rutiner för att hantera smittrisker?	☐	☐	☐	- Beredskap ska finnas i alla verksamheter - Skriftliga instruktioner krävs i vissa verksamheter
Sammanfattande bedömning: Behov av ytterligare undersökning och åtgärder? Krav i IM Ja ☐ Nej ☐					
6	Fysikaliska faktorer Läs mer på vår Temasida om buller och Temasida om vibrationer och Temasida om elektromagnetiska fält				
Buller och akustik					
601	Hörselskadligt buller?	☐	☐	☐	- Exponering i förhållande till insats- och gränsvärden - Information och utbildning - Hörselundersökning - Hörselskydd

	Är förhållandena tillfredsställande beträffande:	Ja	Nej	Inte aktuellt	Exempel på vad som kan behöva tas upp
602	Störande buller från personer, maskiner, installationer eller utifrån?	☐	☐	☐	• <i>Exempel:</i> - Ovidkommande tal - Kontorsmaskiner - Ventilationsbuller - Buller från omgivande verksamhet - Trafikbuller
603	Lokalernas ljudegenskaper?	☐	☐	☐	• Efterklangstid • Möjlighet att kommunicera
Vibrationer					
604	Helkroppss- eller hand- och armvibrationer?	☐	☐	☐	• Exponering i förhållande till insats- och gränsvärden • Information och utbildning • Medicinska kontroller
Optisk strålning					
605	Starka ljuskällor, värmestrålning, UV-strålning och laser?	☐	☐	☐	• Ögon • Hud • Uppvärmning • Skyltning (laser) • Personlig skyddsutrustning
Elektriska och magnetiska fält					
606	Elektriska och/eller magnetiska fält orsakade av utrustningar som ger upphov till höga strömmar eller spänningar?	☐	☐	☐	• <i>Höga strömmar exempel:</i> - svetsutrustning - induktionsvärmare • <i>Höga spänningar exempel:</i> - kraftledningar - transformatorer
Sammanfattande bedömning: Behov av ytterligare undersökning och åtgärder? Krav i IM Ja ☐ Nej ☐					
7	Arbetsutrustning (maskiner) och teknik Läs mer på vår Temasida om maskiner och Temasida om säkra stopp och Temasida om lyftanordningar och lyftredskap och Temasida om marknads kontroll av CE-märkning m.m. och Temasida om truckar				
701	Användning av stationära, mobila och handhållna maskiner och andra arbetsutrustningar?	☐	☐	☐	• CE-märkning • Skyddsanordningar och förreglingar • Rörliga delar • Skyddsavstånd • Arbetsutrymme runt maskiner • Avvikelse rapportering • Personlig skyddsutrustning • <i>Mobila maskiner:</i> - Kollision - Vältning - Ordnad trafik
Manöveranordningar och styrsystem					
702	Manöveranordningar och styrsystem?	☐	☐	☐	• Klart synliga och identifierbara manöveranordningar • Säkert start och stopp

	Är förhållandena tillfredsställande beträffande:	Ja	Nej	Inte aktuellt	Exempel på vad som kan behöva tas upp
	Kunskaper och utbildning				
703	Arbetstagarnas utbildning för arbetsuppgifterna och deras kunskaper om arbets- och säkerhetsinstruktionerna som ska finnas till arbetsutrustningarna?	☐	☐	☐	- Instruktioner/bruksanvisningar - Utbildning och tillstånd för truckkörning och användning av lyftanordningar - Utrustning med särskilda risker
	Trycksatta anordningar				
704	Trycksatta anordningar som finns i verksamheten?	☐	☐	☐	<i>Exempel:</i> - Tryckkärl (t.ex. luftbehållare, varmvattenberedare och kokgrytor) - Rörledningar - Andningsutrustning (dykeri) - Förteckning över trycksatta anordningar
	Besiktning				
705	Besiktning av besiktningspliktiga anordningar och arbetsutrustningar?	☐	☐	☐	<i>Exempel:</i> - Tryckkärl - Lyftanordningar - Grävmaskiner - Andningsgasbehållare (dykeri)
	Underhåll				
706	Rutiner för underhåll av arbetsutrustningar, tekniska anordningar och installationer så att de kan fungera med bibehållen säkerhet?	☐	☐	☐	Dokumentation
	Sammanfattande bedömning: Behov av ytterligare undersökning och åtgärder? Krav i IM Ja ☐ Nej ☐				
8	Medicinska kontroller och minderåriga Läs mer på vår Temasida om att vara ung i arbetslivet				
	Medicinska kontroller				
801	Medicinska kontroller för arbeten där sådana ska ordnas med eller erbjudas?	☐	☐	☐	<i>Ordnas med:</i> - Arbete med - bly och kadmium - asbest, kvarts och vissa syntetiska oorganiska fibrer - de flesta hårdplaster - Höjdarbete i master och stolpar - Rök- och kemdykning - Dykeriarbete <i>Erbjudas:</i> - Utifrån riskbedömning - Arbete med esterplast - Arbete med vibrations-exponering - Nattarbete

	Är förhållandena tillfredsställande beträffande:	Ja	Nej	Inte aktuellt	Exempel på vad som kan behöva tas upp
	Minderåriga				
802	Minderåriga i verksamheten?	☐	☐	☐	• Arbetsuppgifter - Fysiska och psykiska förutsättningar - Betyggande säkerhet • Utbildning och instruktion •Handledning och tillsyn
	Sammanfattande bedömning: Behov av ytterligare undersökning och åtgärder? Krav i IM Ja ☐ Nej ☐				
9	Övrigt Läs mer på vår Temasida om att arbeta med djur				
	Arbete med djur				
901	Arbete med djur?	☐	☐	☐	• Fixering vid behandling • Säkra drivningsgångar • Ordnad reträttväg • Ensamarbete • Metoder för utlastning av djur
	Sammanfattande bedömning: Behov av ytterligare undersökning och åtgärder? Krav i IM Ja ☐ Nej ☐				
	Fördjupad tillsyn? Ja ☐ Nej ☐				
	Anledning till fördjupad tillsyn: ☐ 1. Arbetsmiljöarbete ☐ 2. Organisatoriska, sociala och psykologiska frågor ☐ 3. Arbetsplatser och personalutrymmen ☐ 4. Belastningsergonomi, synergonomi ☐ 5. Kemiska och biologiska ämnen ☐ 6. Fysikaliska faktorer ☐ 7. Arbetsutrustning (maskiner) och teknik ☐ 8. Medicinska kontroller och minderåriga ☐ 9. Övrigt				
	Anteckningar:				

Screening systembeskrivning

2012-11-09

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Begränsningar.....	3
Allmänna begrepp	3
Förberedelser	3
Funktioner	4
Pekdator	4
Trådlöst.....	4
Offline	4
Cache	4
Loggning	4
Autentisering.....	4
Förbereda ärende.....	5
Applikationen	5
Inloggning	5
Synkronisering.....	6
Historik	7
Registrering	7
Navigeringssida.....	8
Frågeunderlaget	9
Arbetsställeinformation	11
Anteckningar	11
Besöksdata	12
Sammanställning	13
Resultatet	14
Fältbeskrivning	15

Namn*	15
Postadress*, postnr* och postort*	15
Ag representant*	15
Epost	15
Skyddsombud	15
Epost SKO	15
Övriga deltagare	15
SAM-status*	15
Besöksdatum*	15
Anteckningar	15
Behov av fördjupad tillsyn	15
Enklaste scenariot	16
Backup	16
Bakom kulisserna	17
Sara	17
Dokument	17
Public 360	17
E-postutskick	17
Information tillbaka till inspektören	17
Utskick av e-post	18
Till AV	18
Till arbetsgivare	18
Systemkarta	19

Inledning

Detta system har tagits fram för att stödja distriktens registrering och hantering av screening-besök, och denna dokumentation riktar sig främst till användare. Vid behov av en djupare teknisk förståelse så bör man se *Teknisk systemdokumentation*.

Detta dokument ska vara ett tillräckligt stöd för att kunna använda applikationen och ha en förståelse för vad som händer i screeningprocessen.

Begränsningar

Versionsuppdateringar för mobil hårdvara måste i dagsläget ske manuellt. Eftersom informationen som vi får från SCB är med versaler så återspeglas detta i applikationen.

Allmänna begrepp

- Screening – sammanhållande begrepp för ett ärende och dess tillhörande besök gjort enligt screeningmetoden.
- AG – arbetsgivarrepresentant.
- Pekdator – en dator som stödjer, och kanske t.o.m. kräver, interaktion med finger eller pekdon till skillnad mot mus/tangentbord.
- AV – Arbetsmiljöverket.
- Sara – centralt system för inspektionsstöd och diarieföring
- Public 360 – dokumentlager och morgondagens diariesystem
- IM – Inspektionsmeddelande
- FP – Förättningsprotokoll

Förberedelser

För att överhuvudtaget kunna köra applikationen så krävs det en personlig pinkod. När ni är uppkopplade på kontoret, surfa in på nedanstående adresser för att där bestämma er fyrsiffriga kod.

TEST <http://xxxxx.av.web>

PROD <http://yyyyy.av.web>

Funktioner

Pekdator

Applikationen är anpassad för pekdatorer. Kan även användas med standarddator.

Trådlöst

Man behöver inte fysiskt vara inkopplad på AV's nätverk för att kunna arbeta.

Offline

Man kan arbeta även då man inte är uppkopplad mot AV. För att slutföra en screening (diarieföring, dokumentgenerering, utskick) så krävs dock anslutning.

Cache

Systemet tillåter att man vid behov, lokalt på sin dator, kan lagra påbörjade screeningar, för att i senare skede återuppta arbetet utan informationsförlust. Systemet säkerhetskopierar pågående screening var 5:e minut.

Loggning

Systemet sparar viktigare händelser i en lokal logg-fil.

Autentisering

Användaren måste autentisera sig för att kunna använda systemet. Detta görs med sin e-postadress på AV samt en personlig pinkod på fyra siffror.

Förbereda ärende

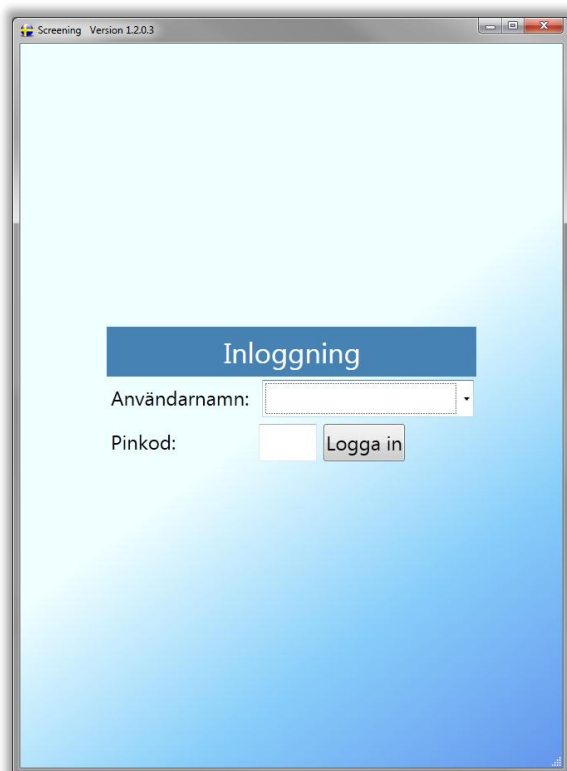
För att kunna registrera ett screening-besök i systemet så måste ett ärende ha lagts upp i Sara med viss förutbestämd information. Det som krävs är:

- Att arbetsstället finns registrerat på screening-projektet
- Att arbetsstället är registrerat på ärendet
- Att screening-projektet är kopplat till ärendet
- Att inspektören är handläggare på ärendet
- Att den första och enda handlingen i ärendet är av typen 80 (besöksavisering). Det får dock även finnas makulerade handlingar.

Applikationen

Startas på den lokala datorn genom att klicka på ikonen 🇸🇪 .

Inloggning

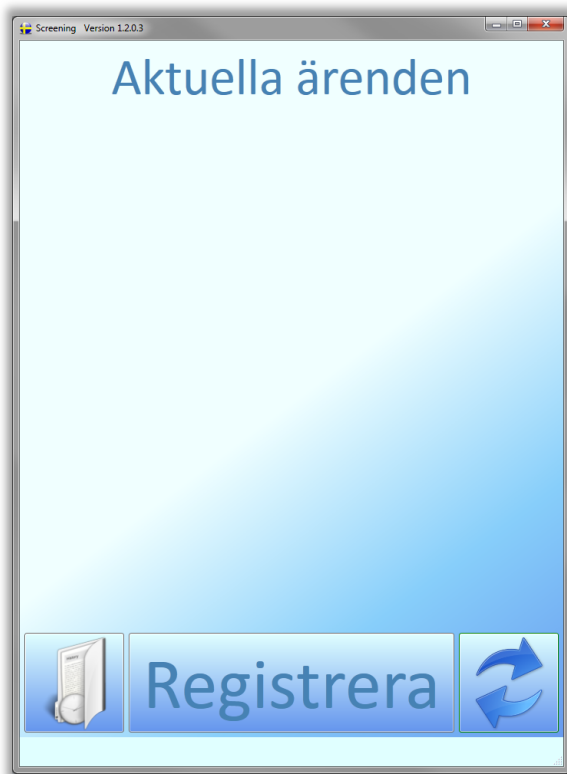

Direkt efter start så måste man ange vem man är.

Som användarnamn använder man sin e-postadress på arbetsmiljöverket och som pinkod anger man den fyrsiffriga kod man blivit tilldelad.

Pinkoden administreras genom en applikation på AV's intranät, men det går även att vända sig till helpdesk.

Synkronisering

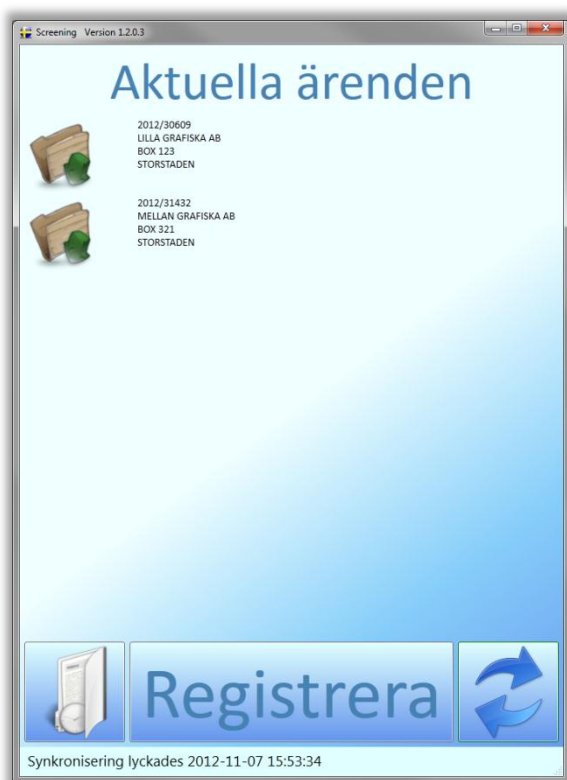
Listan på förberedda ärenden är initialt tom oavsett hur många ärenden som är förberedda i Sara. För att hämta dessa så trycker man på knappen längst ned till höger (pilarna).

Historik

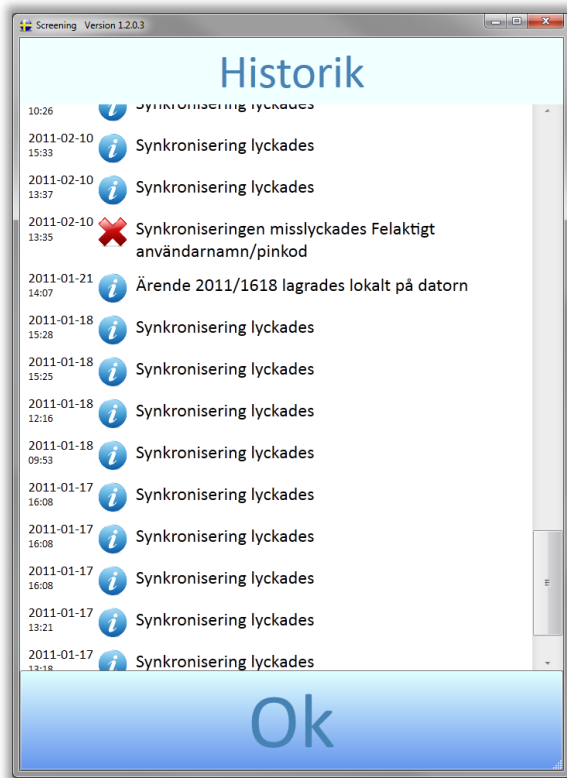
Synkronisering

Efter synkroniseringen så ska listan vara fylld med de förberedda screening-ärendena.

Nästa gång man startar applikationen så behövs ingen synkronisering om man inte lagt upp nya ärenden i Sara. De senaste ärendena finns lagrade lokalt på datorn.

Historik

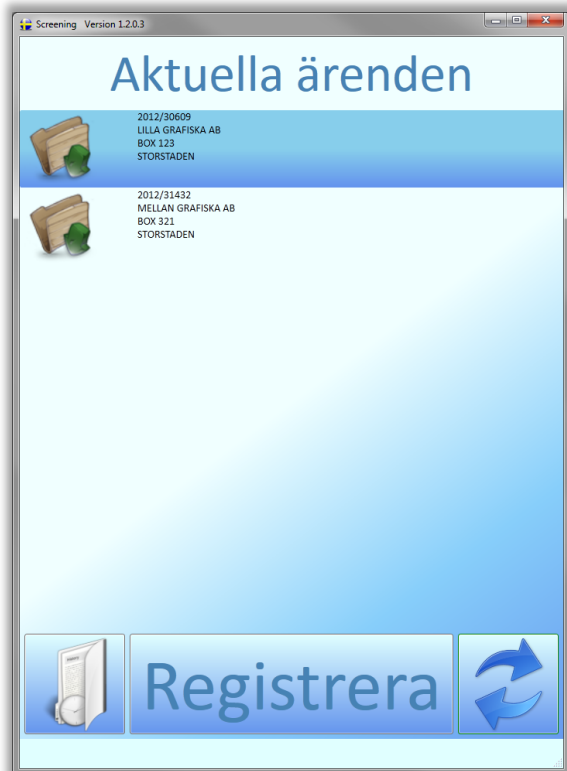

För att se vad som gjorts den senaste tiden, eller kanske vad som gått fel så kan man få upp en historik.

Det görs genom att i föregående bild välja knappen längst ned till vänster

Registrering

För att börja en screening så väljer man ett av ärendena i listan och trycker på knappen Registrera.

Navigeringssida

Här ser man frågeunderlaget indelat i sektioner.

Gå tillbaka till ärendelistan

Rensa frågeunderlaget

Arbetsställeinformation

Anteckningar

Vi väljer nu ett av områdena genom att klicka på rutan "Fysikaliska faktorer".

Frågeunderlaget

Är förhållandena tillfredsställande beträffande:	Ja	Nej	Inte aktuellt
601 Hörselskadligt buller?	☐	☐	☐
602 Störande buller från personer, maskiner, installationer eller utifrån?	☐	☐	☐
603 Lokalernas ljudegenskaper?	☐	☐	☐
604 Hälkropps- och/eller hand- och armvibrationer?	☐	☐	☐
605 Starka ljuskällor, värmestrålning, UV-strålning och laser?	☐	☐	☐
606 Elektriska och/eller magnetiska fält orsakade av utrustningar som ger upphov till höga strömmar eller spänningar?	☐	☐	☐
Behov av ytterligare undersökning och åtgärder? Krav i IM			Ja ☐ Nej ☐

Här bedömer inspektören de olika punkterna. Kolumnen *Inte aktuellt* är förkryssat.

Hjälpstext för enskild punkt kan erhållas om man klickar på texten eller numreringen.

Om *Nej* kryssas i röda kolumnen så läggs en påminnelse in i anteckningarna om behov av förklaring.

Om *Ja* kryssas i gula fältet längst ned så medför det att IM med krav senare kommer att genereras och skickas ut till AG.

Här finns även valet att gå till anteckningarna samt att gå tillbaka till navigeringsbilden.

Ögon
Hud
Uppvärmning
Skyltning (laser)
Personlig skyddsutrustning

Ok

Exempel på hjälpstext då texten för punkt 605 klickades.

Här ser vi navigeringsbilden igen, och att något hänt.

Röd färg på ett område betyder att inspektören gjort en övergripande bedömning av området (gula fältet) och ansett att det finns skäl att ställa krav i IM.

Grön färg betyder att bedömning gjorts att det inte finns skäl till IM med krav.

Det räcker med att inspektören bedömt att krav behöver ställas inom ett område (rött) för att IM ska skickas ut.

Inspektören måste ha bedömt samtliga områden för att man ska kunna diarieföra screeningen.

Arbetsställeinformation

Screening Version 1.20.3

Arbetsställe: LILLA GRAFISKA AB
 Besöksadress: STORVÄGEN 1
 Besöksort: STORSTADEN

Cfarnr: 1234-5678
 Orgnr: 551234-5678
 Näringsgren: 18122
 Senaste besök: 2011-05-18

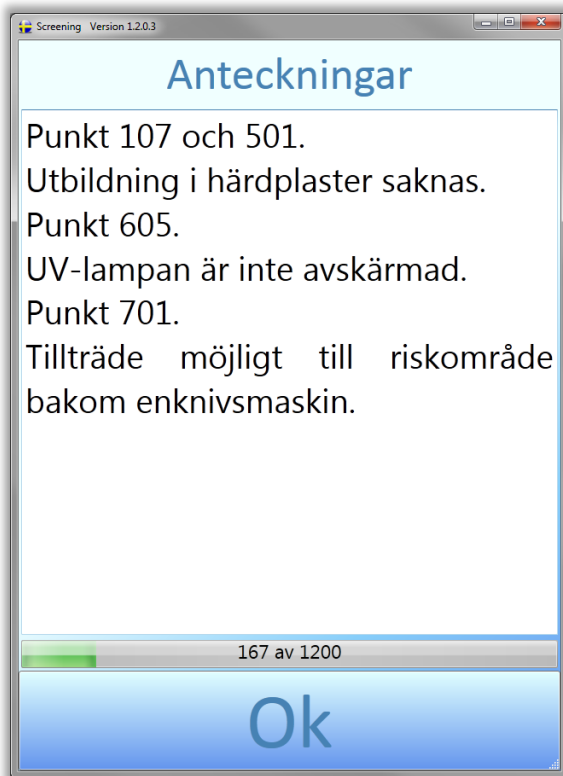
Ärende: 2012/30609

Tillbaka

Detta erhålls om man på navigeringssidan väljer

Anteckningar

Screening Version 1.20.3

Anteckningar

Punkt 107 och 501.
 Utbildning i hårdplaster saknas.
 Punkt 605.
 UV-lampan är inte avskärmad.
 Punkt 701.
 Tillträde möjligt till riskområde
 bakom enknivsmaskin.

167 av 1200

Ok

Anteckningar kan när som helst göras genom att, i navigeringsbilden eller frågeunderlaget välja

Informationen som visas och editeras är densamma, så det spelar ingen roll var ni antecknar.

Besöksdata

Screening Version 1.2.0.3

Kontakt

Namn
LILLA GRAFISKA AB

Postadress
BOX 123

Postnr
12345

Postort
STORSTADEN

Ag representant

Epost
anders.andersson@lillagrafiska.se

Skyddsombud
Anna Annasdotter

Epost SKO
anna.annasdotter@lillagrafiska.se

Övriga deltagare

Navigation buttons, **Besök**, Green checkmark

Information om arbetsstället och besöket måste kontrolleras och fyllas i. Det gör man i en kontakt- och en besöksbild.

Den föreslagna informationen hämtas från arbetsstället i Sara, men bör ändå kontrolleras med AG eftersom att om ingen e-postadress anges så kommer registraturen på AV se till att handlingar skickas till denna adress.

Man alternerar mellan kontakt- och besöksdelen genom knappen Kontakt alternativt Besök.

Screening Version 1.2.0.3

Besök

SAM-status 1 2 3 **Besöksdatum** 2012-11-07

Anteckningar (max 1200 tecken)
Punkt 107 och 501.
Utbildning i hårdplaster saknas.
Punkt 605.
UV-lampan är inte avskärmd.
Punkt 701.
Tillträde möjligt till riskområde bakom
enknivsmaskin.

☒ **Fördjupad tillsyn**

- ☐ Arbetsmiljöarbete
- ☐ Organisatoriska, sociala och psykologiska frågor
- ☐ Arbetsplatser och personalutrymmen
- ☐ Belastningsergonomi, synergonomi
- ☒ Känsliska och biologiska faktorer
- ☐ Fysikaliska faktorer
- ☒ Arbetsutrustning (maskiner) och teknik
- ☐ Medicinska kontroller och minderåriga
- ☐ Övrigt

167 av 1200

Navigation buttons, **Kontakt**, Green checkmark

När det är dags att diarieföra, eller bara kontrollera statusen på screeningen så klickar man på knappen

Sammanställning

Screening Version 1.2.0.3

Frågeunderlag

Representant: **Saknas**
E-post: anders.andersson@lillagrafiska.se
Skyddsombud: Anna Annasdotter
E-post Skyddsombud: anna.annasdotter@lillagrafiska.se

SAM-status: 2
IM med krav: Ja
Fördjupat besök: Ja
Besöksdatum: Idag

← [Floppy Disk Icon] **Diarieför**

I denna bild så ser man en sammanställning över screeningen.

Här ser vi att endast ca hälften av områdena i frågeunderlaget har bedömts (angående krav i IM) och att AG-representant saknas.

Man kan även spara screeningen lokalt för att fortsätta med denna i ett senare skede genom

Screening Version 1.2.0.3

Frågeunderlag

Representant: Anders Andersson
E-post: anders.andersson@lillagrafiska.se
Skyddsombud: Anna Annasdotter
E-post Skyddsombud: anna.annasdotter@lillagrafiska.se

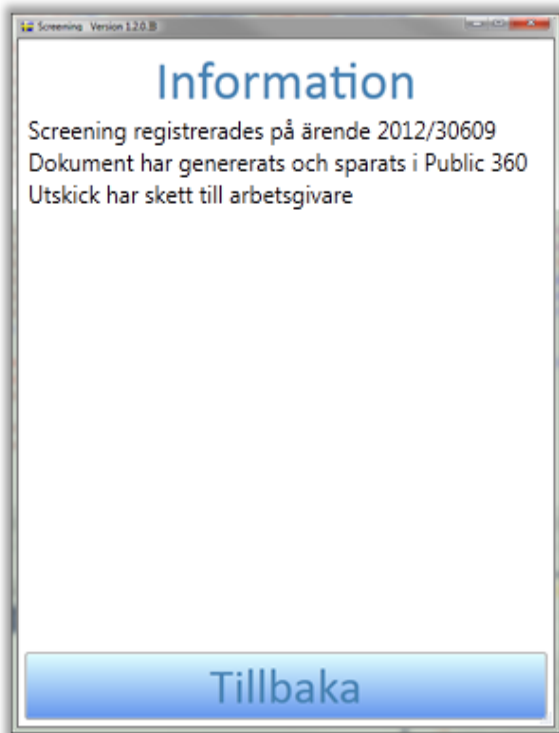
SAM-status: 2
IM med krav: Ja
Fördjupat besök: Ja
Besöksdatum: Idag

← [Floppy Disk Icon] **Diarieför**

Här ser vi sammanställningen för en komplett screening.

Genom att trycka på knappen Diarieför så skickar man informationen till AV. I detta läge måste man vara uppkopplad.

Resultatet

Systemet meddelar inspektören statusen på diarieföringen.

Exempel på ärendelistan efter några screeningar.

Nytt orört ärende

Påbörjat, lokalt lagrat ärende

Diariefört, kan inte öppnas.
Rensas automatiskt bort efter några dagar.

Fältbeskrivning

Obligatoriska fält markeras med *

Namn*

Arbetsställets namn hämtas från Sara, och om inspektören ändrar detta så kommer det uppdateras i Sara. Det används som adressat vid manuellt postutskick.

Postadress*, postnr* och postort*

Hämtas från Sara och kan ändras av inspektören, men kommer inte uppdatera Sara (SCB sköter detta). Används som adress vid manuellt postutskick.

Ag representant*

Den person som representerar arbetsgivaren.

Epost

Hämtas från Sara, och om inspektören ändrar detta så kommer det uppdateras i Sara. Om e-postadress anges så kommer dokumentation om besöket att skickas ut elektroniskt (endast).

Saknas arbetsgivarens e-post så kommer dokumentationen genereras och skickas till registraturen på AV för manuellt postutskick.

Skyddsombud

Den person som representerar arbetstagarna på arbetsstället. Kan vara lokalt eller regionalt skyddsombud.

Epost SKO

Skyddsombudets e-postadress. Är den ifylld så kommer han/hon få en kopia av utskicket.

Övriga deltagare

Fritext. Här kan även medförrättare skrivas in om det är aktuellt.

SAM-status*

Inspektörens bedömning av aktuellt arbetsställes SAM-status vid besöket. Uppdaterar Sara.

Besöksdatum*

Dagens datum föreslås, men det går att ändra detta.

Anteckningar

Inspektörens anteckningar om besöket. Sparas på handlingen (FP) i Sara. Ingår även som första handling (tjänsteanteckning) i ett eventuellt fördjupat besök och är då obligatoriskt. Max 1200 tecken.

Behov av fördjupad tillsyn

Om inspektören anser att det föreligger behov av en fördjupad tillsyn så klickar han i checkboxen. Ett flervalssalternativ erhålls då för skälet till detta beslut. Om fördjupad tillsyn angivits så är både orsaken och anteckningar obligatorisk.

Enklaste scenariot

Hur registrerar man en screening på enklaste sätt, utan sidospår i form av informationssidor, historik e.d.?

1. Starta applikationen
2. Logga in
3. Selekttera/klicka på ett ärende i listan
4. Klicka *Registrera*
5. Bedöm samtliga frågor i frågeunderlaget
6. Bedöm behov av krav i IM för samtliga områden i frågeunderlaget genom att navigera mellan dem
7. Klicka *Besöksdata*
8. Korrigera/fyll i kontaktinformationen
9. Klicka *Besök*
10. Fyll i besöksinformationen
11. Klicka på gröna bocken
12. Kontrollera att registreringen är ok
13. Diarieför

Backup

Pågående screeningdata säkerhetskopieras till lokal hårddisk var 5:e minut.

Bakom kulisserna

När screeningen diarieförs så sker flera saker.

Sara

På det förberedda ärendet skapas flera nya handlingar.

- Ett förrättningsprotokoll.
- Ett frågeunderlag.
- Om inspektör bedömt att krav ska ställas så skapas även ett IM med krav.

Om det framkom behov av fördjupad tillsyn så registreras ett nytt ärende med aktuell inspektör som handläggare. Första handlingen är Tjänsteanteckning om fördjupad tillsyn (anteckningarna från screeningen). En referens finns till själva screening-ärendet, och bevakning är satt 40 dagar framåt i tiden.

Dokument

Dokument som genereras är:

- FP
- Frågeunderlag
- Eventuellt Im med krav
- Eventuellt Tjänsteanteckningar

Public 360

De genererade dokumenten sparas i Public på respektive handling och kan framöver ses i Sara.

E-postutskick

Om e-postadress angivits till AG så kommer de genererade dokumenten skickas till honom/henne och till ett eventuellt skyddsombud. En dold kopia kommer även att skickas till aktuell inspektör.

Om däremot e-postadressen till AG saknas så kommer registraturen istället få e-post om att de ska skicka ut dokumenten som brev.

Information tillbaka till inspektören

Status på diarieföringen, dokumenthanteringen och e-post utskicket skickas tillbaka till screening-applikationen.

Utskick av e-post

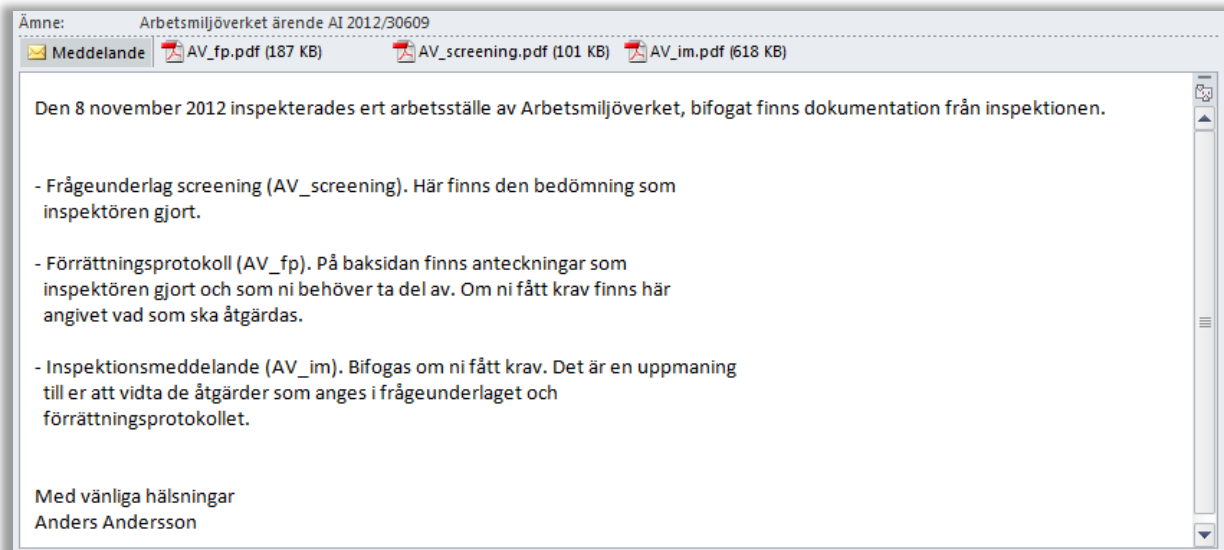
Till AV

Då utskick till arbetsgivaren inte kunde ske får registraturen följande e-post.

Till arbetsgivare

Då arbetsgivares e-postadress är angiven så skickas dokumentationen direkt dit.

Systemkarta

Grafiska branschen

Grafiska branschen anmäler oftare muskel- och ledbesvär än andra branscher. Vanliga arbetsskador är arbetsolyckor där en maskin är inblandad.

Inom grafiska branschen finns 1 500 arbetsställen med totalt 16 300 anställda. Drygt 800 arbetsställen är små med färre än fem anställda, medan 14 arbetsställen har 100 eller fler anställda.

Arbetsmiljöverkets tillsyn

Åren 2006 - 2009 genomförde Arbetsmiljöverket 621 besök på arbetsställen inom den grafiska branschen, och ställde 1 300 krav på arbetsmiljöförbättringar. De vanligaste kraven gällde områden som riskbedömningar, maskiner, fordon och annan teknik. Krav ställdes också inom det kemiska och fysikaliska området.

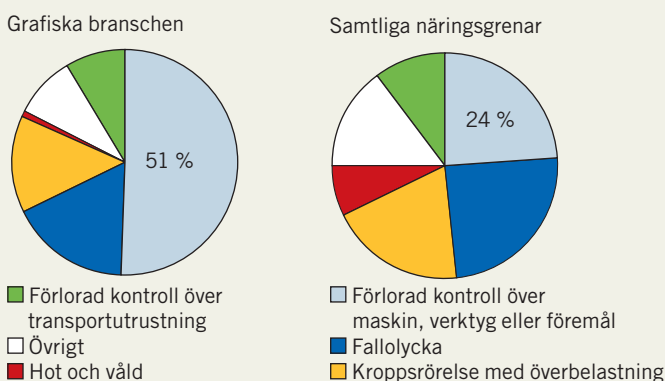
Anmälningar enligt 2 § i arbetsmiljöförordningen

Enligt 2 § i arbetsmiljöförordningen är en arbetsgivare skyldig att snarast anmäla dödsfall, allvarliga olyckor och tillbud till Arbetsmiljöverket. Åren 2006 - 2009 har 126 sådana anmälningar gjorts inom grafiska branschen.

Anmälda arbetsskador enligt lagen om arbetsskadeförsäkring (LAF)

Huvuddelen av anmälningarna gäller skador vid tryckning av böcker, tidskrifter och dagstidningar. Tre fjärdedelar av anmälningarna kommer från yrkesgruppen maskinoperatörer.

Figur 1. Anmälda arbetsolyckor med sjukfrånvaro inom grafiska branschen 2006 - 2009.

Anmälda arbetsolyckor

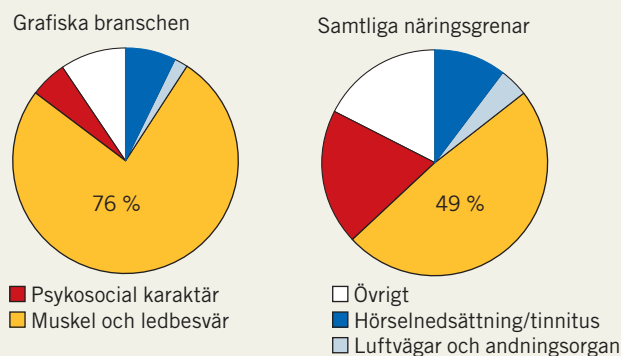
Åren 2006 - 2009 anmäldes 300 arbetsolyckor med sjukfrånvaro inom grafiska branschen. Av dessa var 240 män. Cirka hälften av anmälningarna beskriver att man förlorat kontrollen över maskin, verktyg eller föremål (figur 1).

Exempel på maskinskador: En manlig tryckare och grafiker arbetade vid en fyrfärgsmaskin. Handen fastnade mellan en gummivals och trumma vid rengöring av trumman. Det ledde

till klämskador på höger hand. En kvinnlig bokbinderiarbetare arbetade vid trimmermaskin i ett tryckeri. Hon skulle ta bort papper som fastnat nedanför en kniv. Säkerhetsanordningen var borttagen och maskinen igång. Det ledde till förlust av finger. Olyckor med verktyg:

En manlig maskinoperatör vid tryckeri skar upp tape runt en kartong. Handen slant och en mindre mattniv orsakade skärskada i tummen. En kvinnlig tryckeriarbetare skadades av häftmaskin vid efterbearbetning i tryckeri.

Figur 2. Anmälda arbetssjukdomar inom grafiska branschen 2006 - 2009. Fördelade efter typ av besvär.

Anmälda arbetssjukdomar

Under perioden 2006 - 2009 anmäldes 150 arbetssjukdomar inom grafiska branschen varav 90 var män.

Muskel och ledbesvär utgör tre fjärdedelar av anmälningarna (figur 3). Motsvarande andel för samtliga branscher är hälften av anmälningarna. Repetitivt arbete samt lyft och förflyttningar av bördor är det vanligaste som anges.

Exempel: En kvinnlig text- och bildoperatör utförde bland annat laminering, skärning och falsning. Monotona rörelser samt tunga lyft ledde till axelskada.

En manlig tryckare och grafiker arbetade med packning och distribution på tryckeri. Tunga lyft av lådor under tidspress och ensidigt arbete ledde till besvär i axlar, rygg och nacke.

Intervjuundersökning

I Arbetsmiljöverkets intervjuundersökning 2004 - 2008 om arbetsorsakade besvär angav 9,1 procent av männen inom grafisk produktion och förlagsverksamhet att de haft besvär till följd av stress och psykiska påfrestningar de senaste 12 månaderna. Motsvarande andel för samtliga branscher är 6,8 procent. Kvinnorna redovisas inte eftersom det statistiska underlaget är för litet.

Screening Sverige

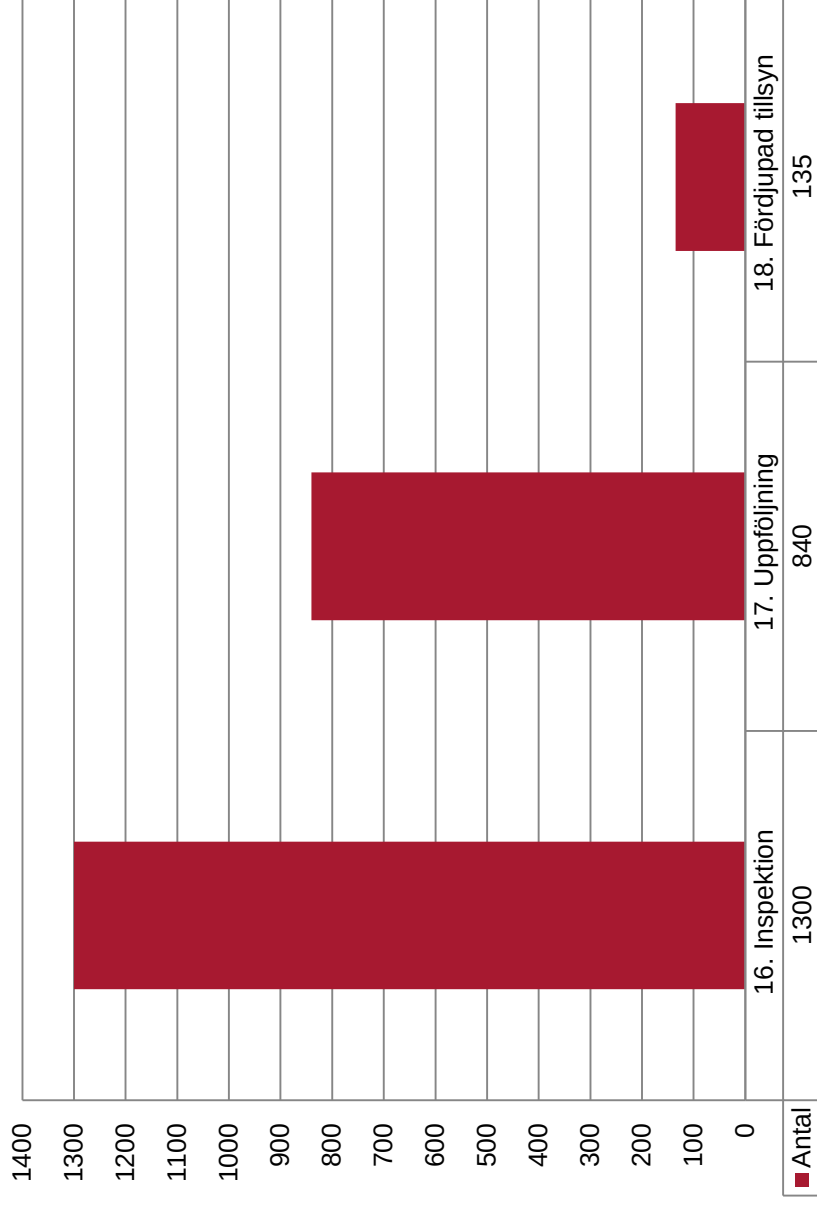
Pilotprojekt 2010-2012

Resultat 1300 screeninginspektioner

Bilaga 5

Screening

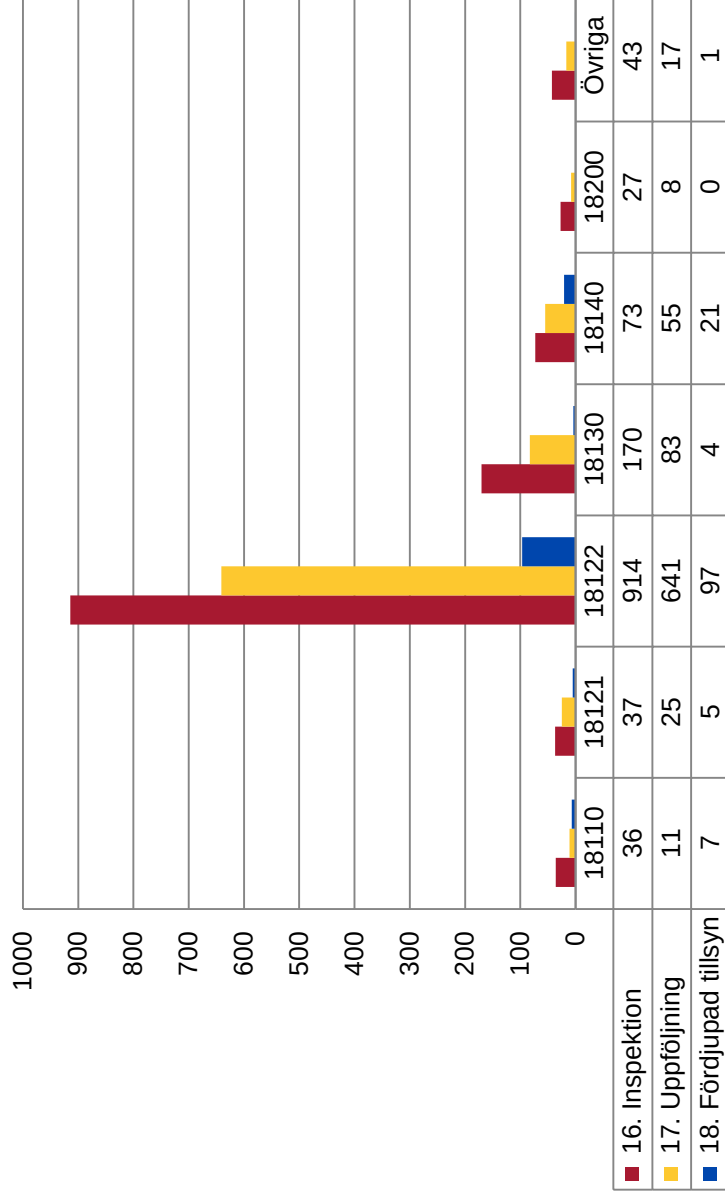
Antal besök 2010-2012 (tom 2012-06-30)

Screening

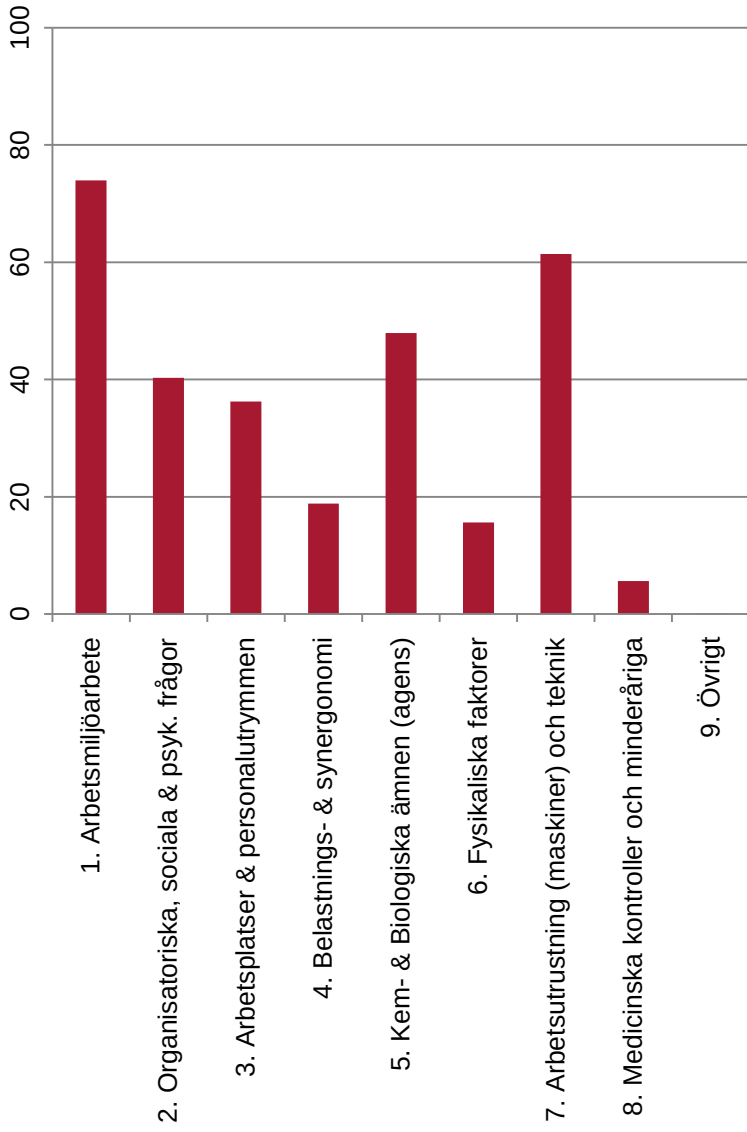
Besök per näringsgren 2010-2012 (tom 2012-06-30)

Screeninginspektioner per ngr 2010-2012

Screeninginspektioner

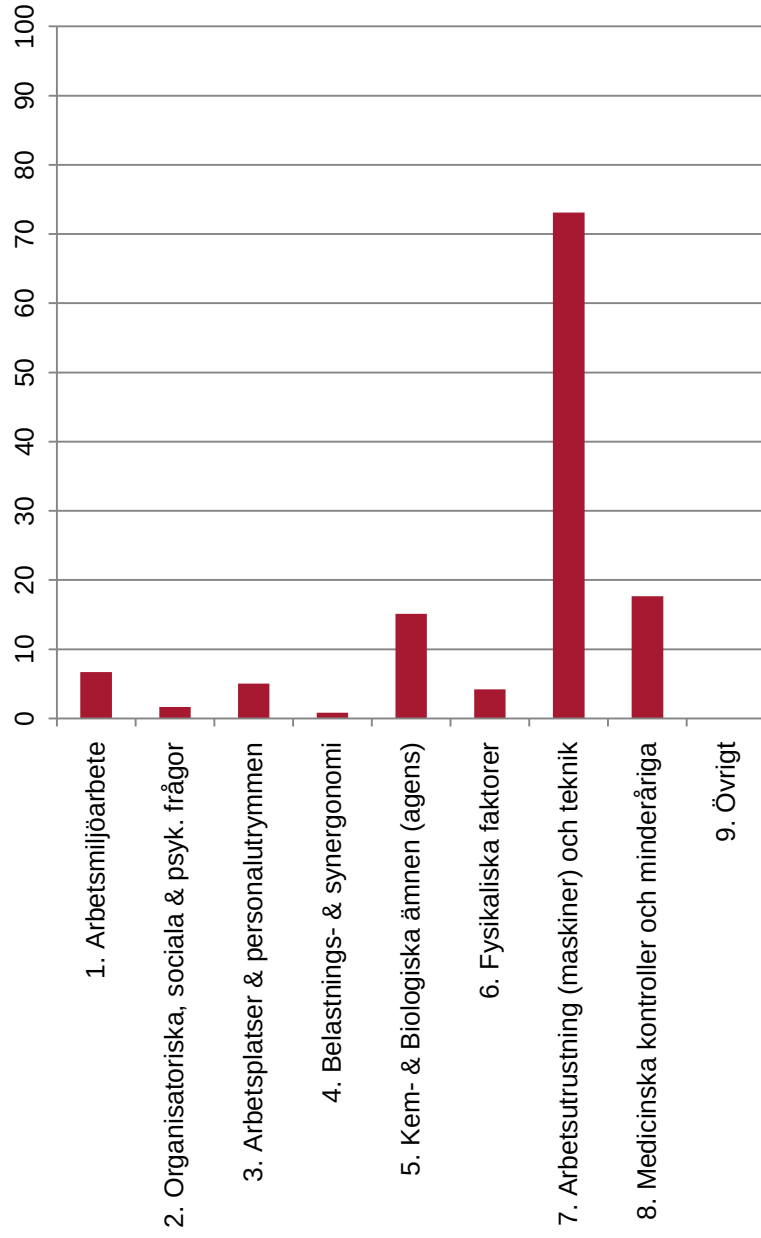
Anledning till krav i inspektionsmeddelande i procent

Vid 941 av 1 300 screeninginspektioner ställdes krav i inspektionsmeddelanden

Screeningsinspektioner

Anledning till fördjupad tillsyn i procent

Vid 119 av 1 300 screeningsinspektioner gjordes bedömningen att fördjupad tillsyn skulle genomföras

Screening Sverige

Pilotprojekt 2010-2012

Resultat 1 294 inspektioner

Bedömningar vid screeningsinspektion, totalt
samt uppdelat efter antal anställda och typ av
verksamhet

Bilaga 6

Screening frågeunderlag

Frågeunderlaget har ett generellt innehåll, det skall kunna användas i alla branscher. Inspektören besvarar alla frågor och gör en bedömning. I frågorna ingår även en bedömning av om tillräckliga åtgärder vidtas eller planeras.

Vad står ja, nej och inte aktuellt för

Ja - Inspektören bedömer att förhållandena är tillfredsställande,

Nej - Inspektören bedömer att åtgärder behövs

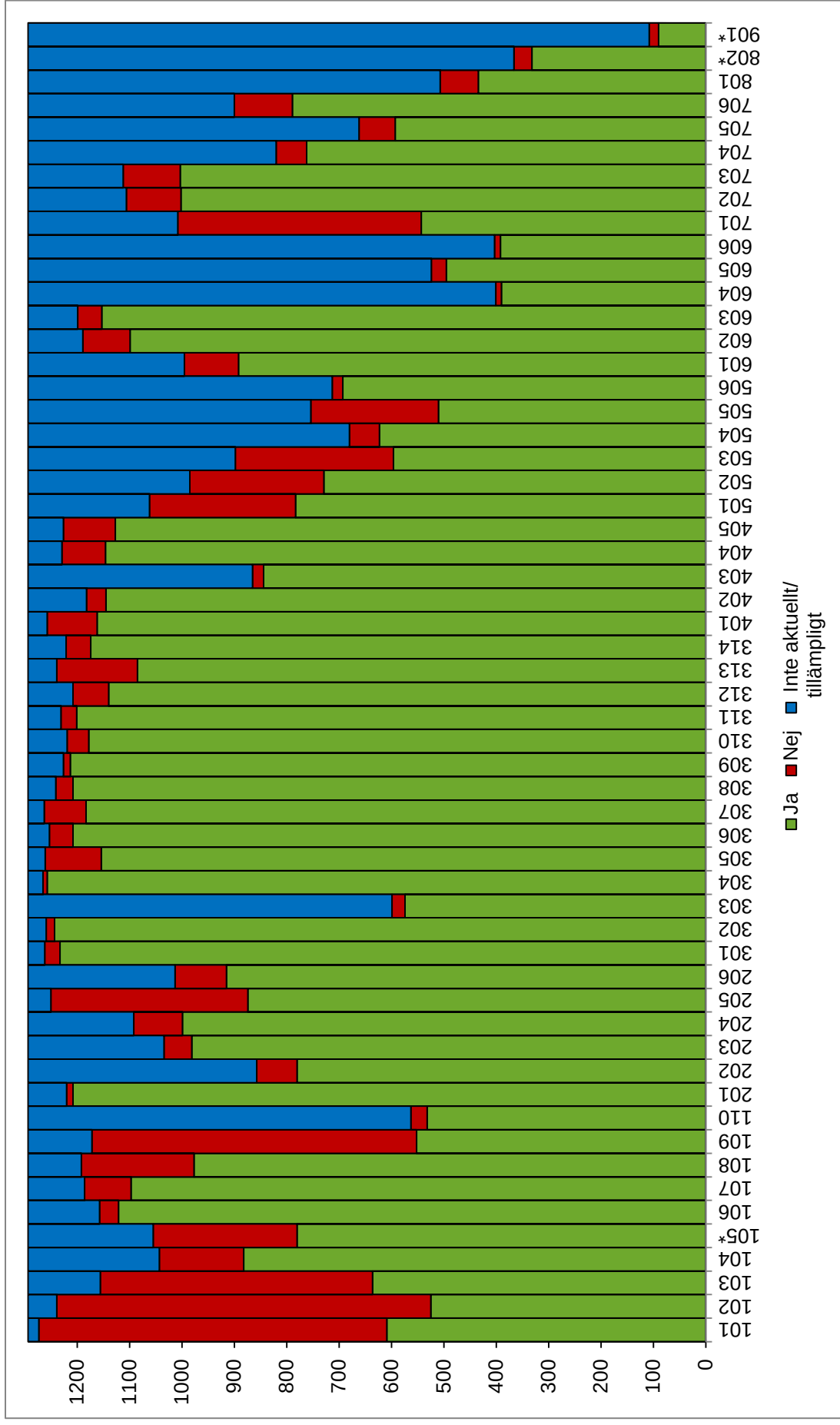
Inte aktuellt – exempel, typen av arbetsmiljörisk finns inte i verksamheten

De 56 frågorna är uppdelade i 9 arbetsmiljöområden:

- Arbetsmiljöarbete - fråga 101 – 110 (fråga 105 fanns ej 2010)
- Organisatoriska, sociala och psykologiska frågor - fråga 201 - 206
- Arbetsplatser och personalutrymmen – fråga 301 - 314
- Belastningsergonomi och synergonomi – fråga 401 - 405
- Kemiska och biologiska ämnen (agens) – fråga 501 - 506
- Fysikaliska faktorer – fråga 601 – 606
- Arbetsutrustning (maskiner) och teknik – fråga 701 - 706
- Medicinska kontroller, Minderåriga – fråga 801 – 802 (fråga 802 fanns ej 2010)
- Övrigt – fråga 901 (fråga 901 fanns ej 2010)

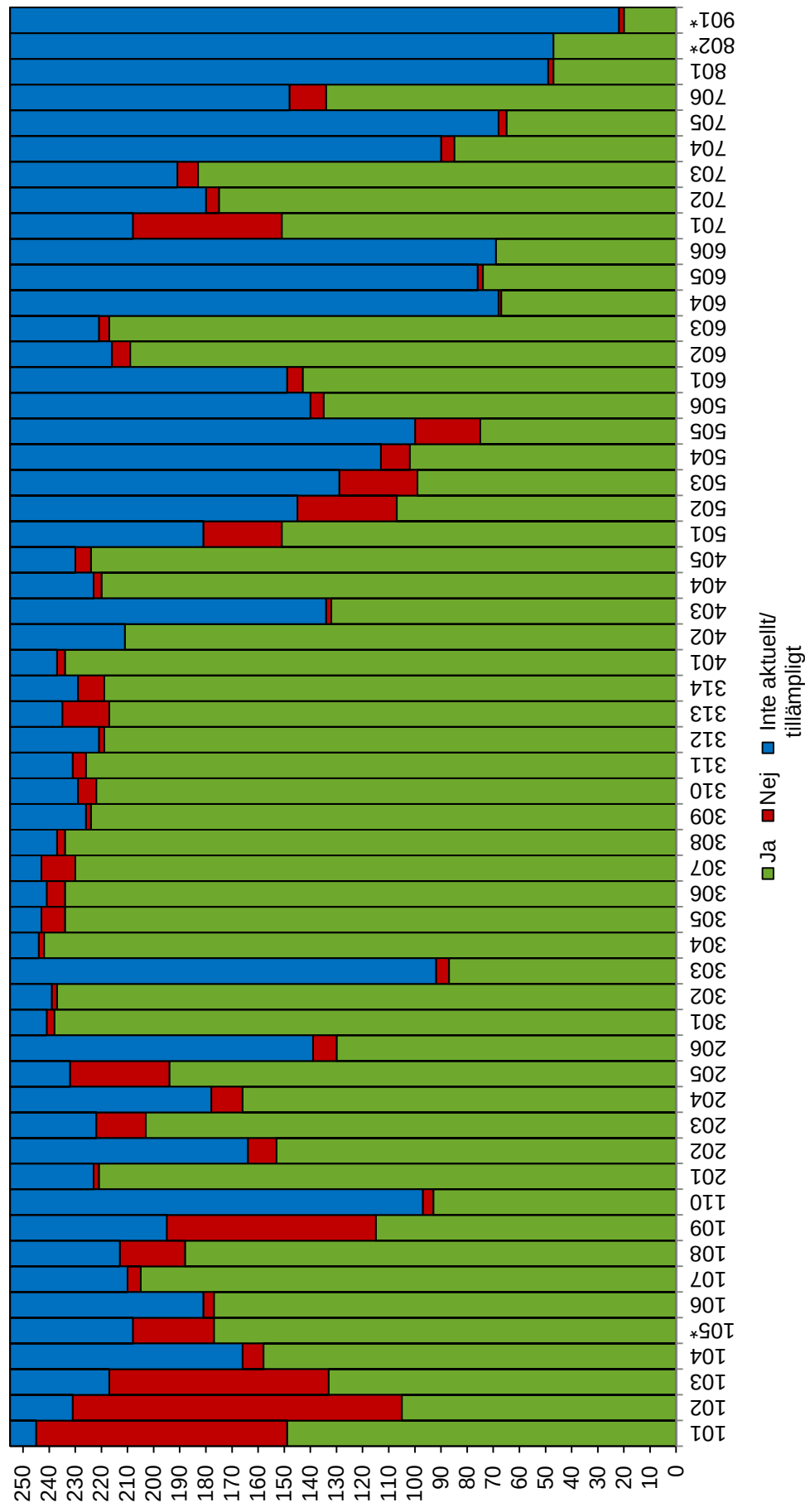
Screening frågeformulär

Bedömningar vid screeningsinspektion uppdelat efter antal anställda

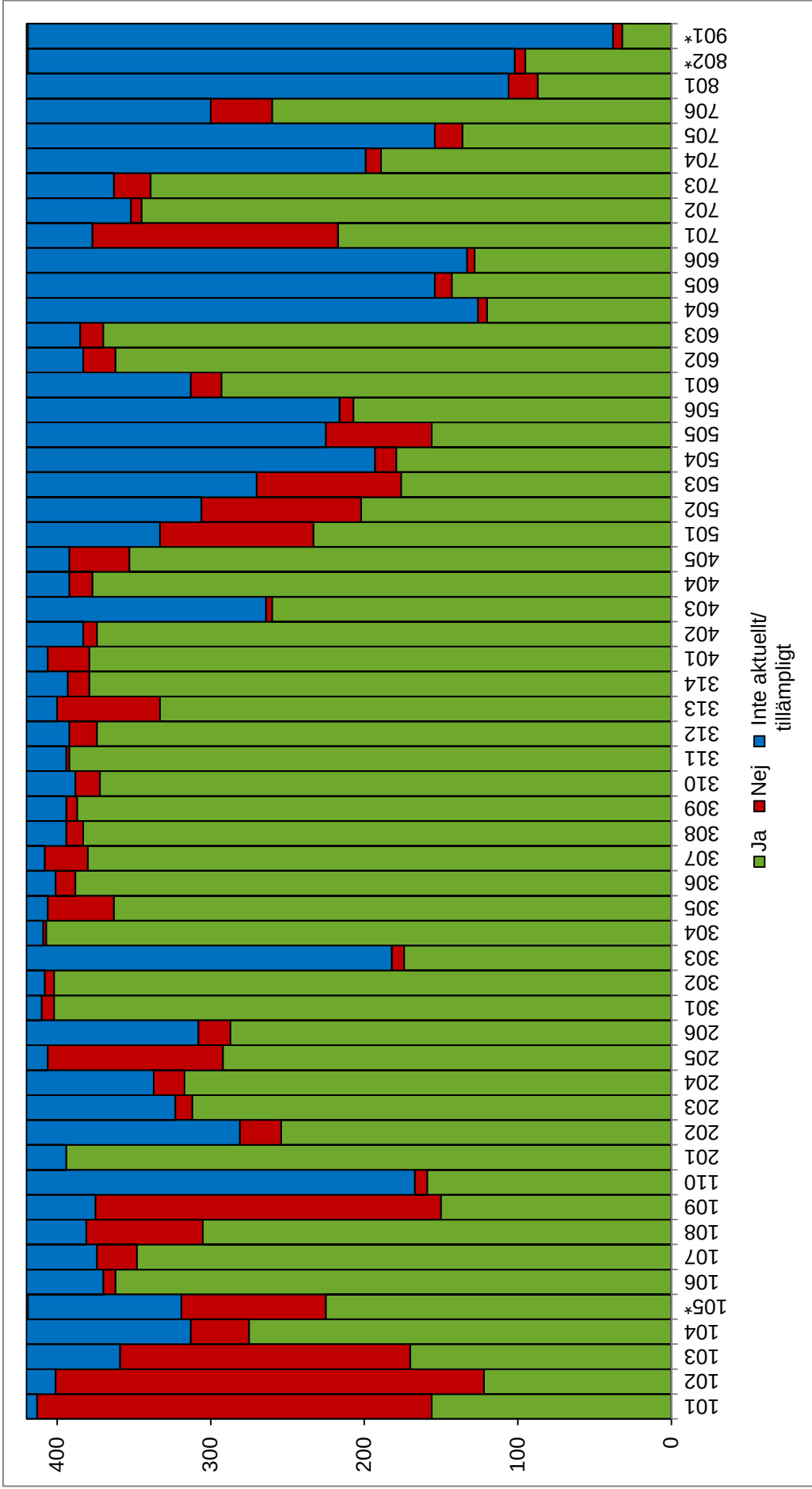

0-1 antal anställda, 255 st

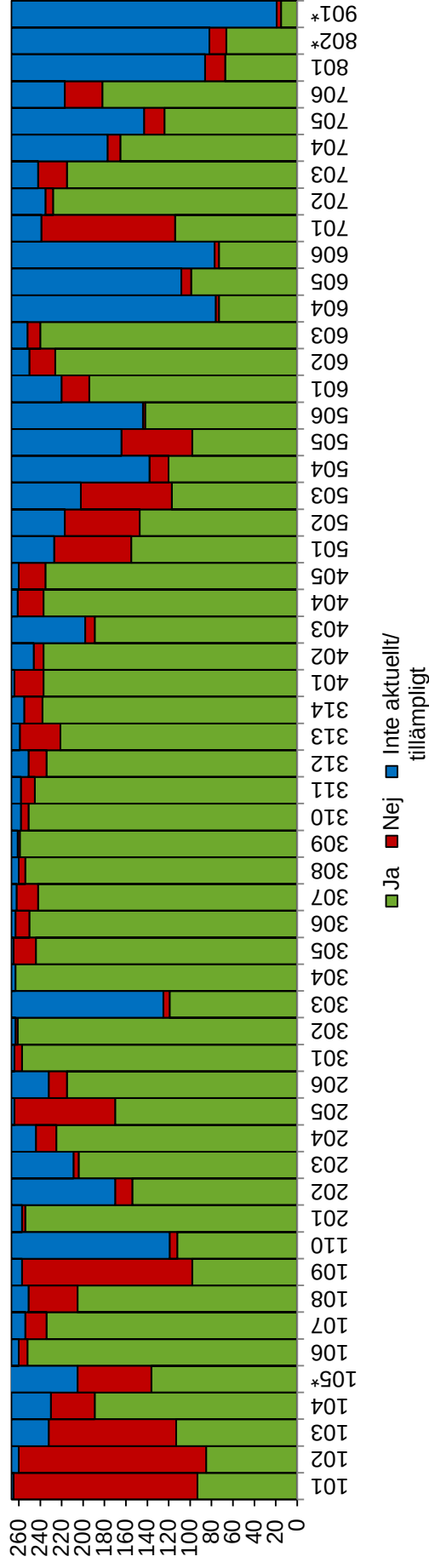

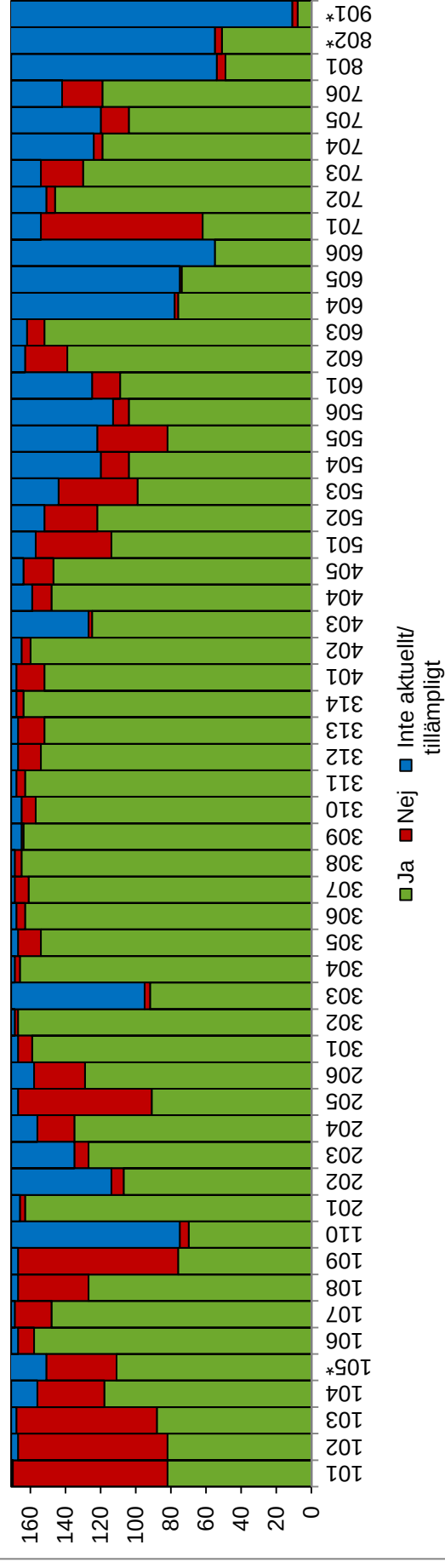
2-4 antal anställda, 420 st

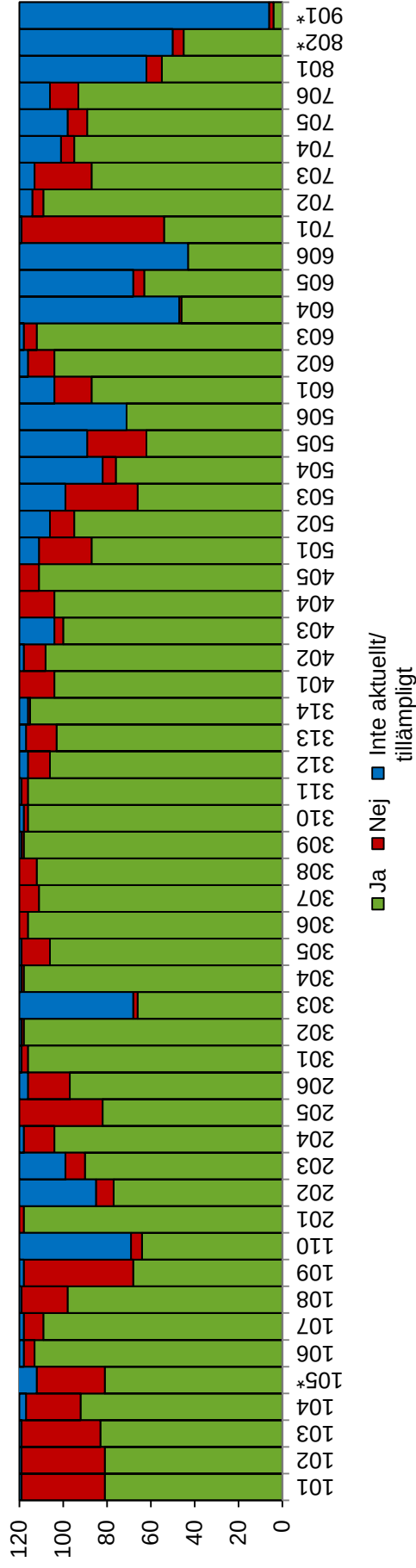
5-9 antal anställda, 267 st

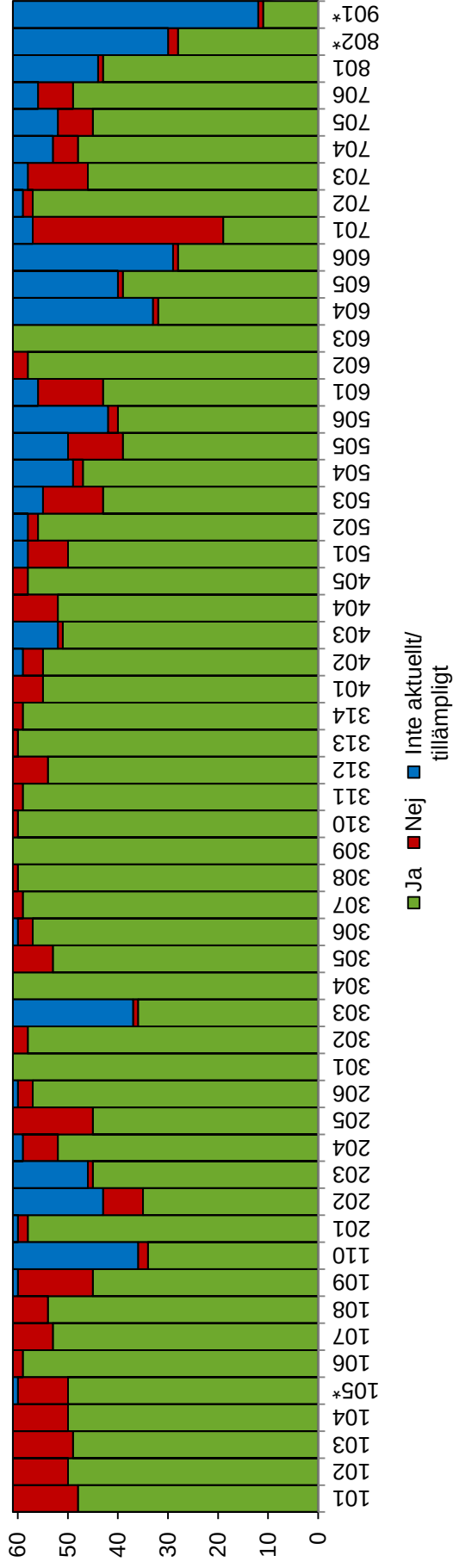
10-19 antal anställda, 171 st

20-49 antal anställda, 120 st

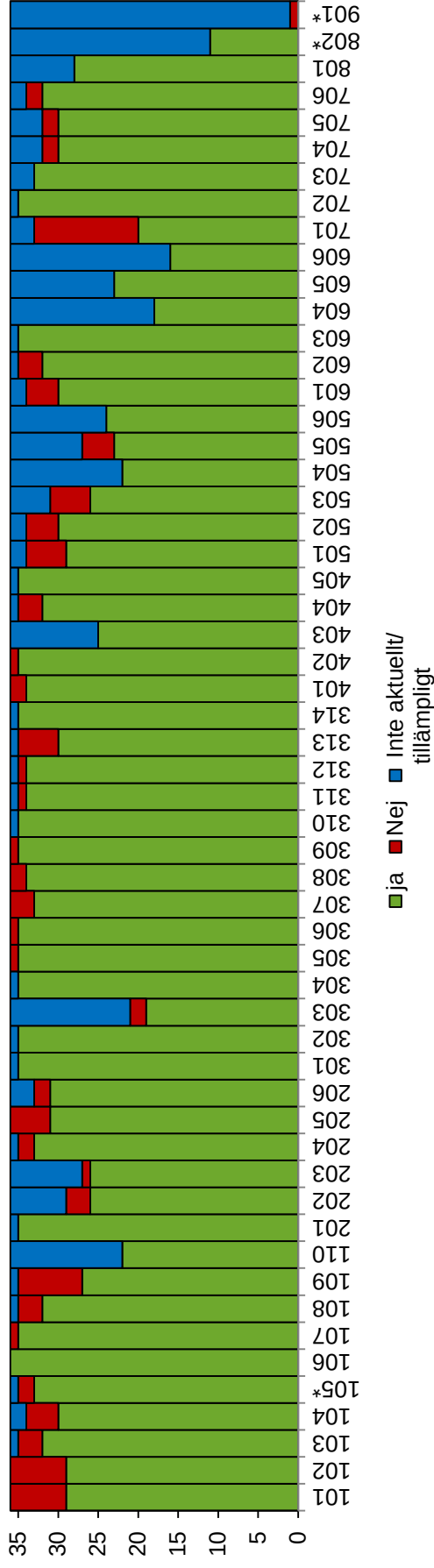

49+ antal anställda, 61 st

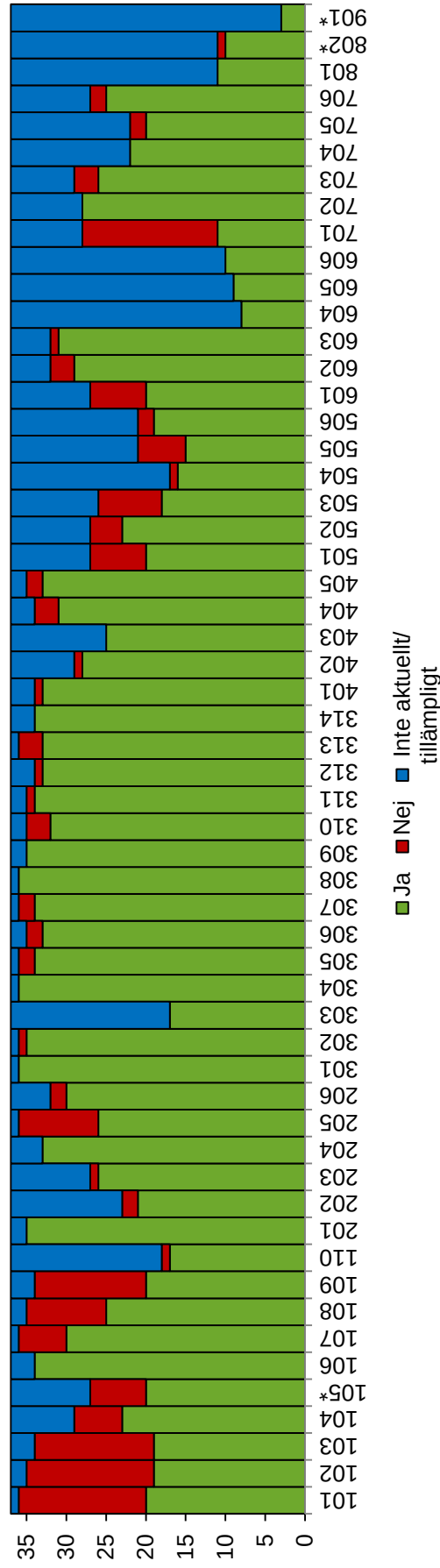

Bedömningar vid screeningsinspektion uppdelat efter typ av verksamhet (näringsgren 18 på femsiffernivå)

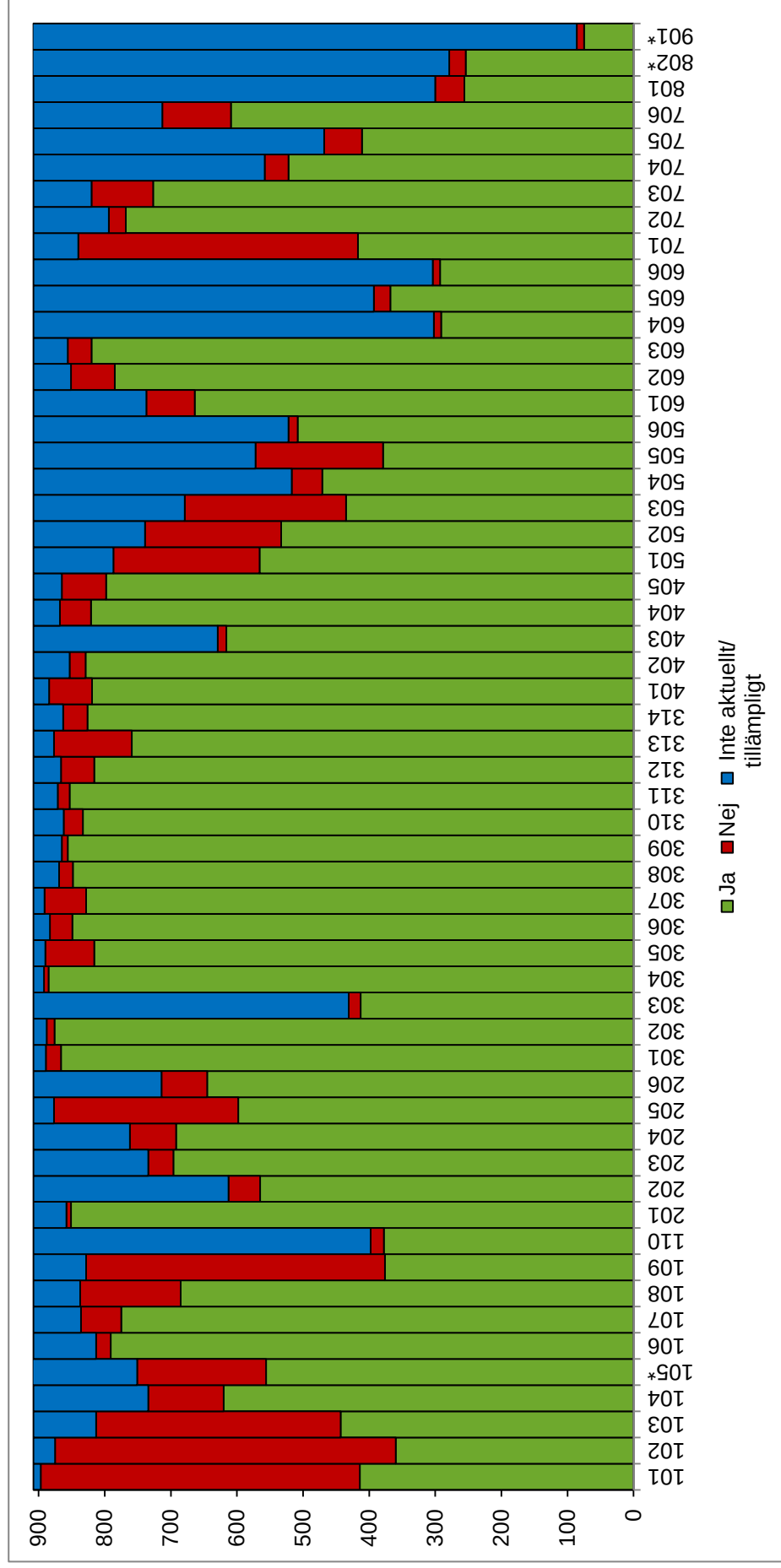
ngr 18110, 36 st - tryckning av dagstidningar

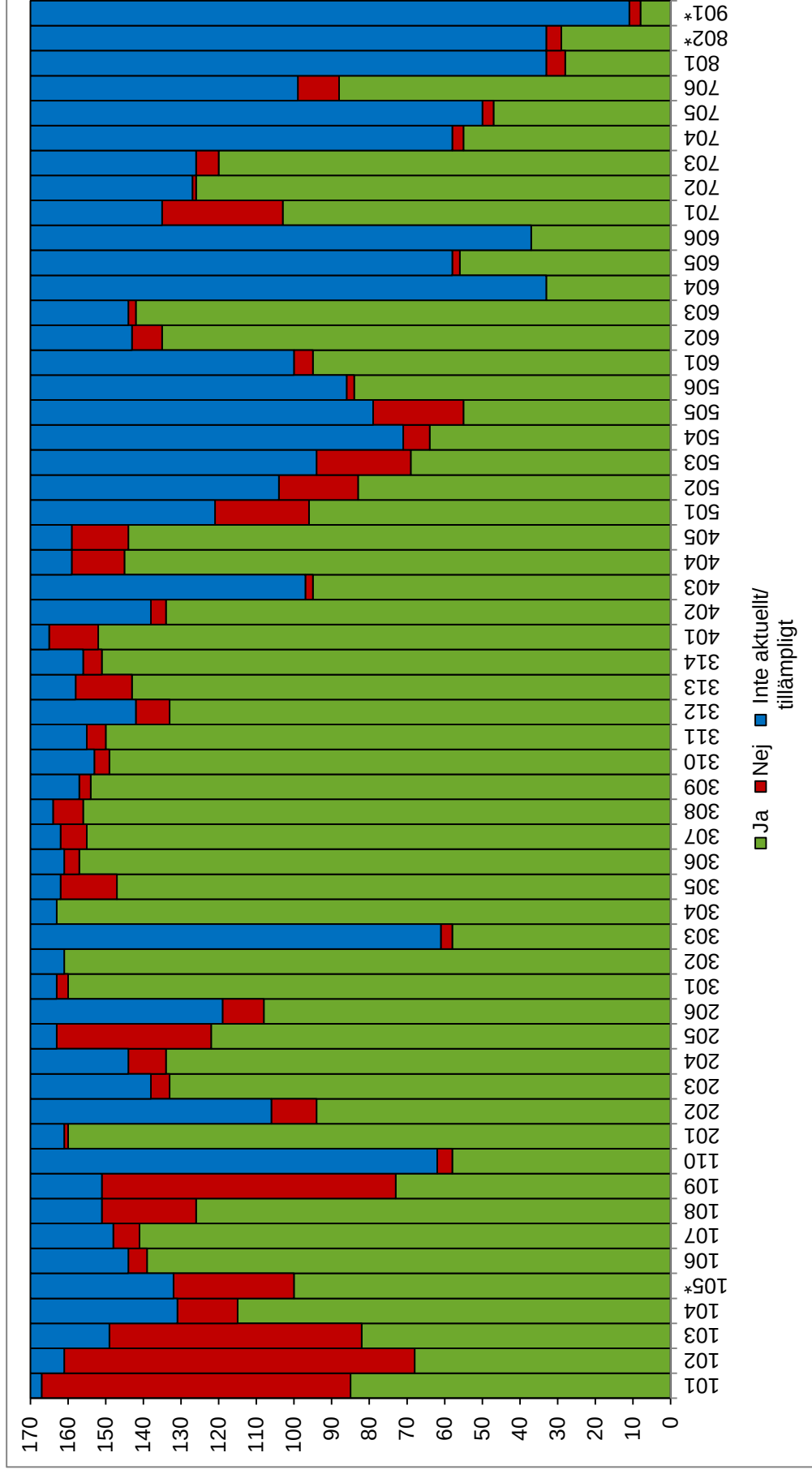
ngr 18121, 37 st - tryckning av tidskrifter

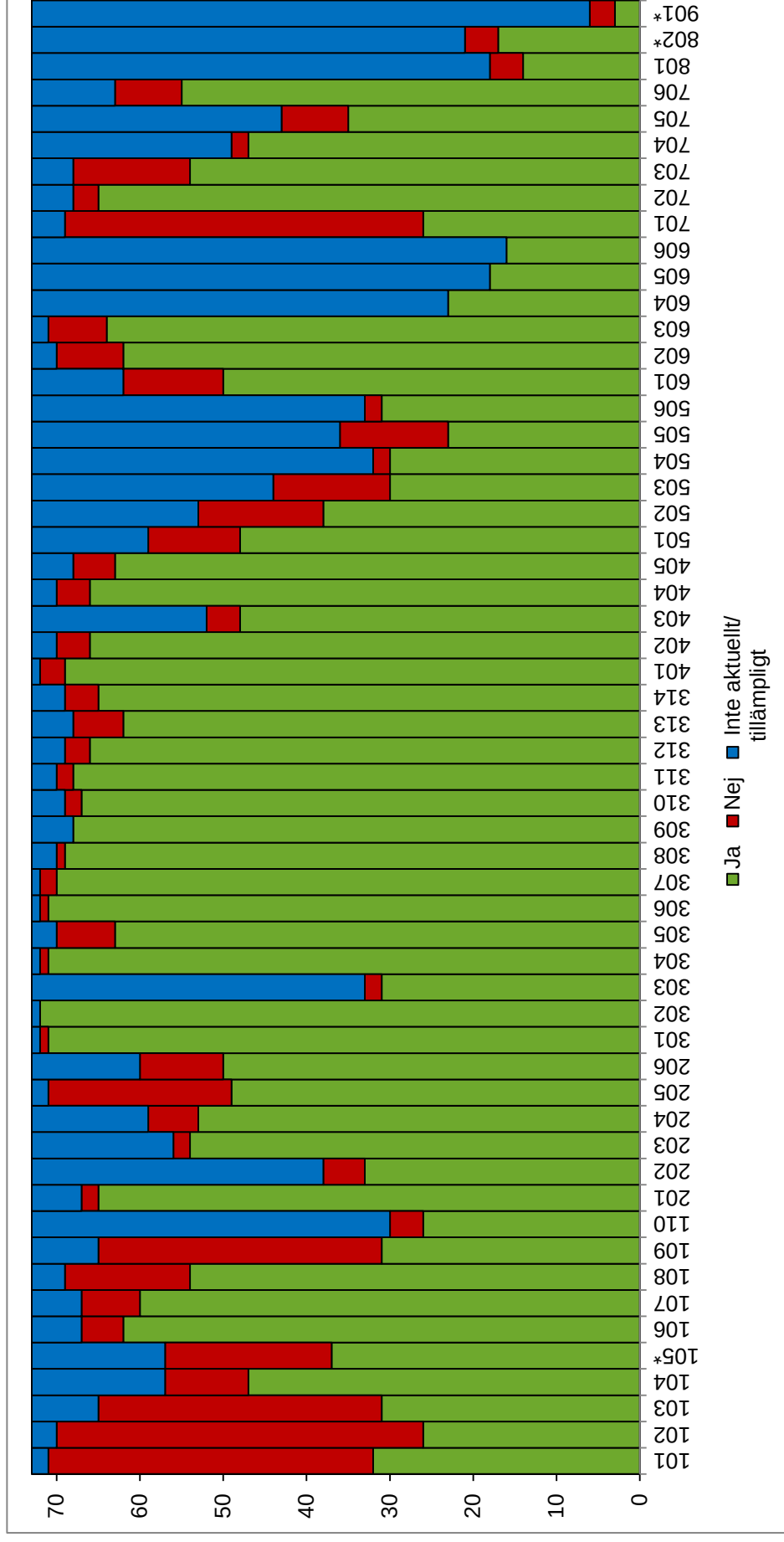
ngr 18122, 908 st - tryckning av böcker och övriga trycksaker

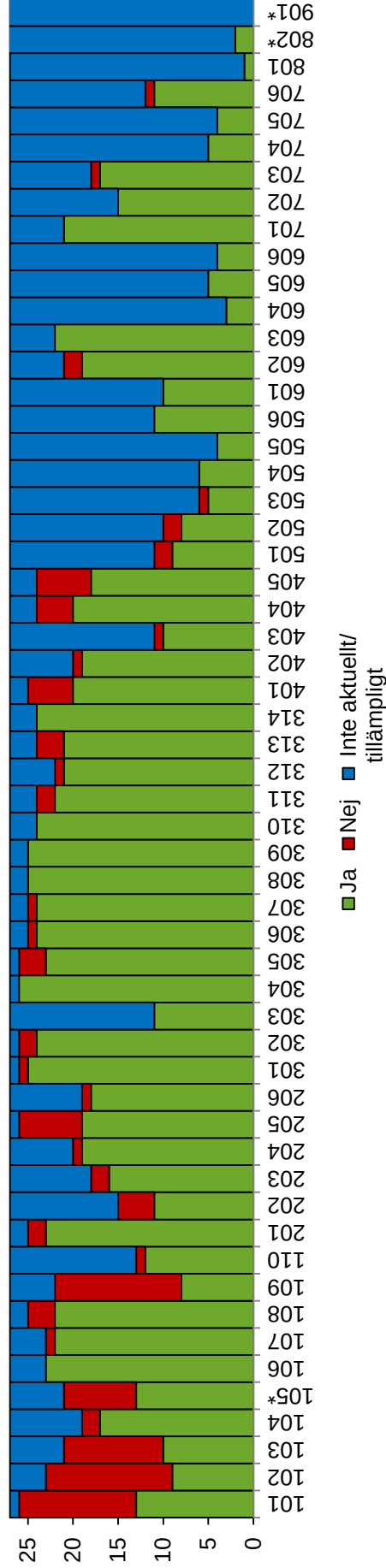
ngr 18130, 170 st grafiska tjänster före tryckning

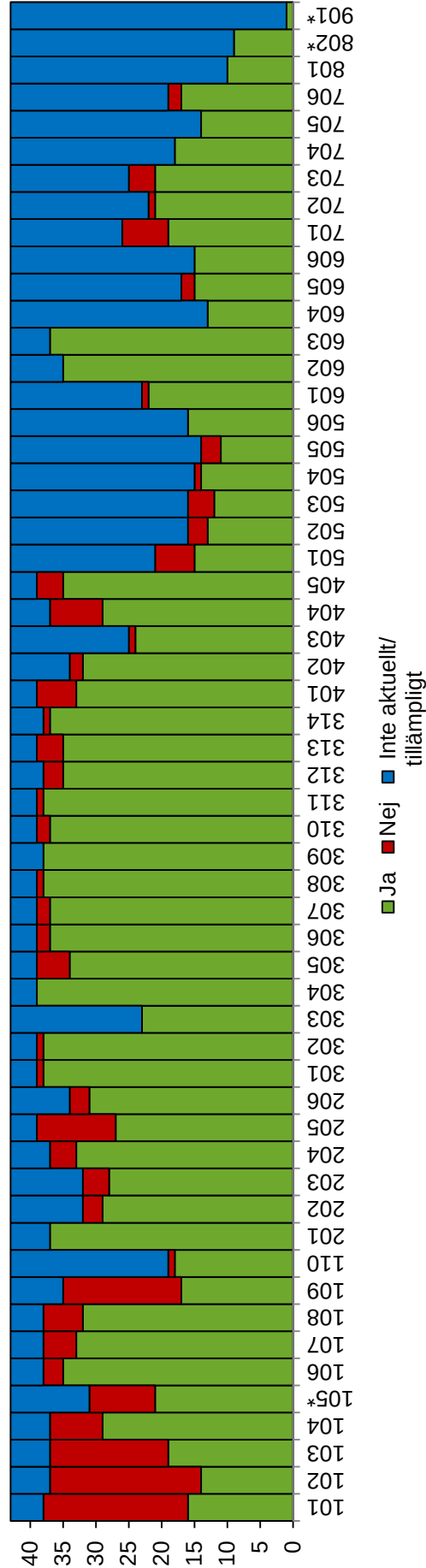
ngr 18140, 73 st - bokbindning och andra tjänster i samband med tryckning

ngr 18200, 27 st - reproduktion av inspelningar

ngr övriga, 43 st

Screening Sverige

Pilotprojekt 2010-2012

Resultat – återscreening av 88 arbetsställen

Bedömning 2010 och 2012

Bilaga 7

Nr.of Identification accepted / person scanned

Screening frågeunderlag

Frågeunderlaget har ett generellt innehåll, det skall kunna användas i alla branscher. Inspektören besvarar alla frågor och gör en bedömning. I frågorna ingår även en bedömning av om tillräckliga åtgärder vidtas eller planeras.

Vad står ja, nej och inte aktuellt för

Ja - Inspektören bedömer att förhållandena är tillfredsställande,

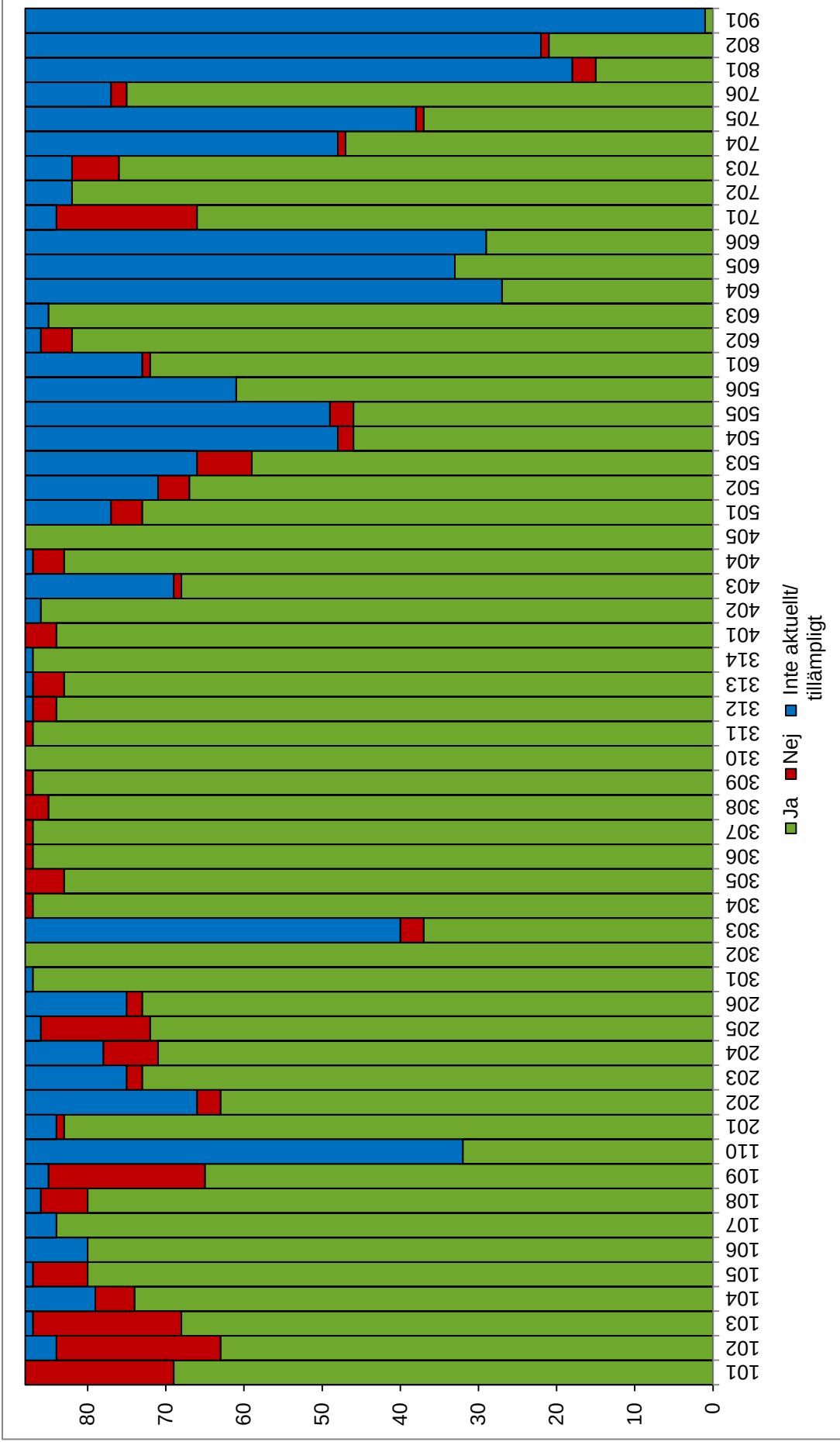
Nej - Inspektören bedömer att åtgärder behövs

Inte aktuellt – exempel, typen av arbetsmiljörisk finns inte i verksamheten

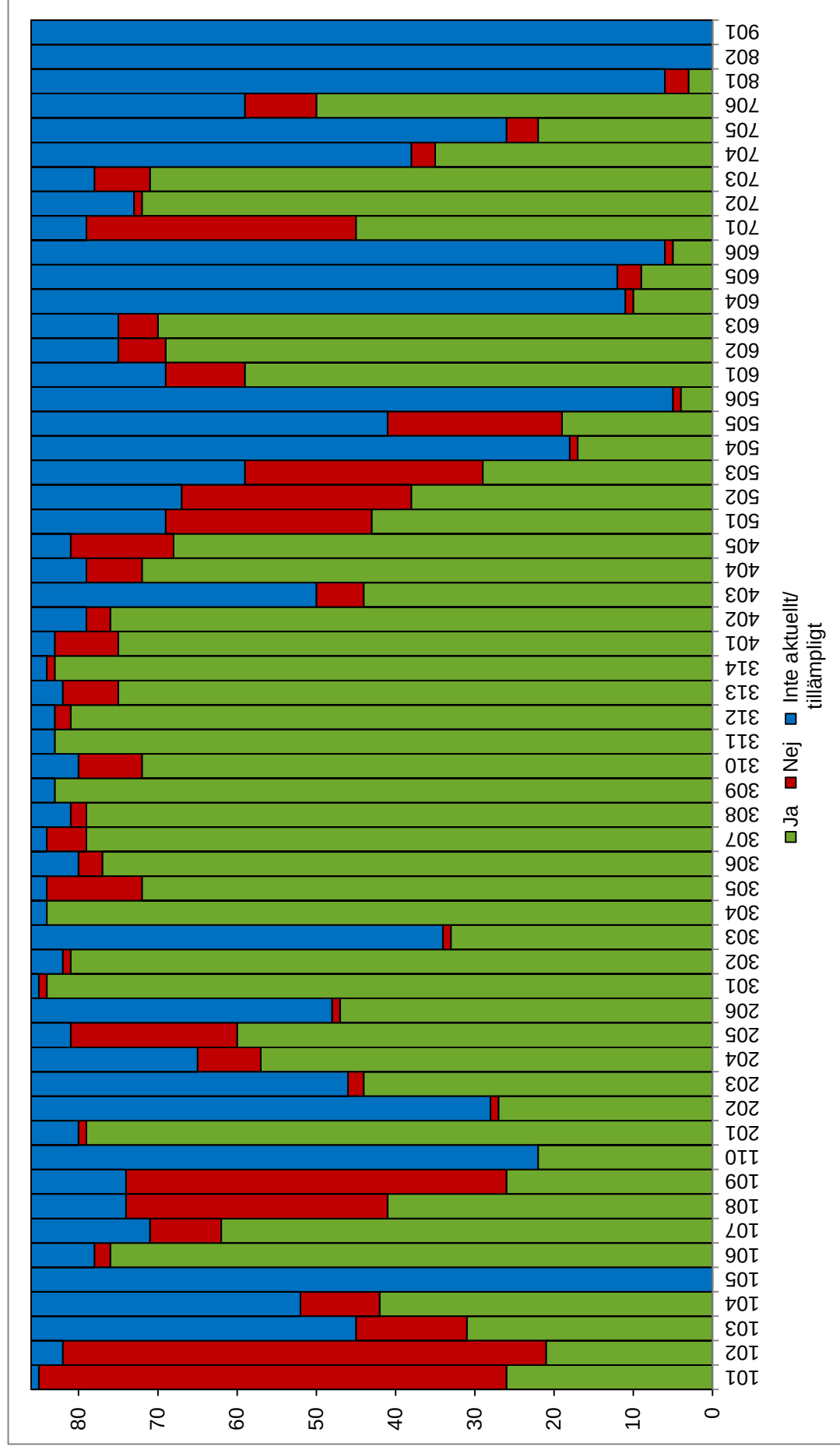
De 56 frågorna är uppdelade i 9 arbetsmiljöområden:

- Arbetsmiljöarbete - fråga 101 – 110 (fråga 105 fanns ej 2010)
- Organisatoriska, sociala och psykologiska frågor - fråga 201 - 206
- Arbetsplatser och personalutrymmen – fråga 301 - 314
- Belastningsergonomi och synergonomi – fråga 401 - 405
- Kemiska och biologiska ämnen (agens) – fråga 501 - 506
- Fysikaliska faktorer – fråga 601 – 606
- Arbetsutrustning (maskiner) och teknik – fråga 701 - 706
- Medicinska kontroller, Minderåriga – fråga 801 – 802 (fråga 802 fanns ej 2010)
- Övrigt – fråga 901 (fråga 901 fanns ej 2010)

Sammanställning av bedömning vid 88 inspektioner återscreening

Jämförande sammanställning av bedömningen 2010 för de 88 arbetsställen som återscreenats 2012

Utvärdering av Screening som tillsynsmodell

Arbetsmiljöverket

November 2012

Om undersökningen

Bakgrund och syfte

- Regeringen har gett Arbetsmiljöverket ett treårigt uppdrag (2010–2012) att i ett pilotprojekt utveckla och prova så kallad screening som metod inom Arbetsmiljöverkets tillsynsverksamhet. Screening innebär en genomgång av samtliga arbetsställen inom en bransch genom besök.
- Screening har provats inom näringsgren 18, den grafiska branschen.
- En utvärdering av pilotprojektet ska redovisas till regeringen i december 2012.

Metod och genomförande

- Undersökningen genomfördes med en kombination av kvalitativa djupintervjuer per telefon och kvantitativ webbenkät. För att få tillräckligt med intervjuer så har webbenkäten kompletterats med telefonintervjuer.
- Målgrupp är företag som har fått inspektionsbesök enligt screeningmodellen mellan mars 2011 och augusti 2012.
- Djupintervjuerna genomfördes dels inför och dels som en uppföljning av den kvantitativa undersökningen. Syftet var att få input till frågeställningar till och en djupare förståelse av svaren i den kvantitativa undersökningen.

Metod och genomförande forts.

- Djupintervjuer påbörjades sista veckan i augusti. Pilot/testenkäter via e-post skickades ut 7 september med första ordinarie utskick 13 september. Sista svarsdag var 8 oktober.
- Mellan 1 och 5 oktober har webbenkäterna kompletterats med telefonintervjuer.
- Totalt har 12 djupintervjuer genomförts, varav 8 med arbetsgivare och 4 med skyddsombud.
- Totalt har 677 webb- och telefonintervjuer genomförts, varav 571 med arbetsgivare och 116 med skyddsombud.
- Svarsfrekvensen för hela undersökningen inkl djupintervjuer ligger på ca 67%.

Bortfallsredovisning

- Felaktiga kontaktuppgifter kan bero på att företaget upphört, att personen har avslutat sin anställning eller att e-postadressen är felaktig.
- Viss uppgifter i redovisningen hämtas från inledande kontrollfrågor.
- Vissa e-post adresser har endast använts till att ta emot dokumentationen från screeninginspektionen, och inte gått till person som deltog vid inspektionen. Möjlighet har funnits att ange annan kontakt-person.
- Annat/övrigt bortfall beror på sjukdom, dödsfall eller annan frånvaro.

	Skydds-ombud	Arbets-givare
Bruttourval	191	964
A-Bortfall, utgående ur populationen		
Företaget har upphört	4	24
Personen finns inte längre på företaget	10	33
Felaktiga kontakt uppg. (e-post eller telefon)	7	27
Deltog inte vid Screeninginspektion	20	28
Annat	1	5
Nettourval	150	847
B-Bortfall		
Redan svarat (kan haft flera arbetsställen)	2	11
Ej svar (3 påminnelser samt flera kontaktförsök per telefon)	29	178
Avböjer deltagande	13	87
Genomförda intervjuer	106	546
Svarsfrekvens	71%	64%

Redovisning av resultat

- Resultatet redovisas med utgångspunkt i den kvantitativa undersökningen. Information och citat från djupintervjuundersökningen finns med under respektive område.
- I frågor som ställs som påståenden har respondenten fått ange på en 10-gradig skala hur pass väl de instämmer i påståendet. (10 innebär instämmer helt och hållet och 1 instämmer inte alls).
- Svar mellan 8 och 10 bedömer vi som ett högt betyg (dvs respondenten instämmer i hög utsträckning). Svar mellan 1 och 3 bedömer vi som ett lågt betyg (dvs respondenten instämmer inte).
- Av utrymmesskäl kan frågor/alternativ vara kortade i diagrammen.

Resultat

OBSERVE
CONSULT
NAVIGATE

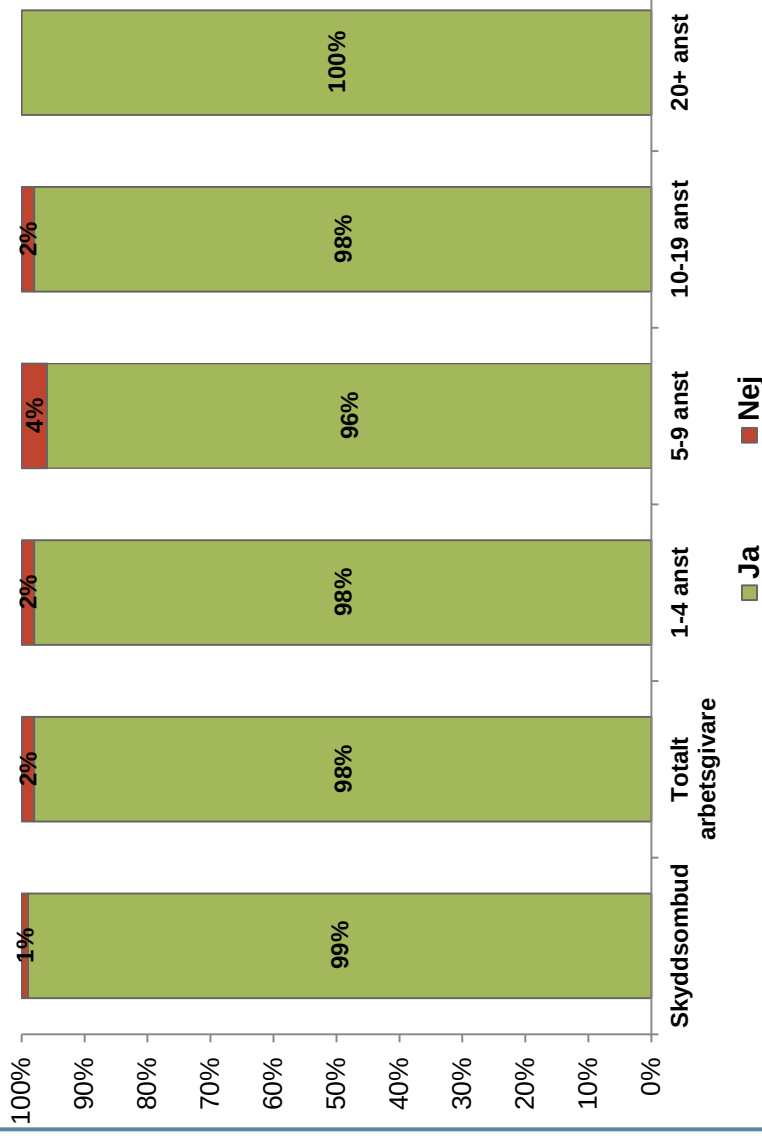
Kontrollfrågor

Kontrollfråga 1

- Inledningsvis ställdes en kontrollfråga i under-sökningen för att säkerställa att webbenkäten besvarades av personer som deltagit vid screeningsinspektionen.
- De som svarar nej tas upp i tidigare redovisning av bortfall.

1. Deltog du på Arbetsmiljöverkets screeningsinspektion?

Bas: samtliga, 571 intervjuer arbetsgivarrepresentanter
resp 116 st intervjuer skyddsombud

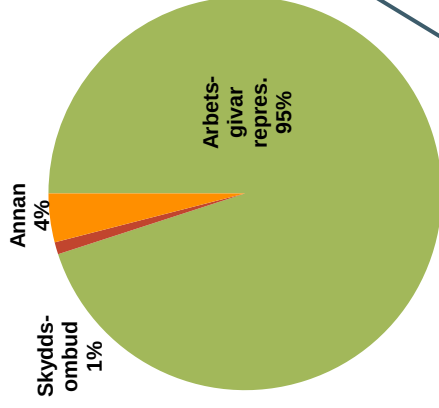

Kontrollfråga 2

- I syfte att klargöra att respektive undersökning besvarades av rätt respondenter ställdes en inledande kontrollfråga avseende detta.
- Baserat på denna fråga kan vi även konstatera att en majoritet av skyddsombuden var lokala,

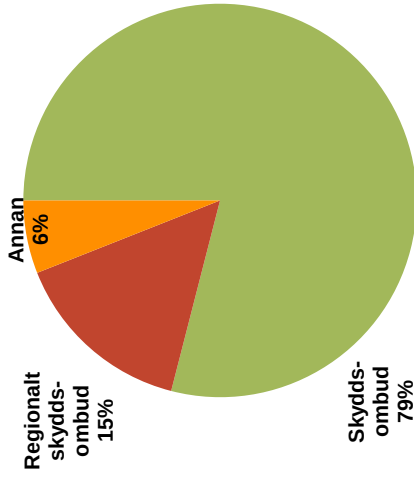
Fråga till Arbetsgivarrepresentanter

2. Är du arbetsgivare /arbetsgivarrepresentant eller skyddsombud?
Bas: 557 intervjuer

Fråga till skyddsombud

2. Är du skyddsombud på företaget eller regionalt skyddsombud?
Bas: 115 intervjuer

Information inför screeningsinspektionen

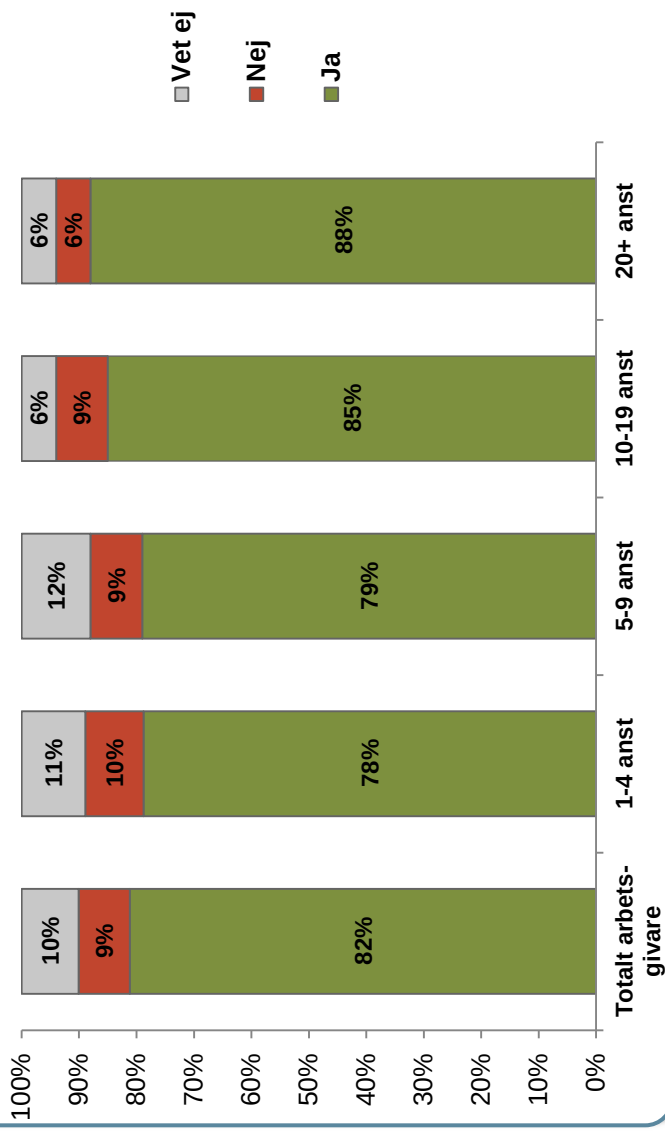
Information inför screeningsinspektionen

- Åtta av tio arbetsgivare kan påminna sig att de fick brevet "Nu startar vi screening i hela landet" i mars 2011 innan de blev kontaktade av en inspektör. Ju fler anställda företaget har i desto större utsträckning kan de påminna sig informationen.

Fråga till Arbetsgivarrepresentanter

3. Kan du påminna dig om du fick ett brev med allmän information om projektet screening från Arbetsmiljöverket innan du blev kontaktad av inspektören inför besöket?

Bas: Samtliga, arbetsrepresentanter, 546 intervjuer

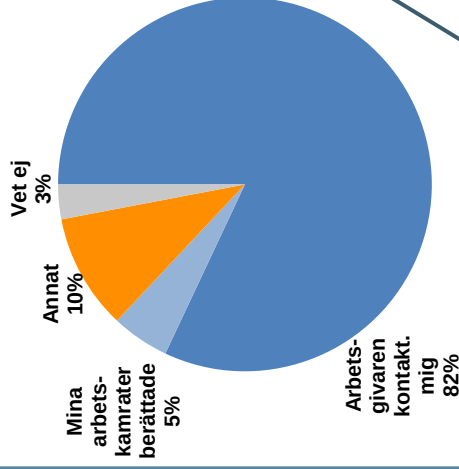

Information inför screeningsinspektionen

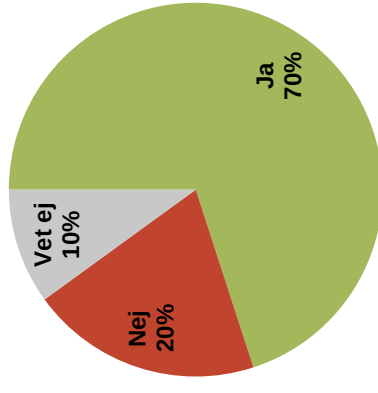
- Åtta av tio skyddsombud uppger att de fick reda på att arbetsplatsen skulle screenas genom att arbetsgivaren kontaktade dem.
- Sju av tio skyddsombud uppger att de fick ta del av den allmänna informationen om projektet screening.

Frågor till skyddsombud

3. Hur fick du information om att arbetsplatsen skulle screenas av Arbetsmiljöverket?
Bas: 106 intervjuer

4. Fick du ta del av den allmänna information om projektet screening?
Bas: 106 intervjuer

Information inför screeningsinspektionen

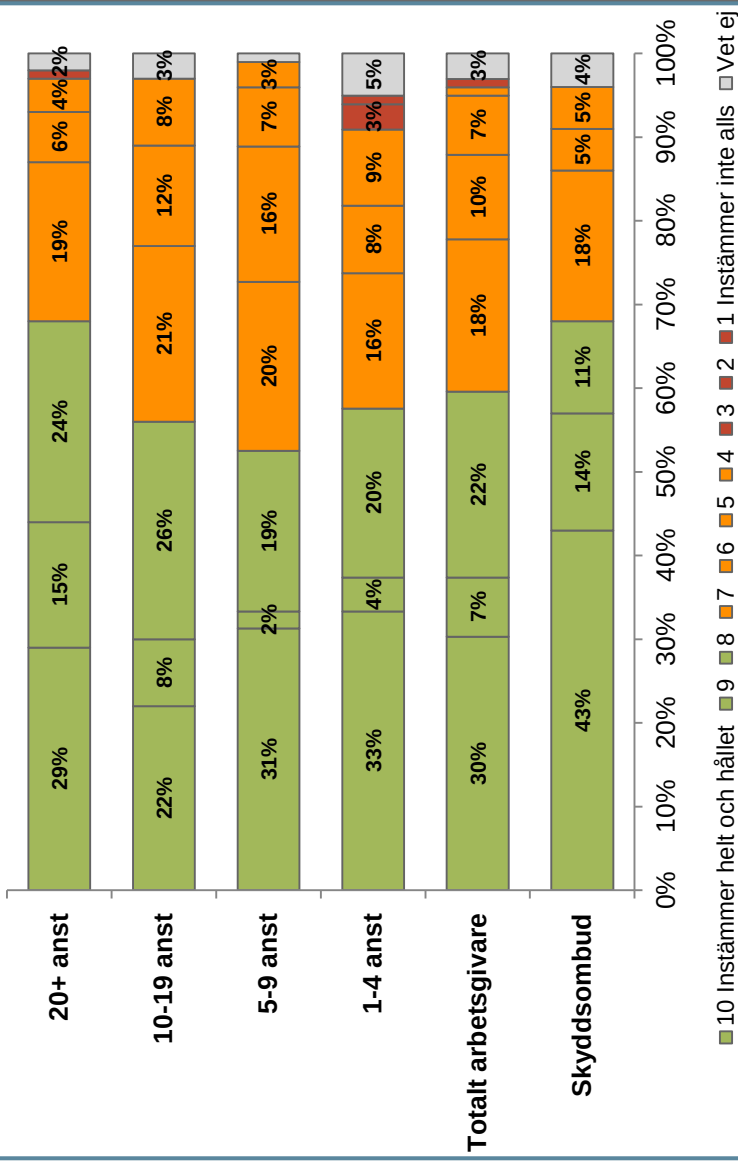
- Av arbetsgivare som sett informationen är det sex av tio som i mycket stor utsträckning (svarar 8-10) instämmer i påståendet att brevet innehöll tillräcklig information. Det finns viss tendens till att större företag i högre grad tycker att informationen var tillräcklig.

- Bland skyddsombud som fått ta del av informationen ligger motsvarande värde något högre, på två tredjedelar. *"Hade varit bättre med mer konkret information, mer korfattad."*

"Inte så himla lätt att minnas allt efter 1 1/2 år."

4/5. Arbetsmiljöverkets allmänna information om projektet screening "Nu startar vi screening i hela landet" innehåll tillräcklig information.

Bas: Fick eller tog del av allmänna informationen, 444 resp 74 intervjuer

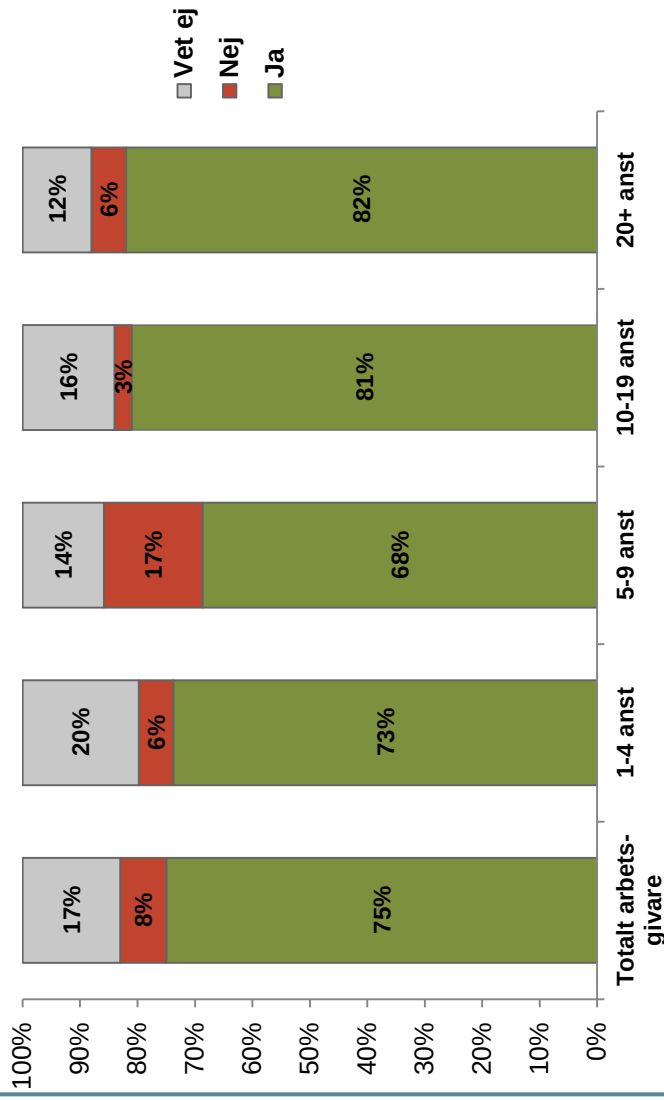
Information inför screeningsinspektionen

- Tre av fyra arbetsgivare kan påminna sig att de fick bekräftelsebrevet om den inbokade inspektionen. Företag med 10 eller fler anställda kan påminna sig informationen i något större utsträckning.

Fråga till Arbetsgivarrepresentanter

6. Kan du påminna dig om du fick ett bekräftelsebrev "Bekräftelse av inspektionsbesök" om den inbokade screeningsinspektionen?

Bas: Samtliga, arbetsrepresentanter, 522 intervjuer

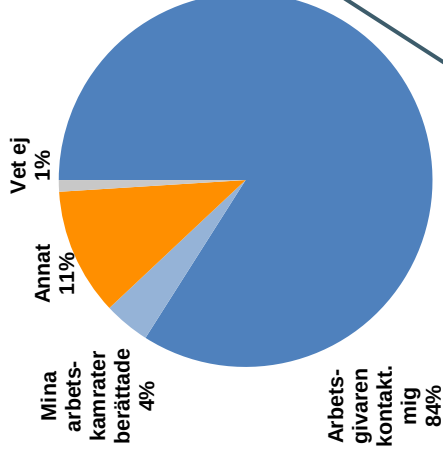

Information inför screeninginspektionen

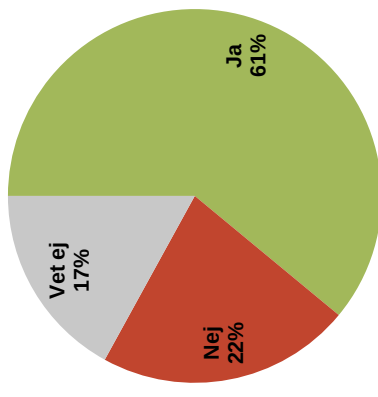
- 84% av skyddsombuden fick information om den inbokade inspektionen genom att arbetsgivaren kontaktade dem.
- Sex av tio skyddsombud uppger att de fick ta del av bekräftelsebrevet om den inbokade screeninginspektionen.

Frågor till skyddsombud

7. Hur fick du information om att en screeninginspektion var inbokad? Bas: 106 intervjuer

8. Fick du ta del av bekräftelsebrevet "Bekräftelse av inspektionsbesök" om den inbokade screeninginspektionen? Bas: 106 intervjuer

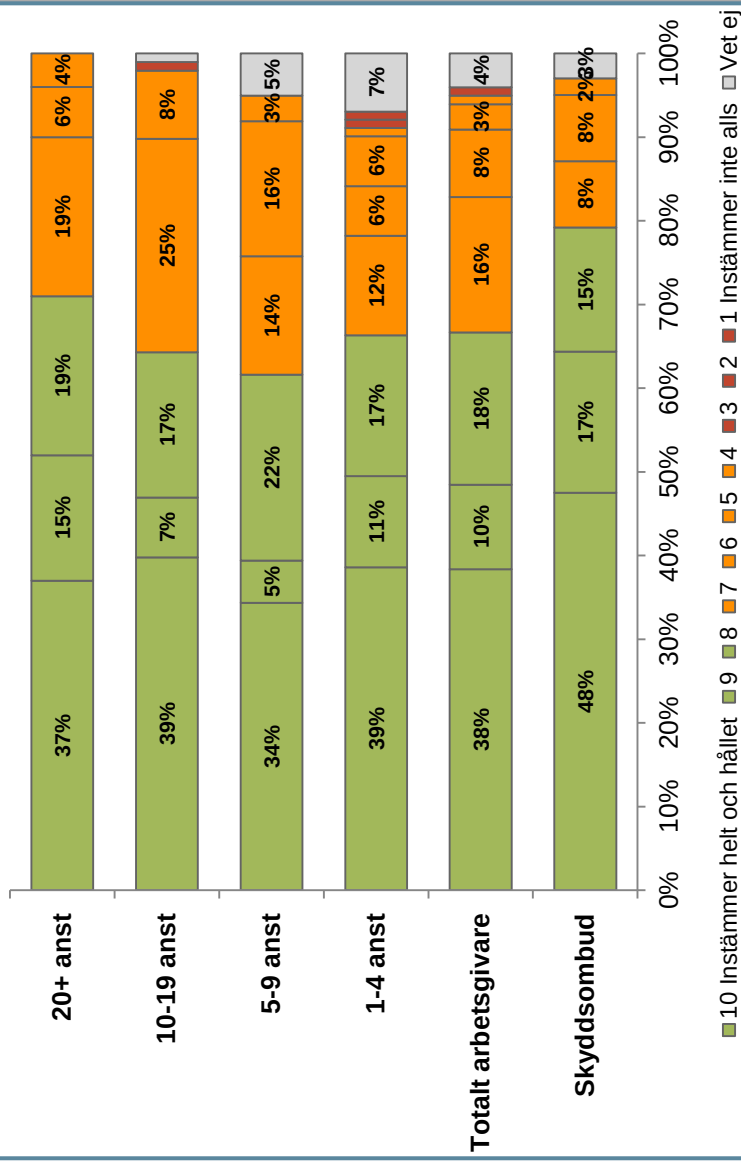
Information inför screeningsinspektionen

- Av de arbetsgivare som sett bekräftelsebrevet om den inbokade inspektionen är det två tredjedelar som i mycket stor utsträckning (svarar 8-10) instämmer i påståendet att brevet innehöll tillräcklig information. Det finns viss tendens till att större företag i högre grad tycker att informationen var tillräcklig.

- Bland skyddsombuden anser åtta av tio att bekräftelsebrevet innehöll tillräcklig information.

7/9. Arbetsmiljöverkets bekräftelsebrev om den inbokade screeningsinspektionen innehöll tillräcklig information.

Bas: Fick eller tog del av bekräftelsebrevet, 392 resp 65 intervjuer

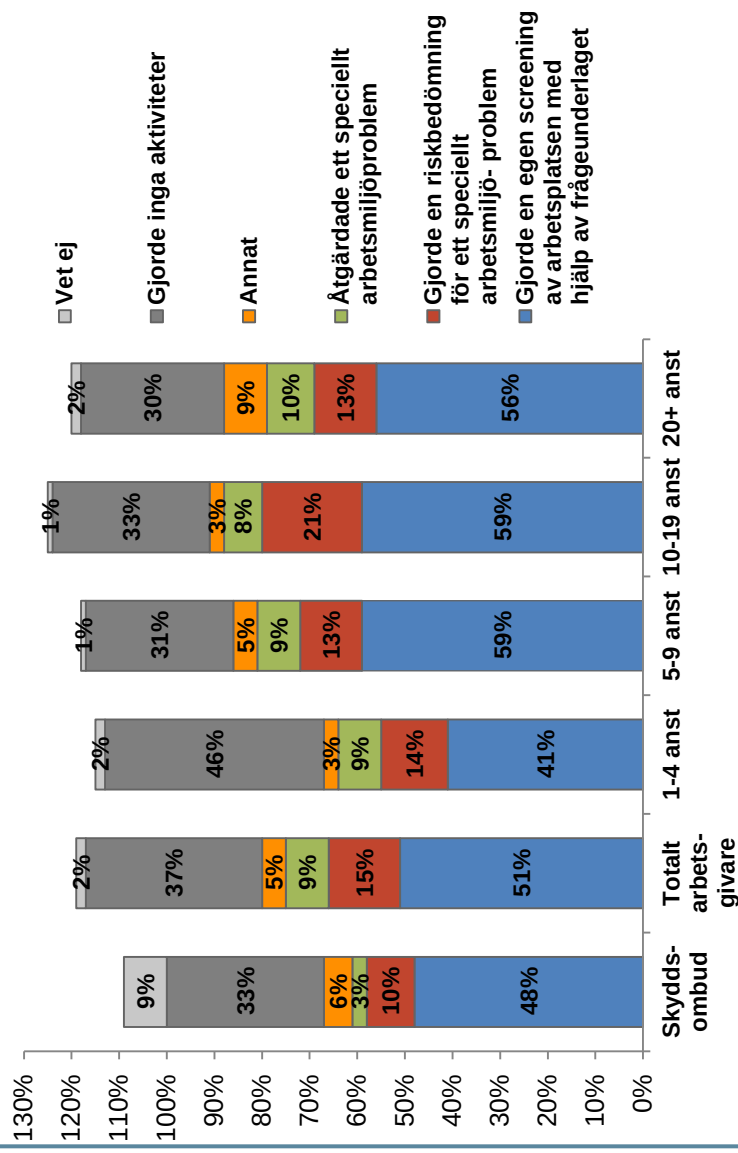
Egen aktivitet och synpunkter på informationsmaterialet om screening

Egen aktivitet och synpunkter på informationsmaterialet om screening

- Av samtliga arbetsgivare var det hälften som gjorde en egen screening av arbetsplatsen med hjälp av frågeunderlaget. 15% gjorde en riskbedömning och 9% åtgärdade ett speciellt arbetsmiljöproblem. Företag med 5 eller fler anställda har gjort egen screening på arbetsplatsen med hjälp av frågeunderlaget i större utsträckning än de med färre anställda.
- Skyddsombudens beskrivning av vilka åtgärder som gjordes på arbetsplatsen stämmer ganska väl överens med arbetsgivarens.

9/11. Vilka aktiviteter gjorde ni på arbetsplatsen när ni fick veta att ert företag skulle screenas?

Bas: samtliga, 516 intervjuer resp 105 intervjuer

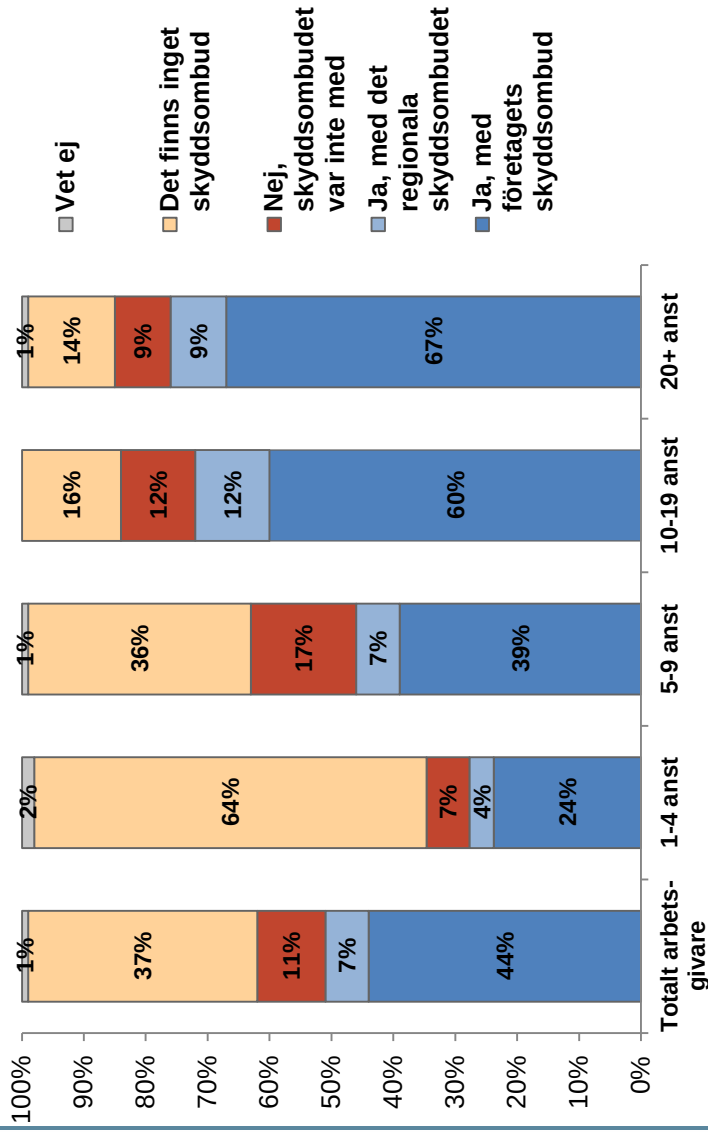

Egen aktivitet och synpunkter på informationsmaterialet om screening

Arbetsgivarrepresentanter

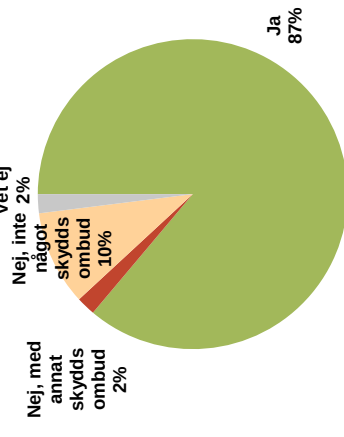
10. Gjorde ni aktiviteterna på arbetsplatsen tillsammans med ett skyddsombud?

Bas: genomförde åtgärder, 318 intervjuer

Skyddsombud

12. Genomförde arbetsgivaren aktiviteterna tillsammans med dig? Bas: 61 intervjuer

- Hälften av de arbetsgivare som genomförde aktiviteter gjorde det tillsammans med antingen företagets skyddsombud eller det regionala skyddsombudet. Det finns ett tydligt samband med företagsstorlek, ju större företag i desto högre grad har skyddsombud deltagit. Mindre företag saknar i högre grad skyddsombud.
- Nio av tio skyddsombud uppger att arbetsgivaren genomförde aktiviteterna tillsammans med dem eller ett annat skyddsombud.

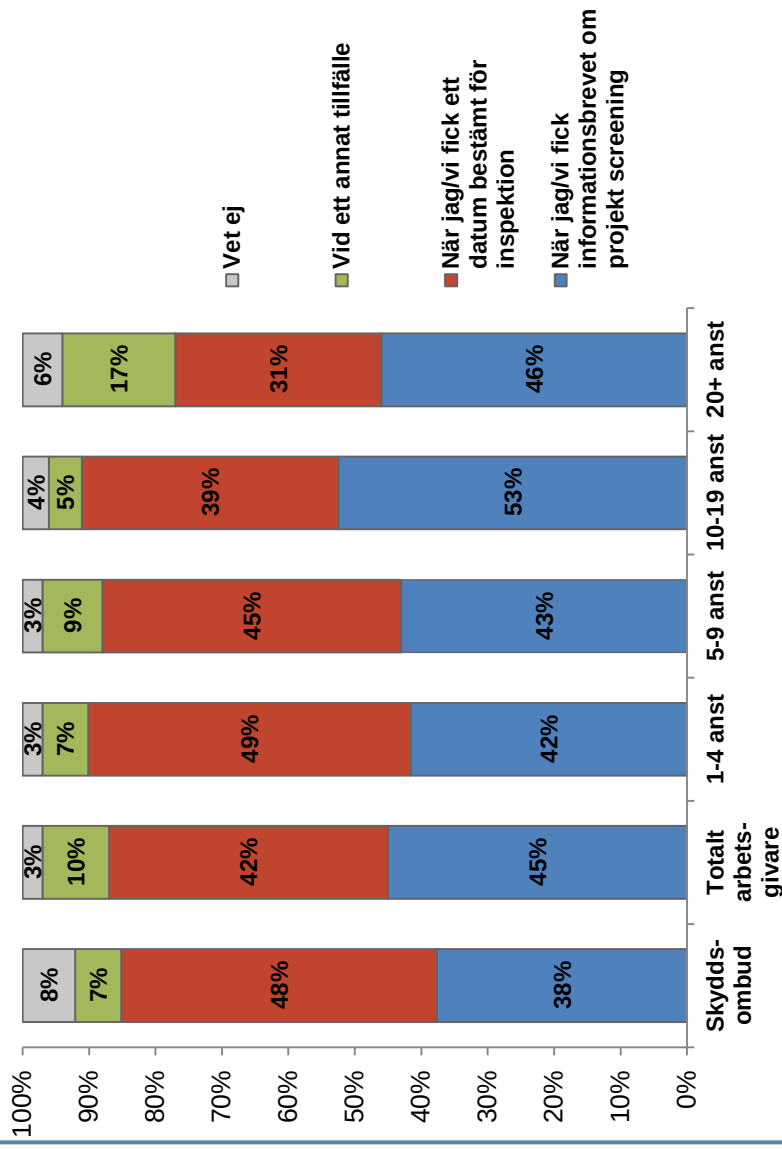
Egen aktivitet och synpunkter på informationsmaterialet om screening

- Ungefär lika många arbetsgivare (drygt 40%) genomförde aktiviteterna när de fick informationsbrevet som när de fick ett datum bestämt för inspektionen.

- Bland skyddsombuden är det ca 40% som uppger att aktiviteterna genomfördes när företaget fick informationsbrevet och närmare 50% som gjorde det när företaget fick ett datum bestämt för inspektion.

11/13. När genomförde ni på företaget aktiviteterna?

Bas: genomförde åtgärder, 315 intervjuer resp 61 intervjuer

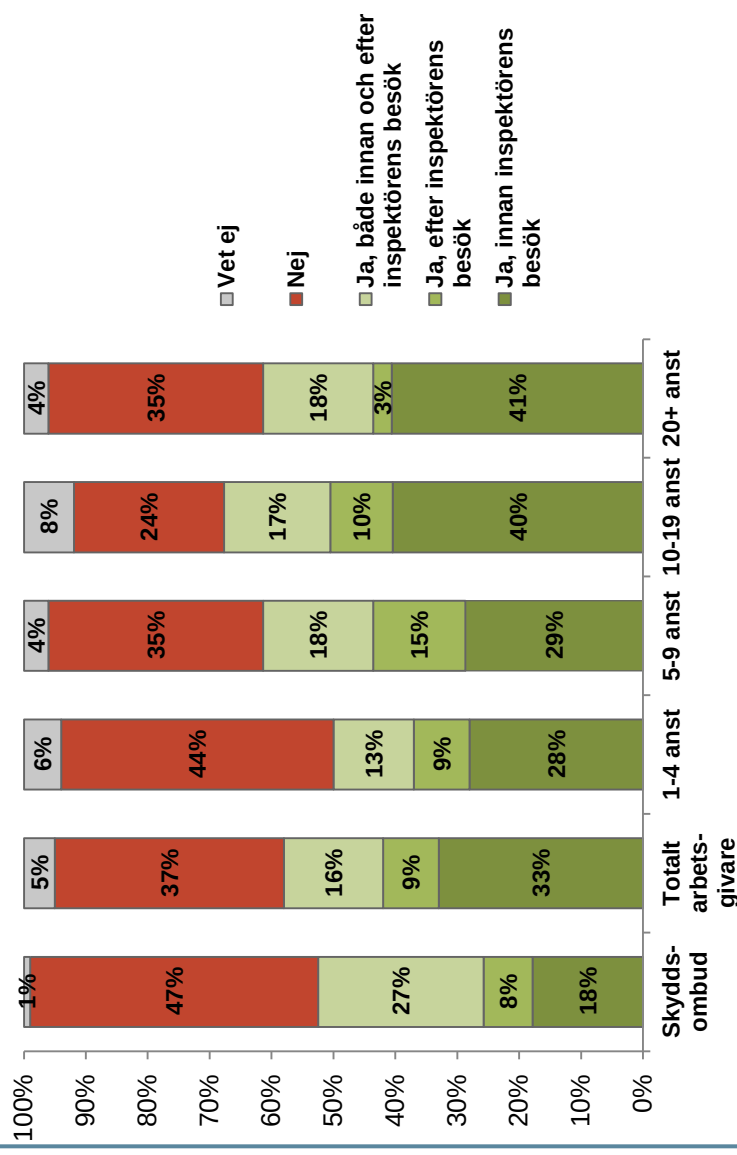
Egen aktivitet och synpunkter på informationsmaterialet om screening

- Närmare sex av tio arbetsgivare gick in på Arbetsmiljöverkets webbsida med anledning av att de fick information om screening. En tredjedel av samtliga arbetsgivare gjorde det innan inspektörens besök. Företag med 10 eller fler anställda besökte AV:s webbsida före inspektörens besök i större utsträckning än företag med färre än 10 anställda.

- Knappt hälften av skyddsombuden gick in på AV:s webbsida med anledning av att de fick information om screening.

12/14. Gick du in på Arbetsmiljöverkets webbsida med anledning av att du fick information om screening?

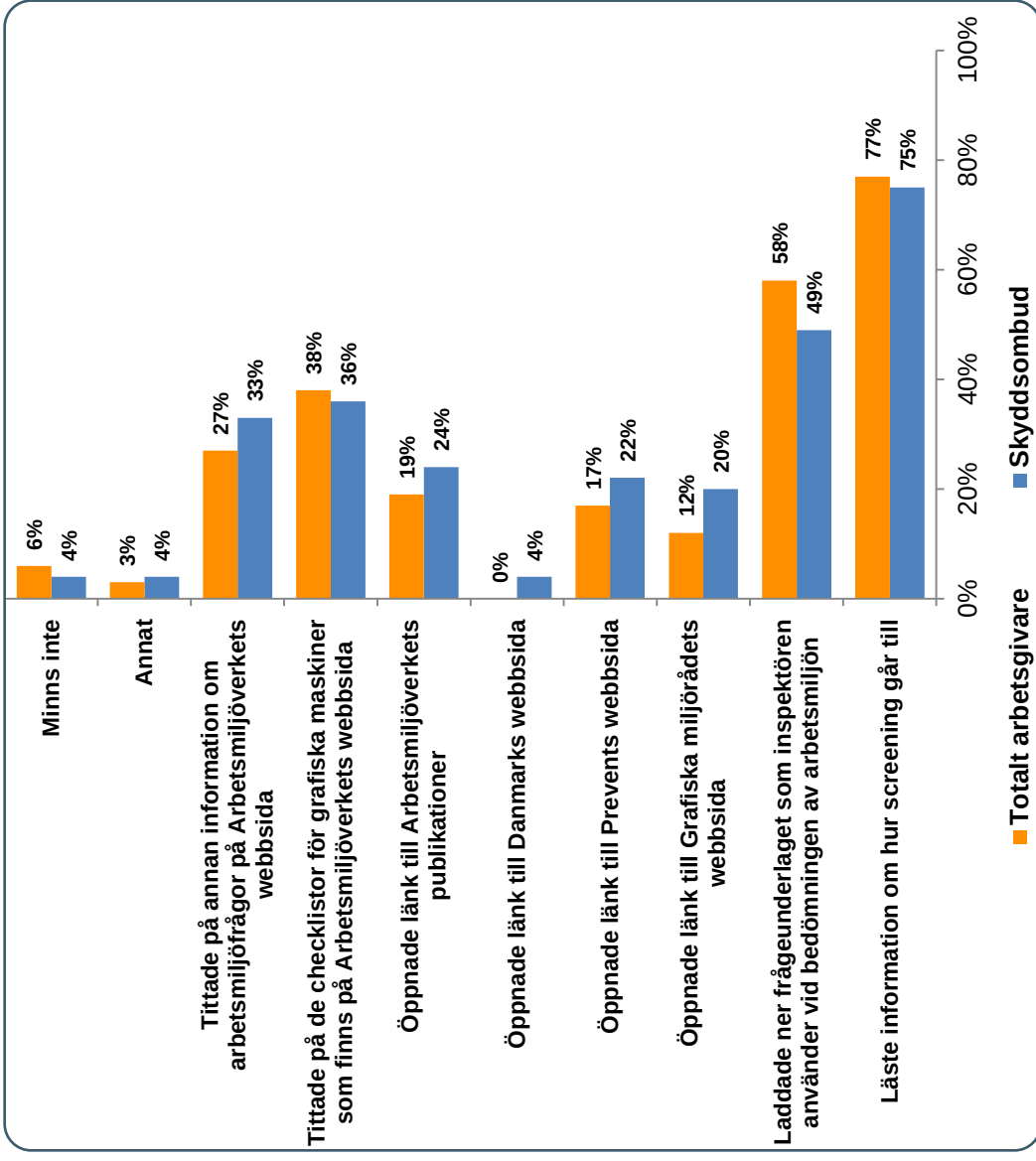
Bas: samtliga, 512 intervjuer resp 105 intervjuer

Egen aktivitet och synpunkter på informationsmaterialet om screening

13/15. Vad gjorde du på Arbetsmiljöverkets webbsida? Bas: gick in på webbsidan, 295 resp 55 intervjuer

- Det som besökarna på AV:s webbsida har gjort i störst utsträckning är: Läst information om hur screening går till; Laddat ner frågeunderlaget och Tittat på checklistor för grafiska maskiner. Ju större företagen är i desto större utsträckning har de laddat ner frågeunderlaget.
- Det som skyddsombuden gjorde i störst utsträckning stämmer överens med arbetsgivarnas aktiviteter.

Egen aktivitet och synpunkter på informationsmaterialet om screening

- Närmare nio av tio av de arbetsgivare som var inne på webbsidan tyckte att information var bra eller mycket bra.
- Skyddsombudens bild av informationen stämmer överens med arbetsgivarnas.

15/17 Vad var speciellt bra?

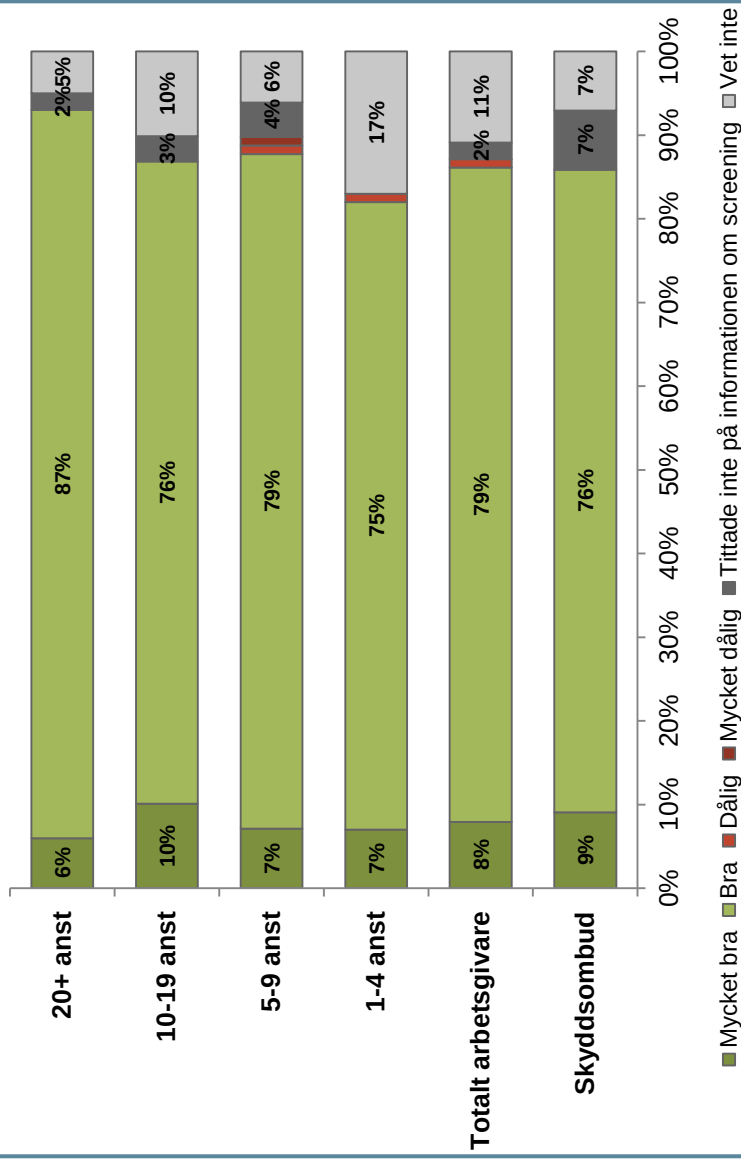
"Att det fanns checklistor att ladda ner och att det fanns god information"

"Den illustrerade tydligt syftet med screening och vad man bör tänka på."

"Allmänna beskrivningen gav en bra bild av syftet....och hjälpte mig att förstå företagets arbetsmiljöproblem."

14/16. Tyckte du att informationen om screening på webbsidan var bra eller dålig?

Bas: gick in på webbsidan, 295 resp 55 intervjuer

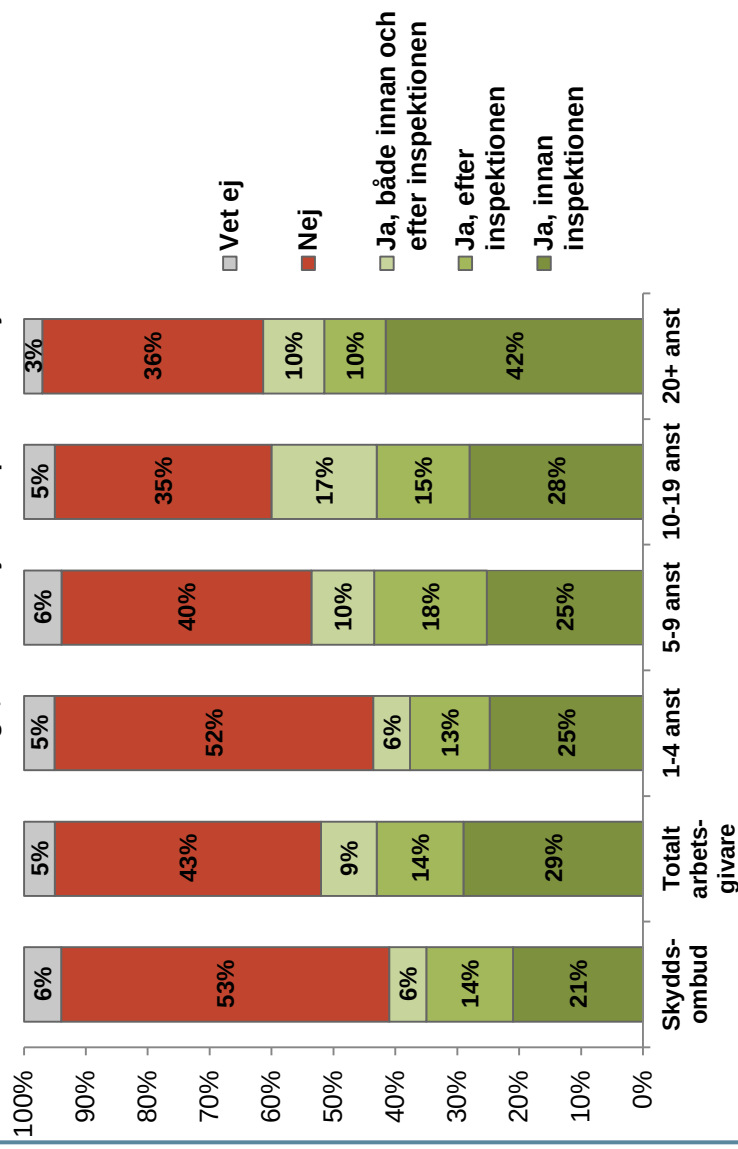
Egen aktivitet och synpunkter på informationsmaterialet om screening

- Hälften av samtliga arbetsgivare har provat att använda frågeunderlaget, en tredjedel av samtliga gjorde det innan inspektionen. Ju större företag i desto större utsträckning har de använt frågeunderlaget.

- Bland skyddsombuden är det cirka 40% som har provat att använda frågeunderlaget.

17/19. Har du provat att använda frågeunderlaget som ligger på webbsidan och som inspektören använder vid bedömningen av arbetsmiljön?

Bas: samtliga, 512 intervjuer resp 105 intervjuer

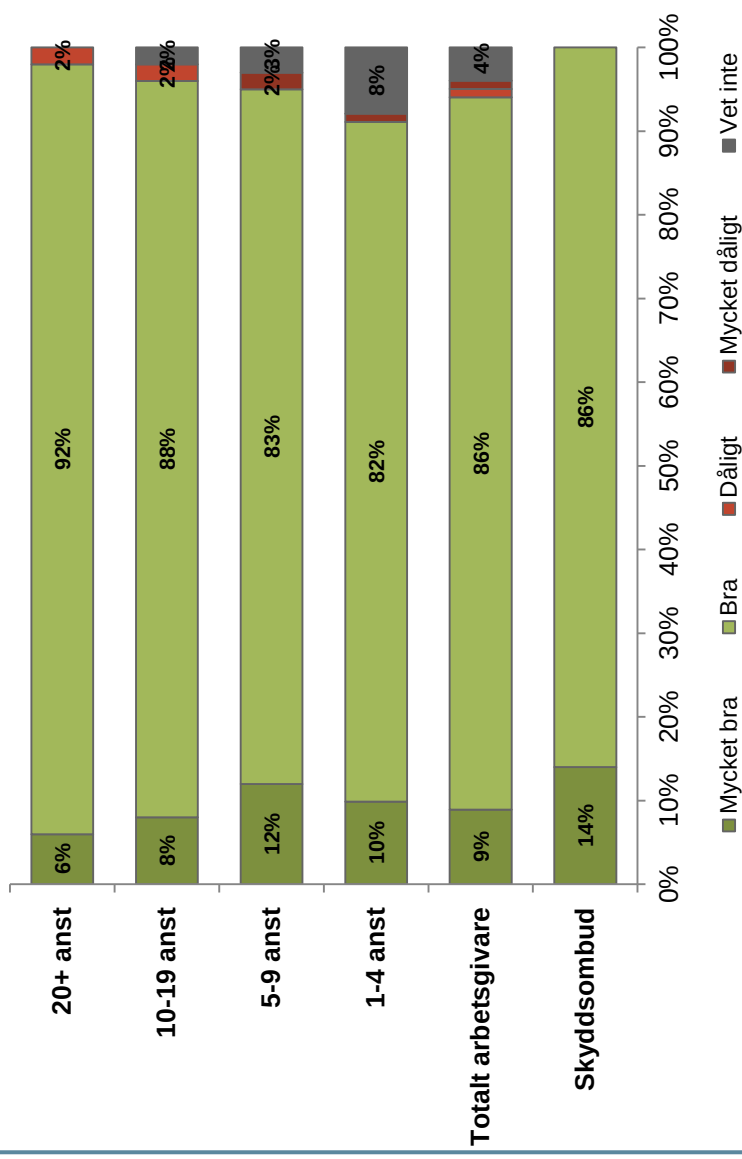

Egen aktivitet och synpunkter på informationsmaterialet om screening

- Av de arbetsgivare som använt frågeunderlaget tycker 95% att det fungerade bra.
- Bland skyddsombuden tyckte samtliga som använt underlaget att det fungerade bra.

18/20. Hur tyckte du att frågeunderlaget fungerade?

Bas: provat frågeunderlaget, 264 resp 43 intervjuer

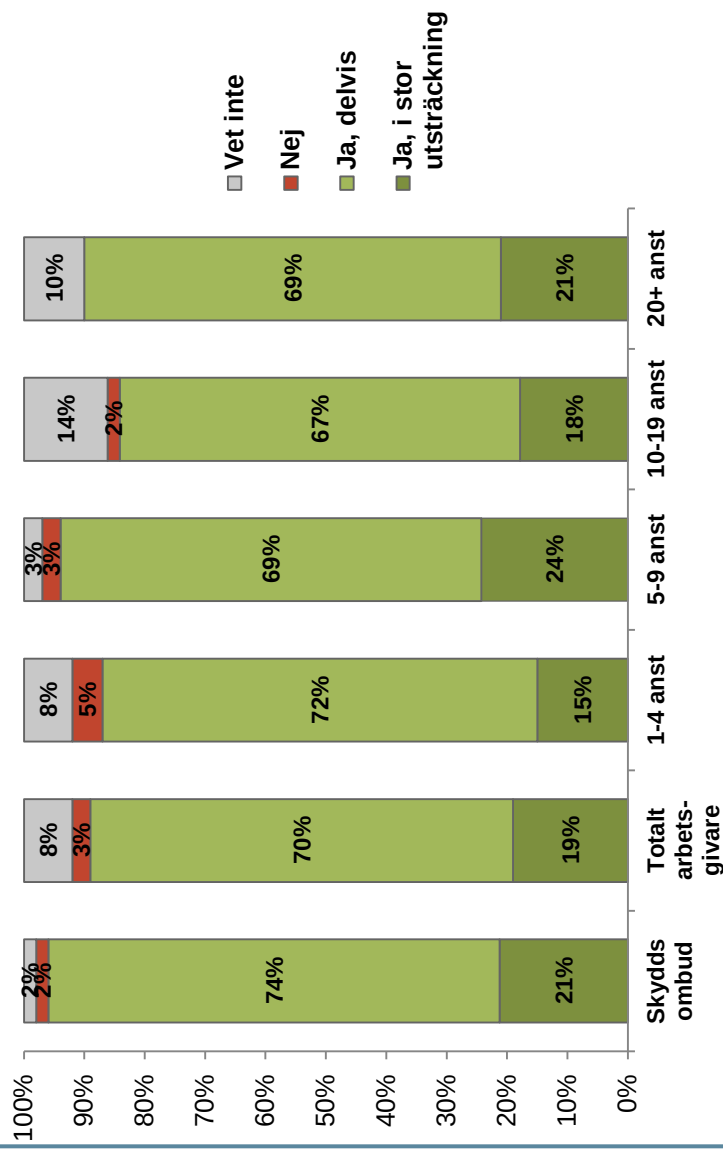

Egen aktivitet och synpunkter på informationsmaterialet om screening

- Nio av tio av de arbetsgivare som använde frågeunderlaget tyckte att exemplet på saker man kan tänka på var till hjälp för dem. En femtedel av samtliga tyckte att de var till hjälp i stor utsträckning.

- Skyddsombudens uppfattning om exemplet liknar arbetsgivarnas.

20/22. Till höger om frågorna i frågeunderlaget ger Arbetsmiljöverket exempel på saker man kan tänka på. Var de exemplen till hjälp för dig?
Bas: provat frågeunderlaget, 264 resp 43 intervjuer

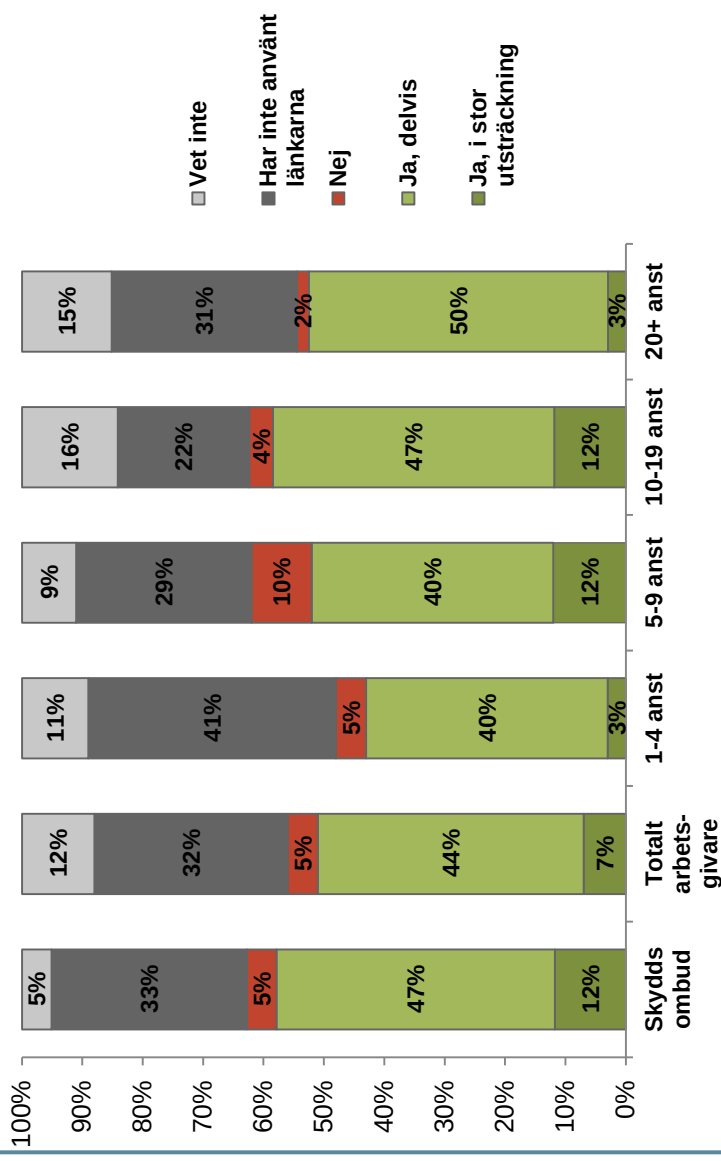

Egen aktivitet och synpunkter på informationsmaterialet om screening

- Av de arbetsgivare som använde frågeunderlaget tyckte hälften att länkarna till mer information på AV:s webbsida var till hjälp.
- Bland skyddsombuden är det nära 60% som tycker att länkarna var till hjälp.

21/23. I rubrikerna i frågeunderlaget (PDF-fil på webben) finns länkar till mer information på Arbetsmiljöverkets webbplats. Var de länkarna till hjälp för dig?

Bas: provat frågeunderlaget, 264 resp 43 intervjuer

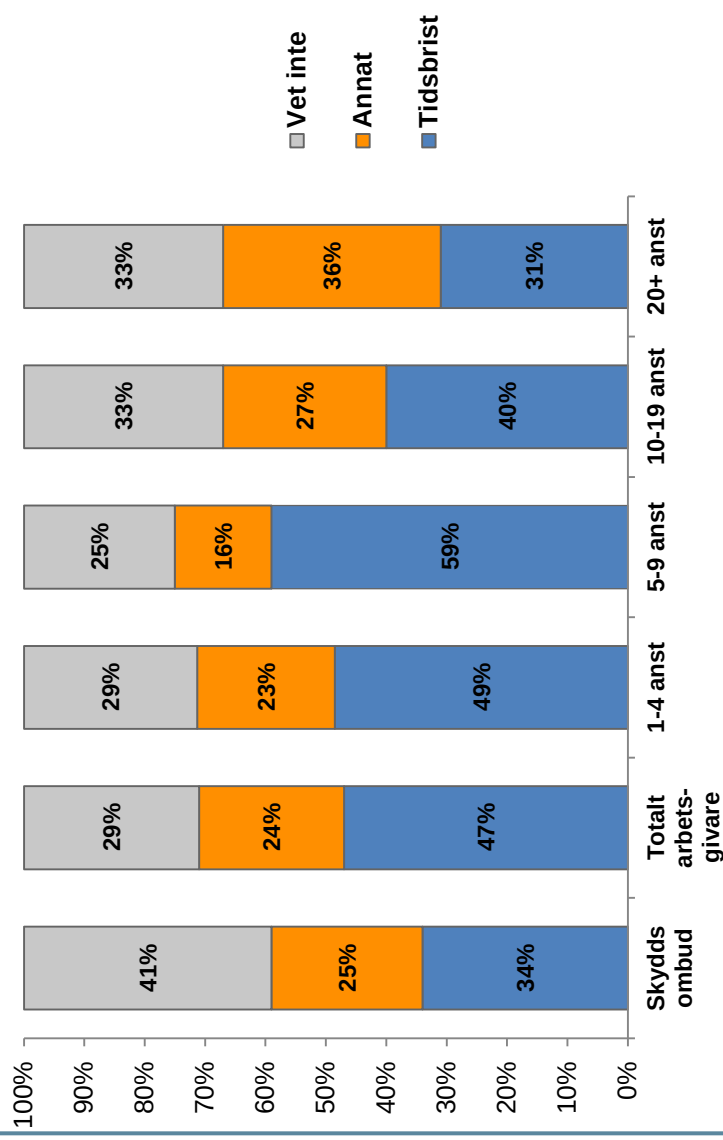
Egen aktivitet och synpunkter på informationsmaterialet om screening

- Hälften av arbets-givarna som inte provade att använda/fylla i frågeunderlaget har angett tidsbrist som skäl till varför de inte gjorde detta. Tidsbrist var mindre vanligt skäl i större företag. Andra skäl: *"Har rätt bra system själva."* *"Såg ej behovet."*

- Även bland skyddsombuden är tidsbrist det vanligaste skälet, 34% uppger detta. Andra skäl: *"Använder andra checklistor."* *"Kände inte till att det fanns där."*

22/24. Vad berodde det på att du inte provade att använda/fylla i frågeunderlaget?

Bas: har ej provat frågeunderlaget, 221 resp 56 intervjuer

Utvärdering av screeningmodellen

Utvärdering av screeningmodellen

- Hälften av samtliga arbetsgivare föredrar screeningmetodens modell som innebär att samtliga företag inom en bransch besöks. En fjärdedel föredrar att ett urval av företagen inom en bransch besöks.

- Även skyddsombuden föredrar att samtliga företag besöks, 64% föredrar detta.

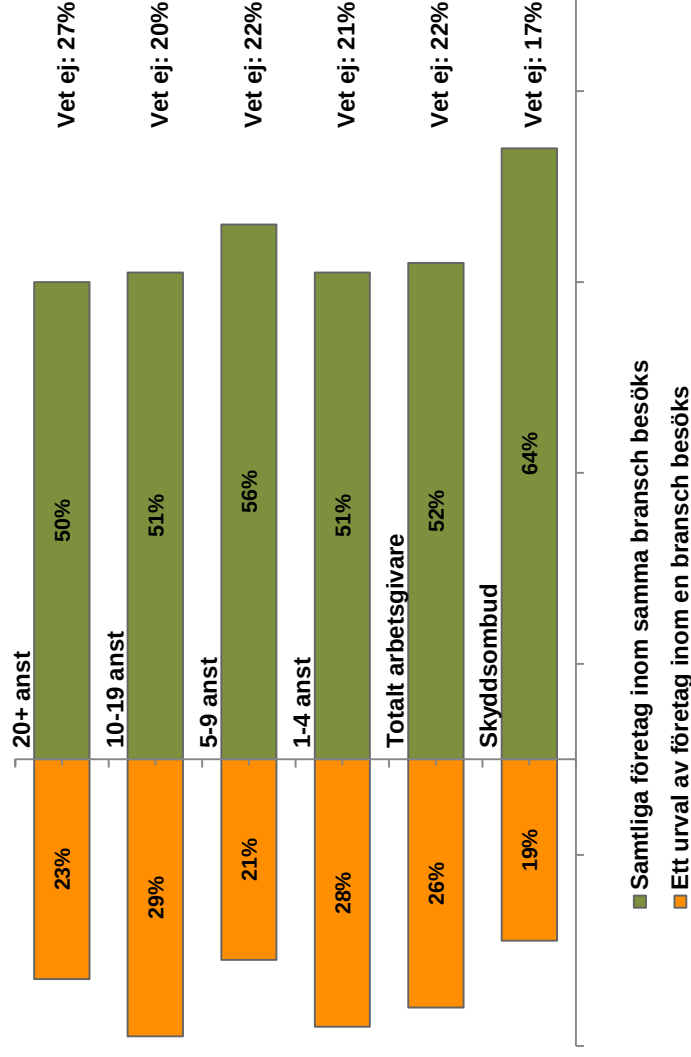
"Då blir det mer rättvist för alla. Samt att arbetsmiljön för alla blir bättre."

"Det är onödigt resursslöseri att besöka alla i en bransch."

"Då hinner ni titta på flera branscher."

23/25. Screening innebär att alla företag inom en bransch besöks. Vanligen besöks endast ett urval av företagen inom en bransch. Vilket av dessa två sätt föredrar du?

Bas: samtliga, 508 resp 105 intervjuer

Utvärdering av screeningmodellen

- En majoritet (70%) av de tillfrågade arbetsgivarna föredrar att inspektionsbesöken bokas i förväg, såsom ska ske i screening-metoden.
- Skyddsombuden har en helt omvänd bild, 63% föredrar både bokade och oanmälda besök.

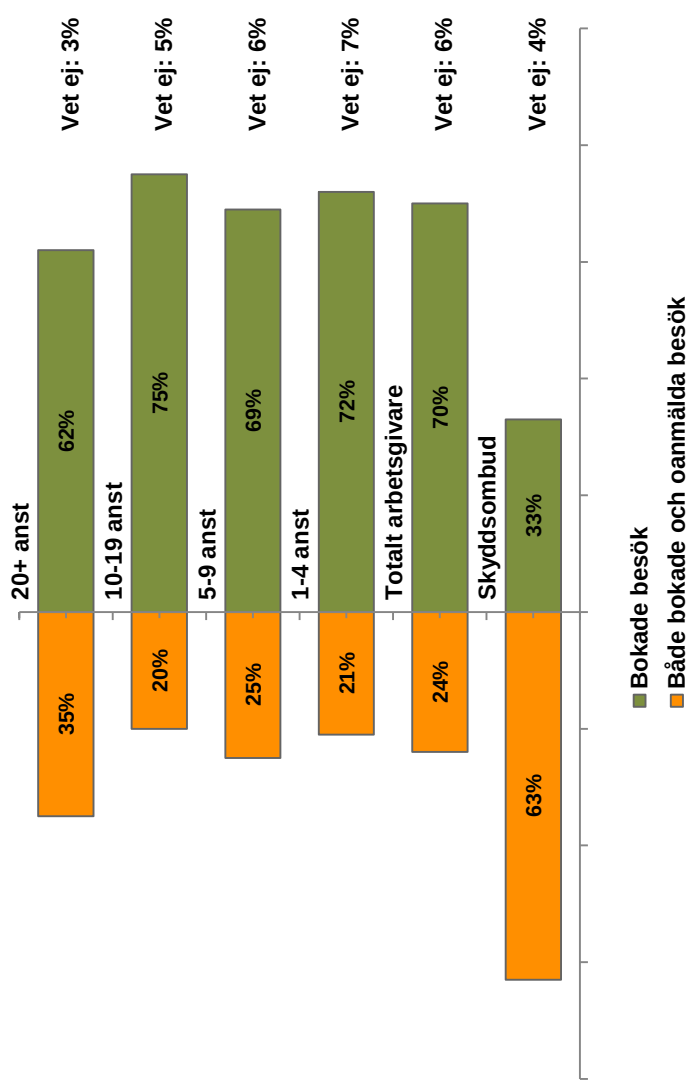
"Fördelen är väl framför allt att man är på plats när någon kommer (vi är ju litet företag)."

"Bokade besök har man tid att ta emot, lyssna, lära så man kan åtgärda. Oanmälda skapar oro hos anställda, ansvariga etc."

"Oanmälda= får se sanningen."

25/27. Vid screeninginspektion bokas besöket alltid i förväg. Vid vanlig inspektion kan även oanmälda besök förekomma. Vilket av dessa två sätt föredrar du?

Bas: samtliga, 508 resp 105 intervjuer

Utvärdering av screeningmodellen

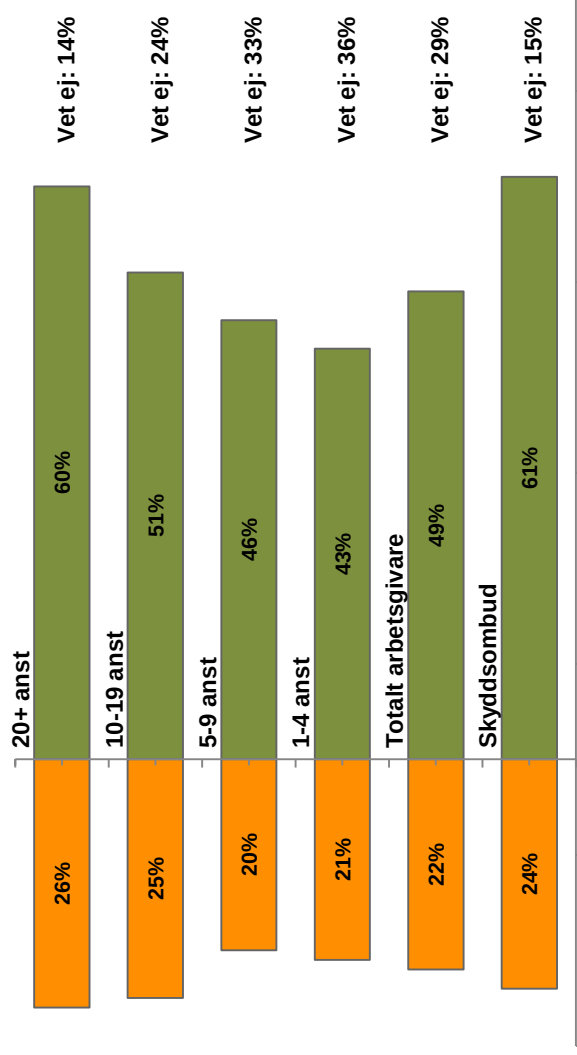
- Hälften av samtliga arbetsgivare föredrar att en bedömning görs av alla arbetsmiljöområden, dvs. enligt screeningmodellen. En femtedel föredrar inspektion utifrån vissa arbetsmiljöfrågor eller arbetsmiljöproblem. Ju större företag desto fler föredrar screening.
- Även skyddsombuden föredrar screeningmodellens variant med en bedömning av alla arbetsmiljöområden, 61% föredrar detta..

"Hela arbetsplatsen och miljön måste fungera bra för att det ska bli en bra arbetsplats."

"Man kan fokusera på de områden som berörs och lägga kraften där."

27/29. Screening innebär att en bedömning görs av alla arbetsmiljöområden. Vanligtvis görs en inspektion inom ett specifikt ämnesområde utifrån viktiga arbetsmiljöfrågor eller arbetsmiljöproblem så att bara vissa delar av arbetsmiljön bedöms. Vilket av dessa två sätt föredrar du?

Bas: samtliga, 507 resp 105 intervjuer

■ Screening med bedömning av alla arbetsmiljöområden
 ■ Inspektion utifrån vissa arbetsmiljöfrågor eller arbetsmiljöproblem

Utvärdering av screeningmodellen

- När det gäller fördjupad inspektion så fördrar hälften av de tillfrågade arbetsgivarna att den görs vid ett senare tillfälle, inom 6 veckor. 17% fördrar att den görs direkt efter screening-inspektionen.

- Skyddsombuden har en uppfattning som liknar arbetsgivarnas, hälften vill ha den fördjupade inspektionen vid ett senare tillfälle och 27% direkt efter.

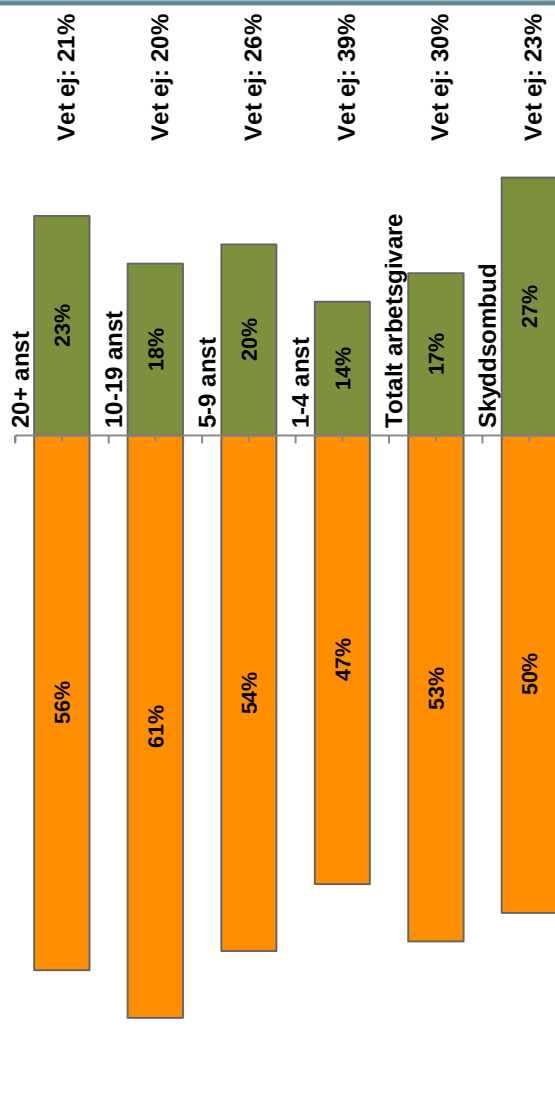
"Bättre att åtgärda ev. problem omgående."

"Då finns tid att fundera på ev. förbättringar mellan inspektionerna så att de kan få verklig effekt."

29/31. Screeninginspektionen innebär att Arbetsmiljöverket gör en översiktlig bedömning av arbetsmiljön. Den fördjupade inspektionen kan antingen göras direkt efter screeninginspektionen eller vid ett senare tillfälle, dock inom 6 veckor.

Vilket av dessa två sätt fördrar du?

Bas: samtliga, 504 resp 105 intervjuer

■ En fördjupad inspektion direkt efter screeninginspektionen
 ■ En fördjupad inspektion vid ett senare tillfälle, inom 6 veckor

Utvärdering av screeningmodellen

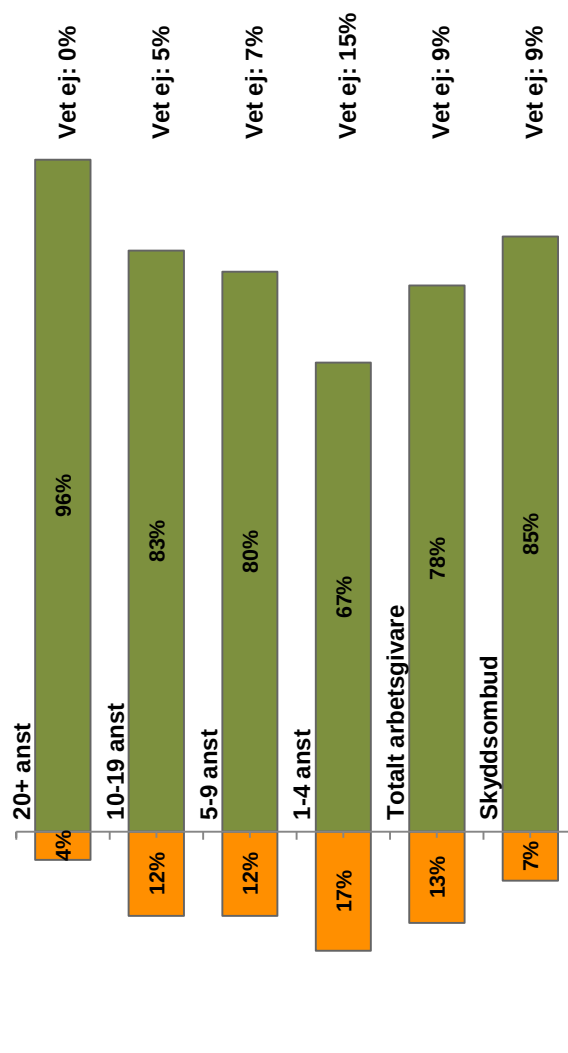
- En stor majoritet, närmare åtta av tio arbets-givare, föredrar screening-modellen när det gäller dokumentation, att alltid få den översiktliga bedömningen, tillsammans med brister och krav. Endast 13% föredrar att endast få dokumentation om brister och krav. Ju större företagen är i desto större grad föredrar de screeningmodellens variant.

- Skyddsombuden föredrar även de i stor utsträckning att alltid få den översiktliga bedömningen.

"Det är bra att veta hur det samlade bilden ser ut."

31/33. Screeninginspektion innebär att företaget som besöks alltid får dokumentationen av den översiktliga bedömningen av arbetsmiljön som inspektören gör, tillsammans med eventuella brister och krav. Vanligtvis får företaget endast dokumentation om de brister och krav som framkommit vid inspektionen. Vilket av dessa två sätt föredrar du?

Bas: samtliga, 502 resp 105 intervjuer

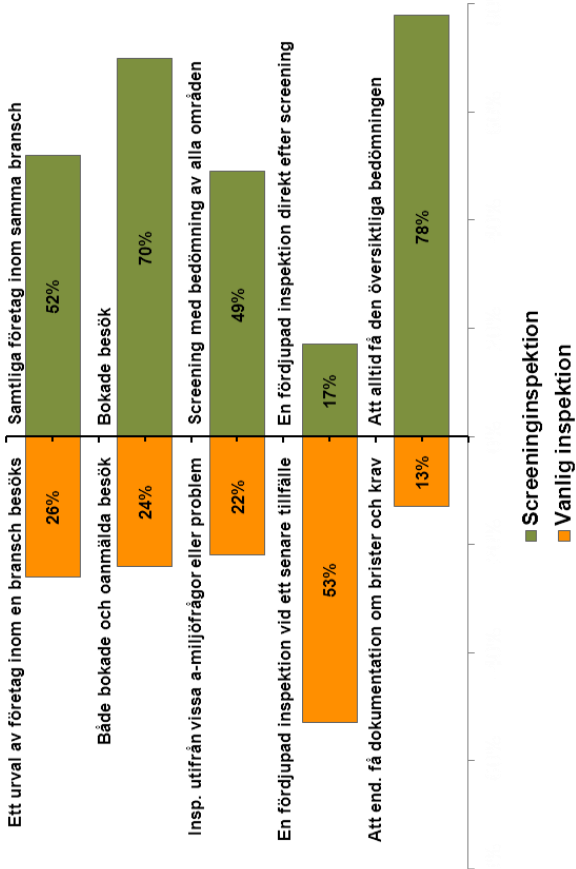
■ Att alltid få den översiktliga bedömningen, tillsammans med eventuella brister och krav
 ■ Att endast få dokumentation om brister och krav

Utvärdering av screeningmodellen

Översikt frågor 23 till 31, *Arbetsgivare*

Vilket av dessa två sätt föredrar du?

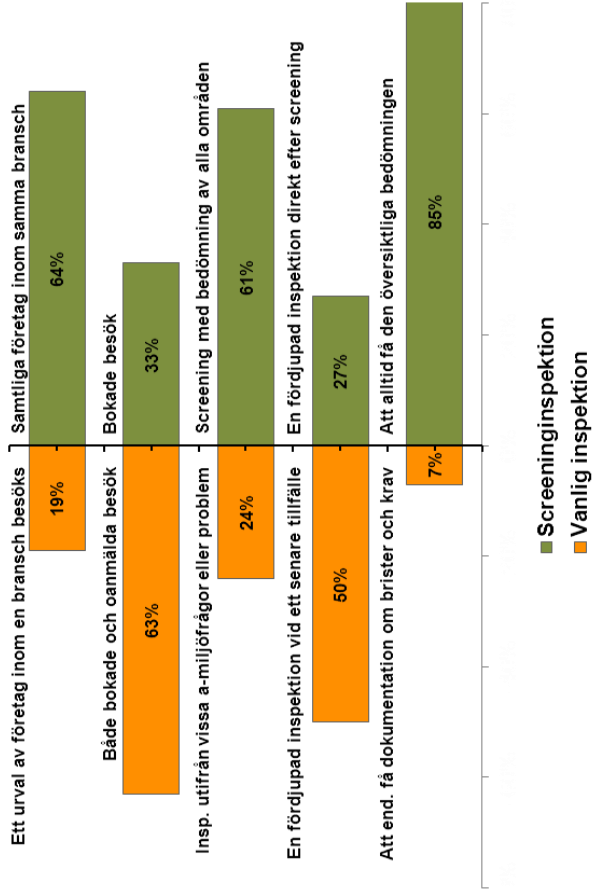
Bas: samtliga, 502-508 intervjuer

Översikt frågor 25 till 33, *Skyddsombud*

Vilket av dessa två sätt föredrar du?

Bas: samtliga, 105 intervjuer

Upplevelse av screeningsinspektionen

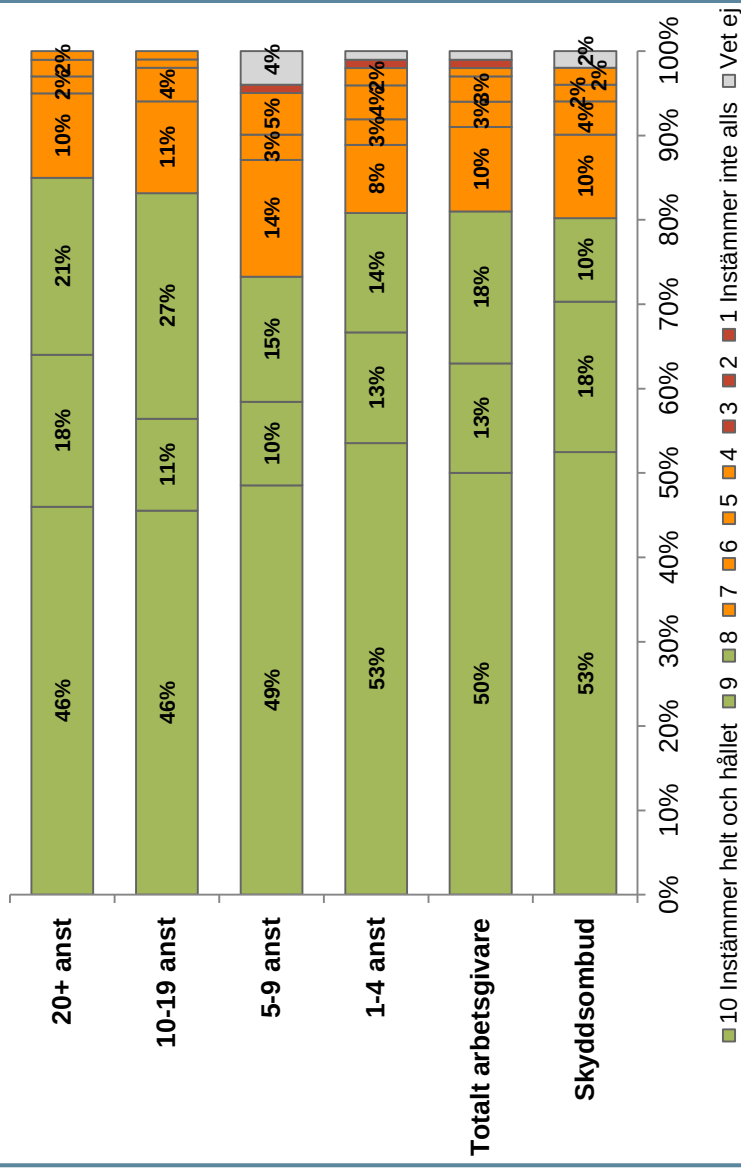
Upplevelse av screeningsinspektionen

Nu ber vi dig att tänka tillbaka på Arbetsmiljöverkets besök för screeningsinspektionen och den inspektör du träffade (det första besöket om företaget fått flera besök). I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?

- Åtta av tio arbetsgivare anser i hög grad (svarar 8-10) att inspektören förklarade syftet med inspektionen på ett tydligt sätt.
- Skyddsombuden har samma uppfattning som arbetsgivarna.

33/35. Inspektören förklarade syftet med inspektionen på ett tydligt sätt.

Bas: samtliga, 500 resp 105 intervjuer

Upplevelse av screeningsinspektionen

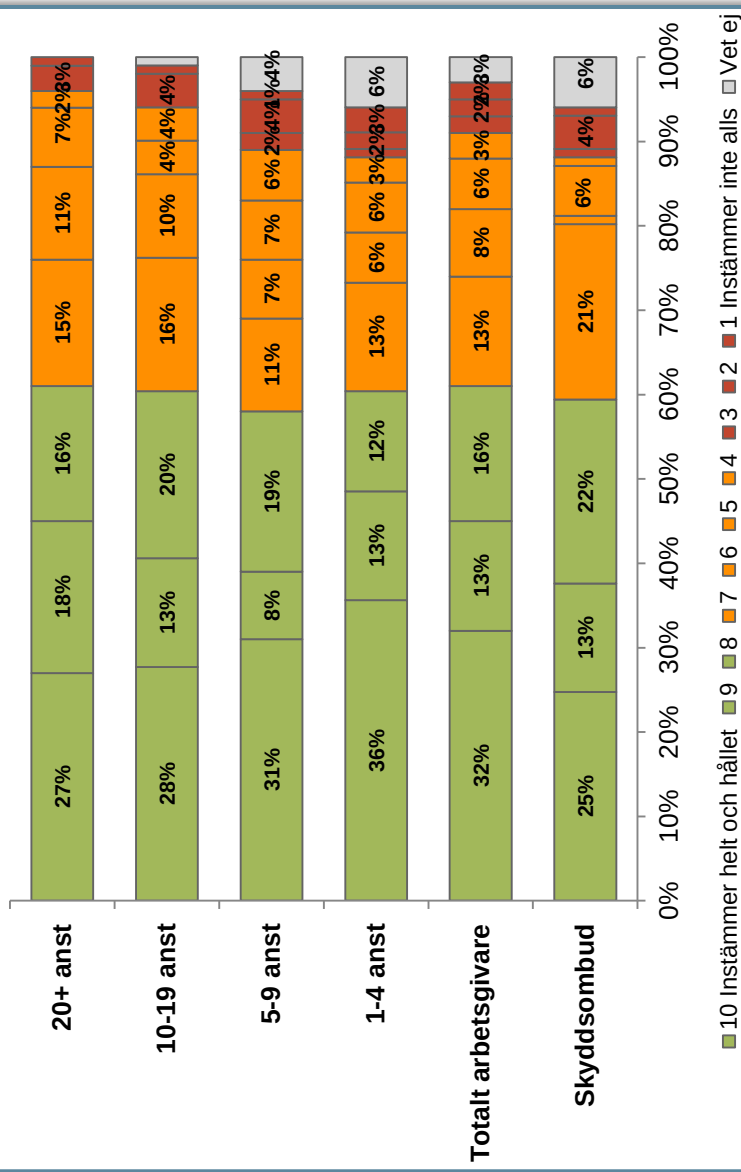
Nu ber vi dig att tänka tillbaka på Arbetsmiljöverkets besök för screeningsinspektionen och den inspektör du träffade (det första besöket om företaget fått flera besök). I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?

- Av samtliga arbetsgivare är det 60% som i hög utsträckning (svarar 8-10) tycker att inspektörens kunskap om arbetsmiljön i deras bransch var tillräcklig.
- Uppfattningen bland skyddsombuden stämmer överens med arbetsgivarnas.
- I båda målgrupperna finns en andel kritiska röster när det gäller branschkunskapen.

”Saknade tillräcklig bransch- och maskinkunskap.”

34/36. Inspektörens kunskap om arbetsmiljön i din bransch var tillräcklig

Bas: samtliga, 500 resp 105 intervjuer

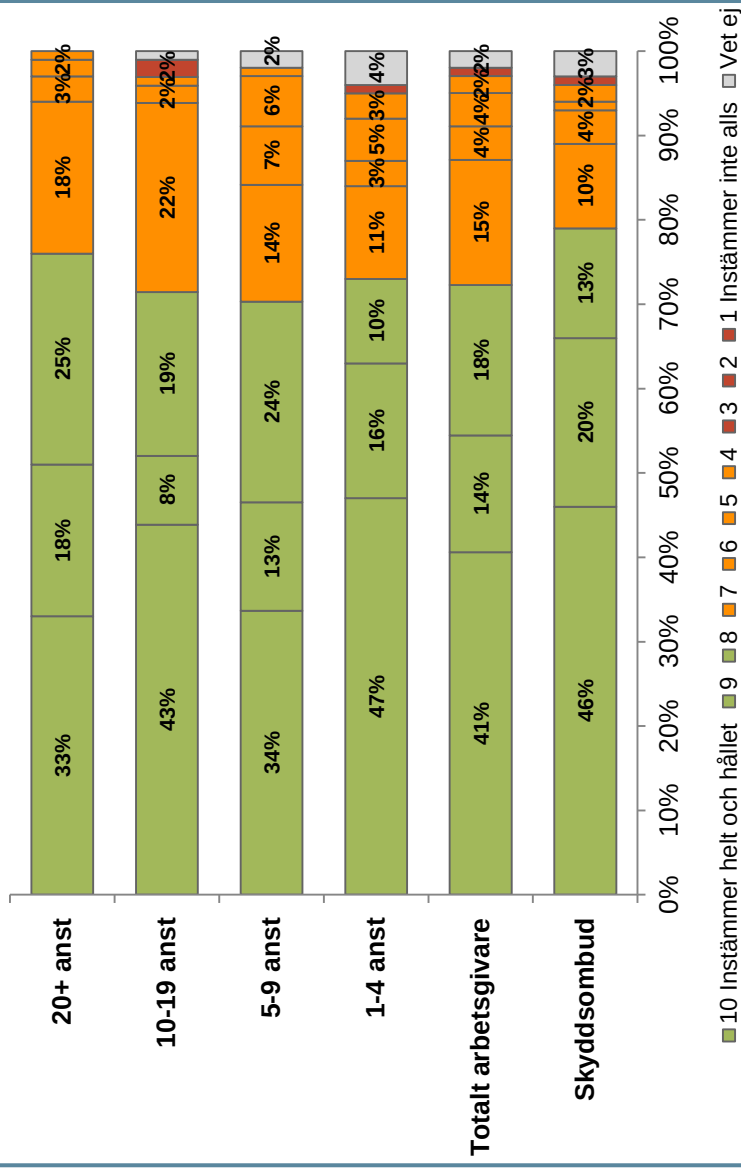
Upplevelse av screeningsinspektionen

Nu ber vi dig att tänka tillbaka på Arbetsmiljöverkets besök för screeningsinspektionen och den inspektör du träffade (det första besöket om företaget fått flera besök). I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?

- Tre fjärdedelar av de tillfrågade arbetsgivarna anser i hög utsträckning (svarar 8-10) att inspektören på ett tydligt sätt förklarade den bedömning av arbetsmiljön som gjordes i frågeunderlaget.
- Skyddsombuden har en högre andel som anser att inspektören förklarade bedömningen på ett tydligt sätt.

36/38. Inspektören förklarade på ett tydligt sätt den bedömning av arbetsmiljön som gjordes i frågeunderlaget.

Bas: samtliga, 500 resp 105 intervjuer

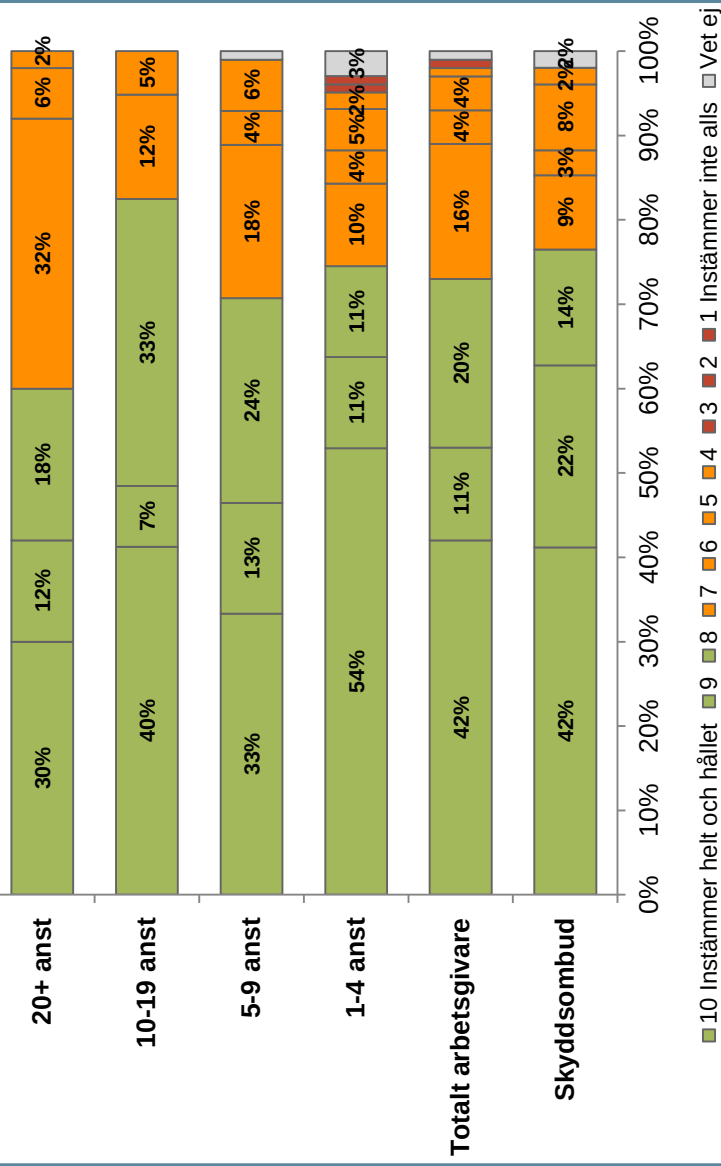
Upplevelse av screeningsinspektionen

Nu ber vi dig att tänka tillbaka på Arbetsmiljöverkets besök för screeningsinspektionen och den inspektör du träffade (det första besöket om företaget fått flera besök). I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?

- Av de tillfrågade arbetsgivarna anser tre fjärdedelar i hög utsträckning (svarar 8-10) att inspektören på ett tydligt sätt förklarade de brister som upptäcktes i arbetsmiljön och som beskrivs under Anteckningar i Förrättningsprotokollet.
- Bland skyddsombuden är andelen som anser att inspektören förklarade på ett tydligt sätt något högre än hos arbetsgivarna.

37/39. Inspektören förklarade på ett tydligt sätt de brister som upptäcktes i arbetsmiljön och som beskrivs under anteckningar i Förrättningsprotokollet.

Bas: fått inspektionsmeddelande/uppföljningsbesök, 291 resp 65 intervjuer

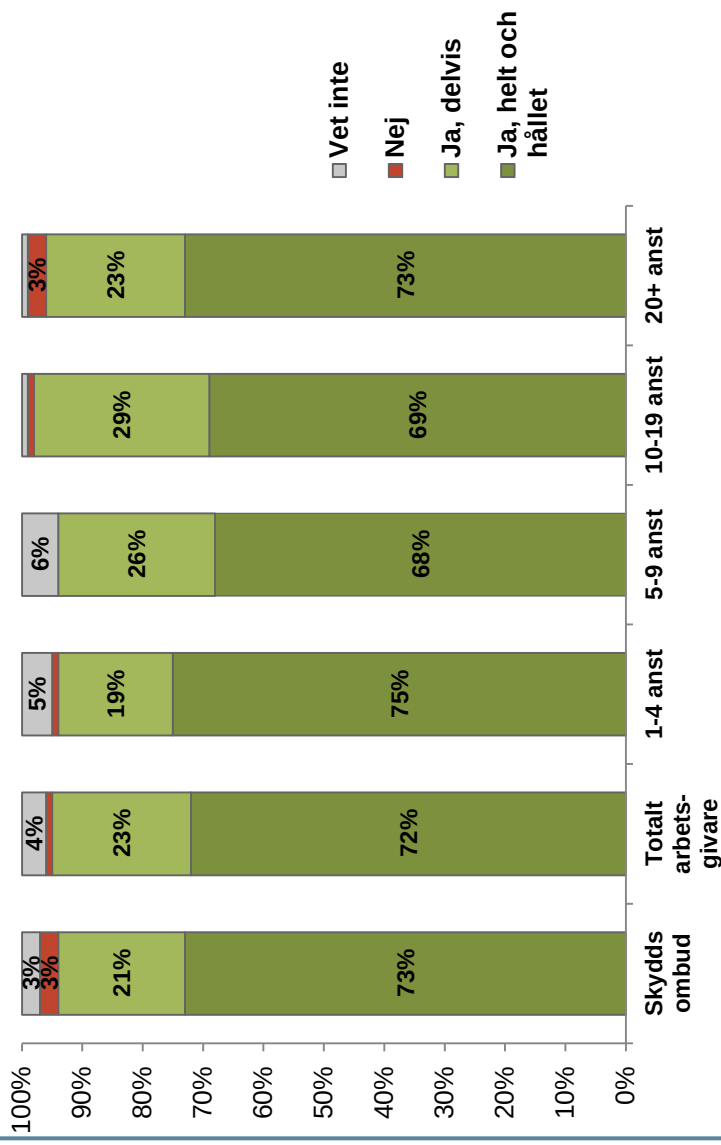

Upplevelse av screeninginspektionen

- Sju av tio arbetsgivare tycker att den översiktliga bedömning av arbetsmiljön som inspektören gjorde var helt och hållet rättvis. En dryg femtedel tycker att bedömningen var delvis rättvis.
- Skyddsombudens uppfattning överensstämmer med arbetsgivarnas.

38/40. Var den översiktliga bedömningen av arbetsmiljön som inspektören gjorde rättvis?

Bas: samtliga, 500 resp 105 intervjuer

Upplevelse av dokumentation

Upplevelse av Dokumentation

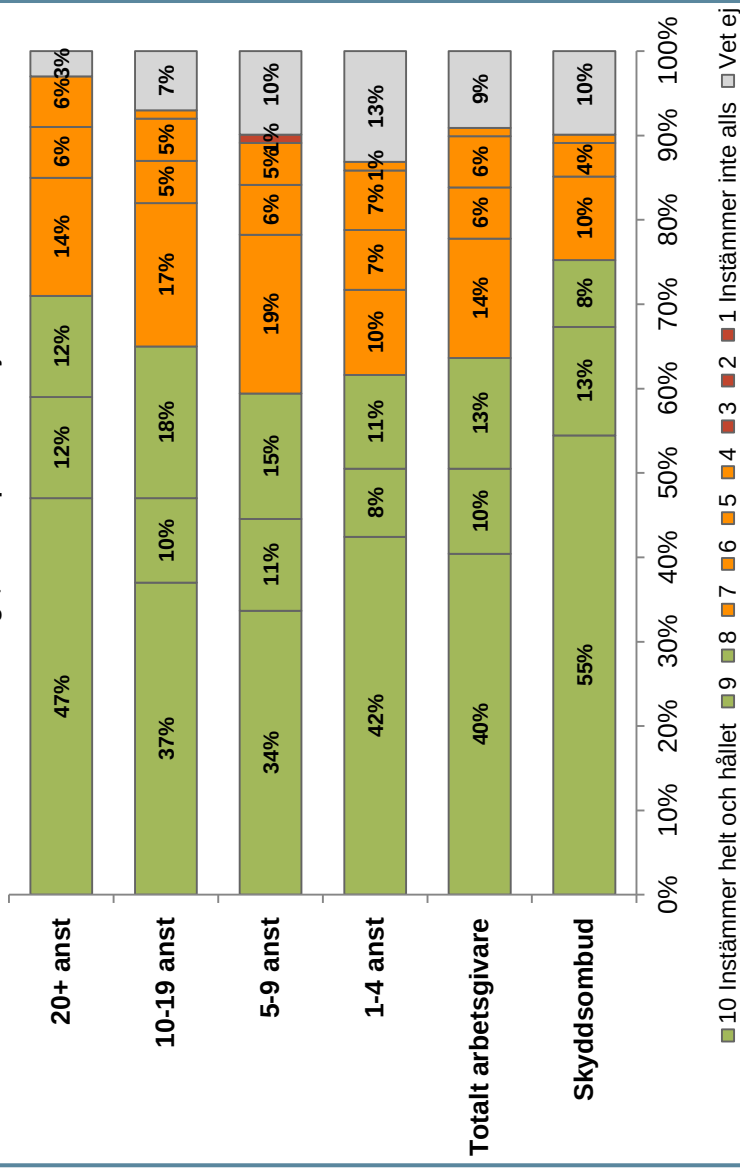
Nu kommer det några påstående om din upplevelse av dokumentationen som bifogades e-post meddelandet.
I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?

- Av samtliga arbets-givare är det drygt 60% som i hög utsträckning (svarar 8-10) anser att det är positivt att få ta del av den information som Arbetsmiljöverket har i sina register. Ju fler anställda som företagen har i desto större utsträckning instämmer de i påståendet, med undantag för de minsta företagen.

- Andelen skyddsombud som tycker att det är positivt att få ta del av informationen är högre än hos arbetsgivarna, nämligen 76%.

40/42. I Förrättningsprotokollet framgår information om arbetsplatsen som Arbetsmiljöverket har i sina register. Det är positivt att få ta del av den informationen.

Bas: samtliga, 499 resp 105 intervjuer

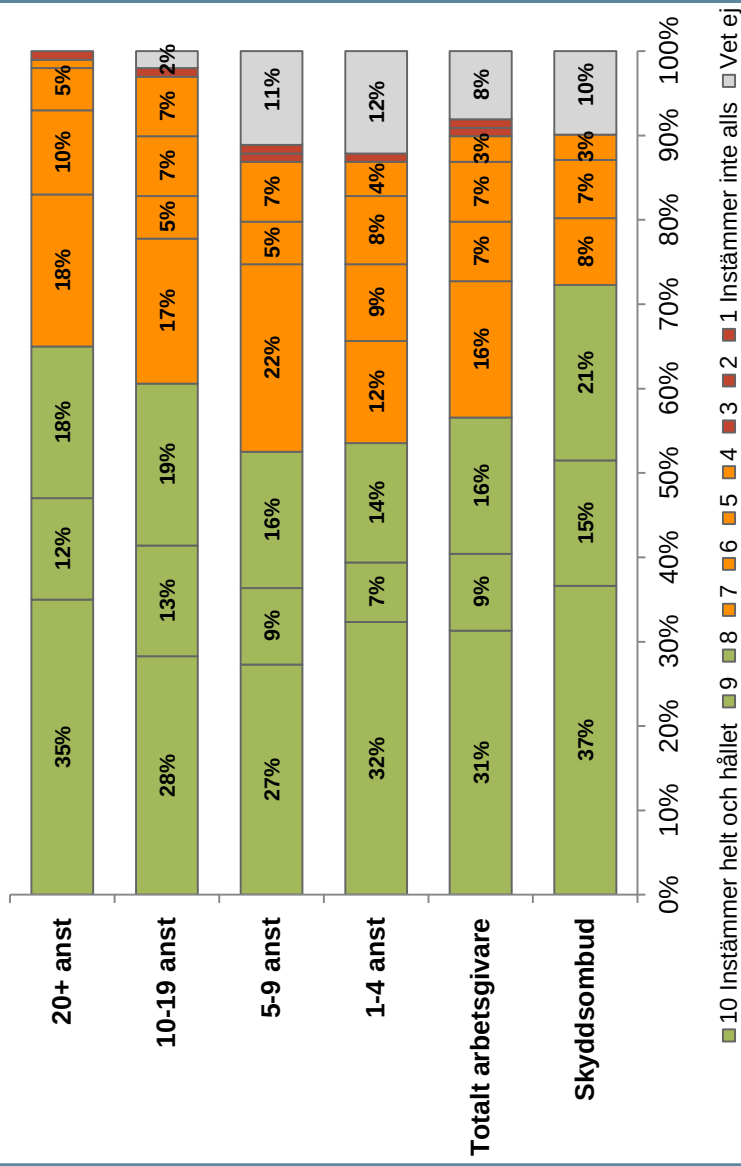
Upplevelse av Dokumentation

Nu kommer det några påstående om din upplevelse av dokumentationen som bifogades e-post meddelandet.
I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?

- Drygt hälften av arbetsgivarna i undersökningen anser i hög utsträckning (svarar 8-10) att Anteckningarna på Förrättningsprotokollet var lätta att förstå. Ju större företagen är i desto större utsträckning tycker de att Anteckningarna var lätta att förstå.
- Motsvarande värde bland skyddsombuden ligger högre, på tre fjärdedelar.

41/43. Anteckningarna på Förrättningsprotokollet var lätta att förstå.

Bas: samtliga, 499 resp 105 intervjuer

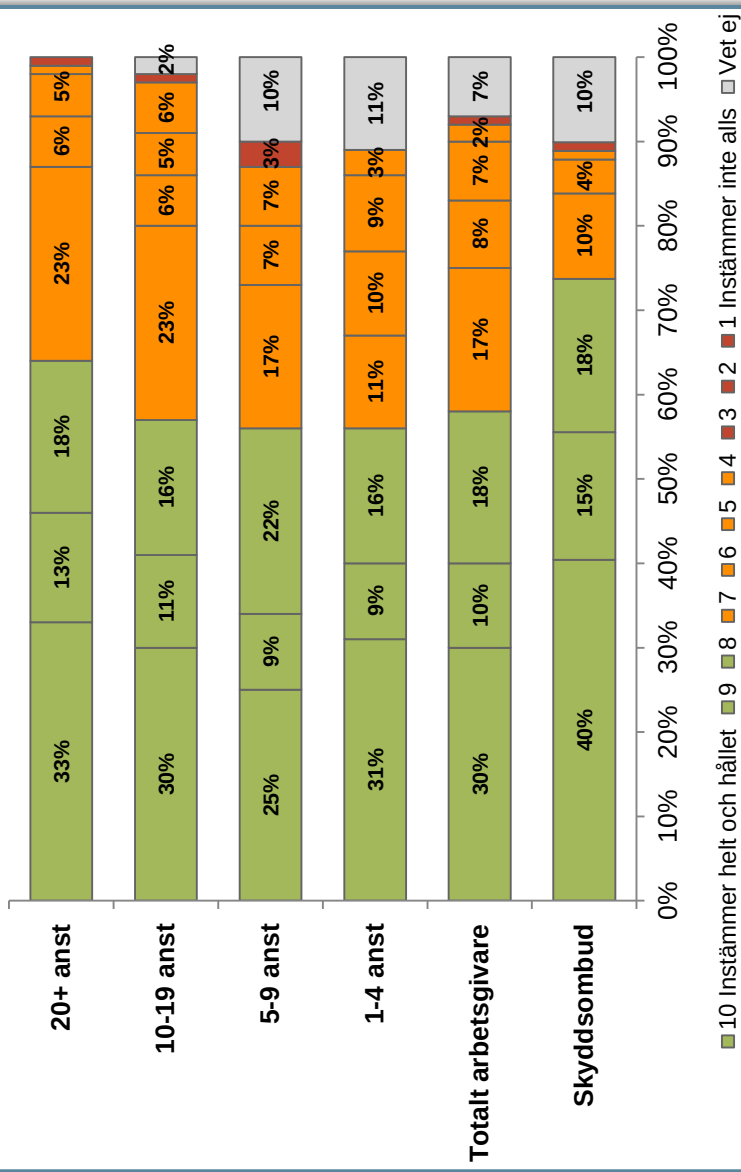
Upplevelse av Dokumentation

Nu kommer det några påstående om din upplevelse av dokumentationen som bifogades e-post meddelandet.
I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?

- Närmare 60% av arbetsgivarna anser i hög utsträckning (svarar 8-10) att bedömningen i frågeunderlaget var lätt att förstå, de största företagen i något större utsträckning.
- Bland skyddsombuden är motsvarande värde högre, tre fjärdedelar.

42/44. Bedömningen i Frågeunderlaget var lätt att förstå.

Bas: samtliga, 499 resp 105 intervjuer

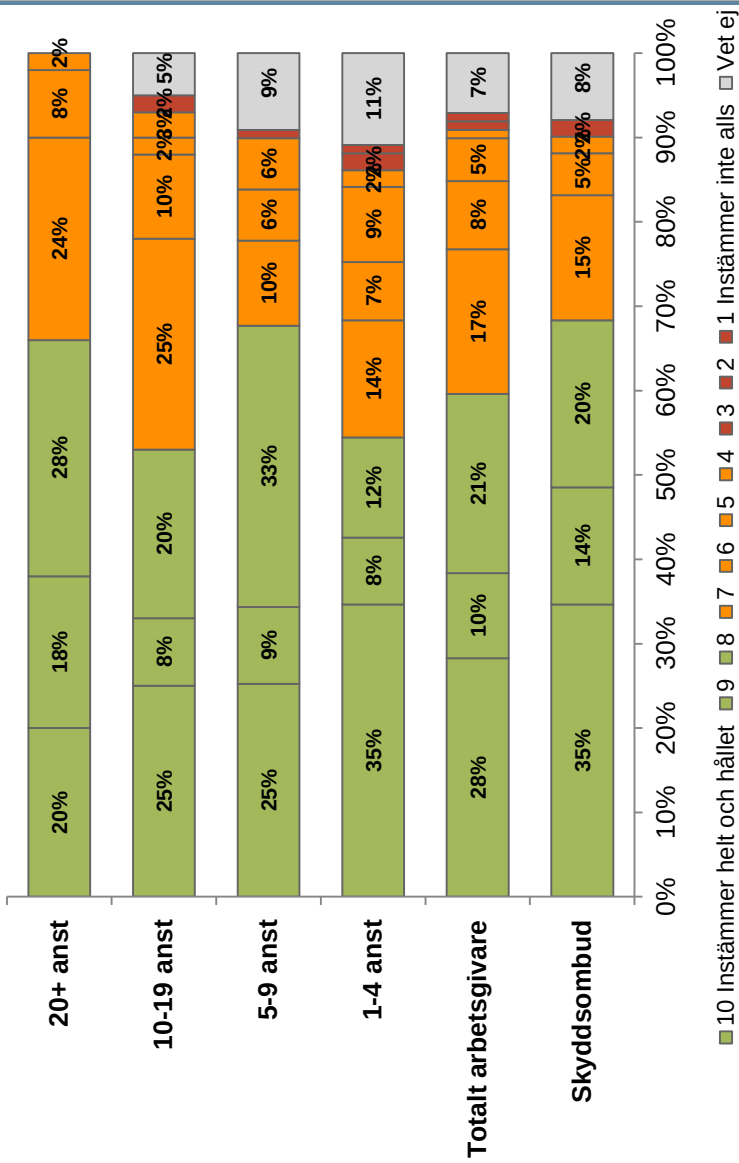
Upplevelse av Dokumentation

Nu kommer det några påstående om din upplevelse av dokumentationen som bifogades e-post meddelandet. I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?

- Närmare 60% av de arbetsgivare som fått inspektionsmeddelande anser i hög utsträckning (svarar 8-10) att detta meddelande var lätt att förstå.
- Motsvarande andel bland skyddsombuden ligger något högre, på närmare 70%.

43/45. Inspektionsmeddelandet var lätt att förstå.

Bas: fått inspektionsmeddelande/uppföljningsbesök, 291 resp 65 intervjuer

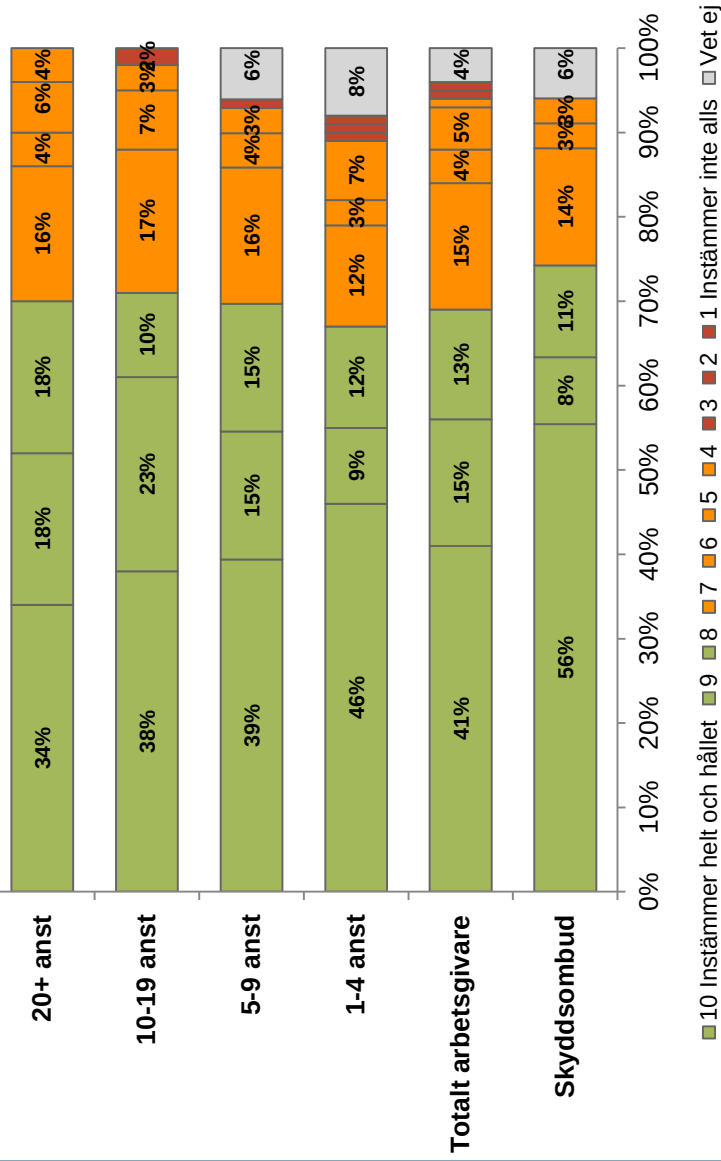
Upplevelse av Dokumentation

Nu kommer det några påstående om din upplevelse av dokumentationen som bifogades e-post meddelandet.
I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?

- Två tredjedelar av de arbetsgivare som fått inspektionsmeddelande anser i hög utsträckning (svarar 8-10) att det framgick tydligt av de tre dokumenten vad de skulle åtgärda.
- Bilden bland skyddsombud liknar den bland arbetsgivare. Tre fjärdedelar av skyddsombuden tyckte i hög utsträckning att det framgick tydligt av tre dokumenten vad som skulle åtgärdas.

44/46. Av de tre dokumenten Förrättningsprotokoll, ifyllt Frågeunderlag och Inspektionsmeddelande framgick tydligt vad vi skulle åtgärda.

Bas: fått inspektionsmeddelande/uppföljningsbesök, 291 resp 36 intervjuer

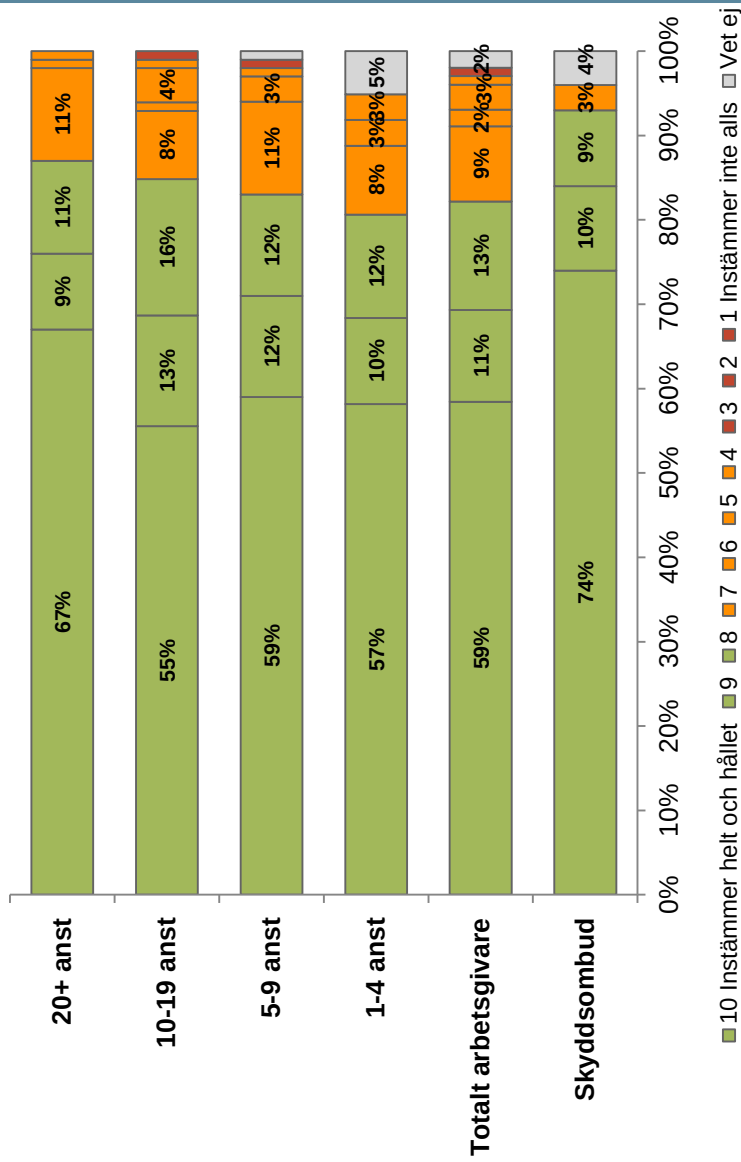
Upplevelse av Dokumentation

Nu kommer det några påstående om din upplevelse av dokumentationen som bifogades e-post meddelandet.
I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?

- Drygt 80% av samtliga arbetsgivare tycker i hög utsträckning att det är positivt att få dokumentationen via e-post direkt i anslutning till inspektionsbesöket. Ju fler anställda företagen har i desto större utsträckning tycker företagen att detta är positivt.
- Bland skyddsombuden ligger motsvarande värde på över 90%.

46/48. Jag tycker det är positivt att få dokumentationen via e-post direkt i anslutning till inspektionsbesöket.

Bas: samtliga, 499 resp 105 intervjuer

Upplevelse av Dokumentation

- En tredjedel av arbetsgivarna uppger att inspektören använde skrivplatta och en tredjedel att skrivplatta inte användes. En tredjedel minns inte.

- Skyddsombudens bild är snarlik den för arbetsgivarna.

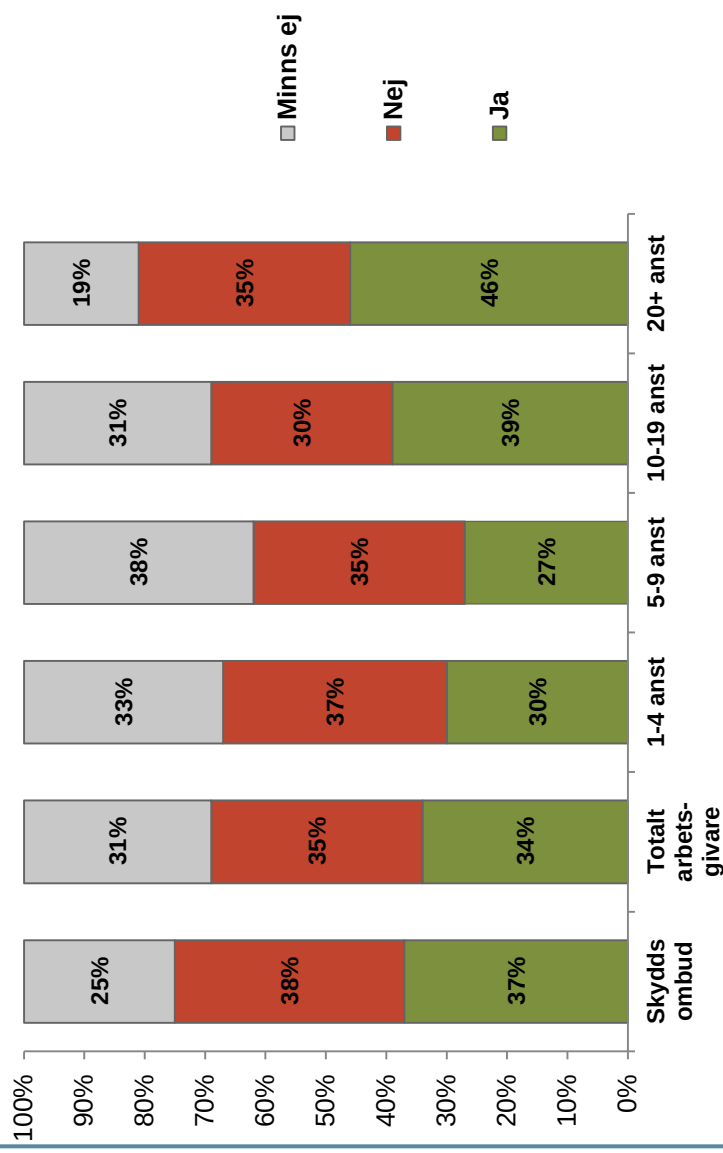
"Besöket tog antagligen längre tid då hon satt och skrev klart allt på vårt kontor!"

"Bra att spara på miljön istället för papperskopior."

"Det är en smart lösning tycker jag, då hon skickade mejl direkt till mig från den medan vi satt där."

47/49. Använde inspektören som besökte er en skrivplatta (surfplatta)?

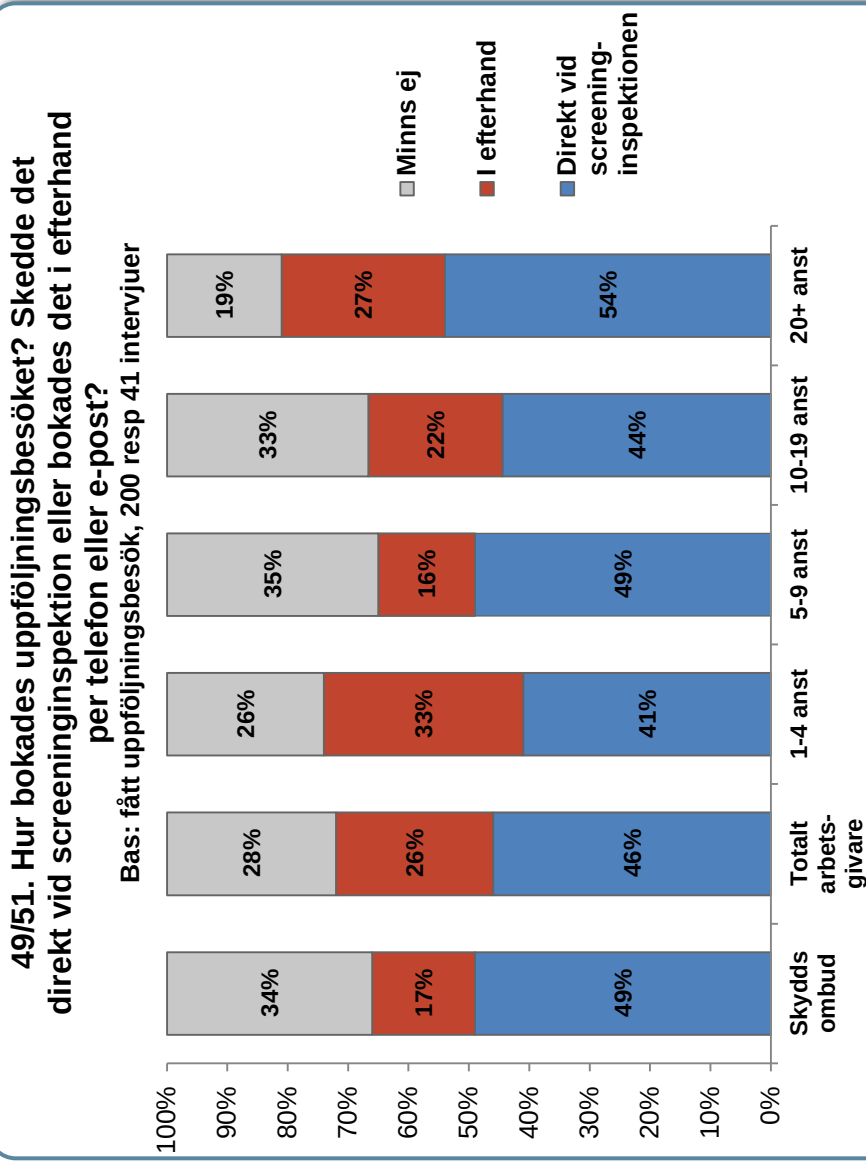
Bas: samtliga, 499 resp 105 intervjuer

Uppföljningsbesök

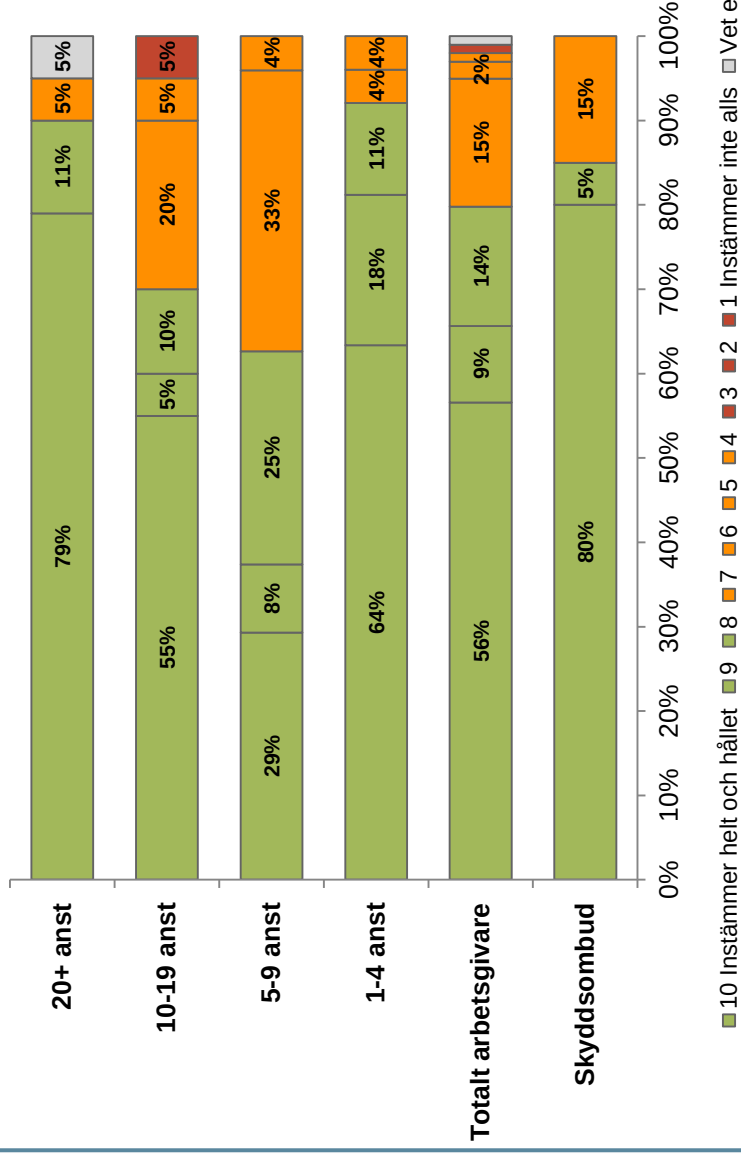
Uppföljningsbesök

- Närmare fem av tio av de arbetsgivare som fick uppföljningsbesök uppger att detta besök bokades direkt vid screeninginspektionen. En fjärdedel uppger att uppföljningsbesöket bokades i efterhand via telefon/e-post.
- Fem av tio skyddsombud uppger att uppföljningsbesöket bokades vid inspektionsbesöket.

**Nu följer ett påstående om bokningen av uppföljningsbesöket.
I vilken utsträckning instämmer du i följande påstående?**

- Bas: uppföljningsbesök bokat vid inspektionen, 91 resp 20 intervjuer

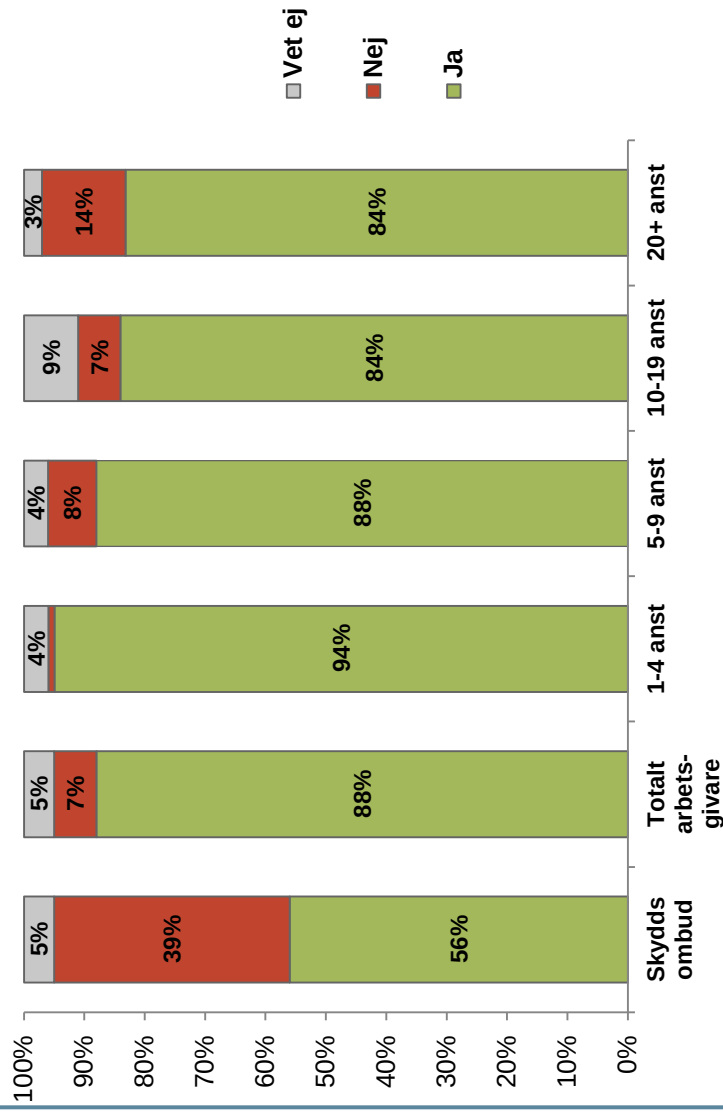

Uppföljningsbesök

- Nio av tio arbetsgivare deltog vid uppföljningsbesöket.
- Bland skyddsombuden var det drygt hälften som deltog vid det uppföljande besöket.

51/53. Deltog du vid Arbetsmiljöverkets uppföljningsbesök?

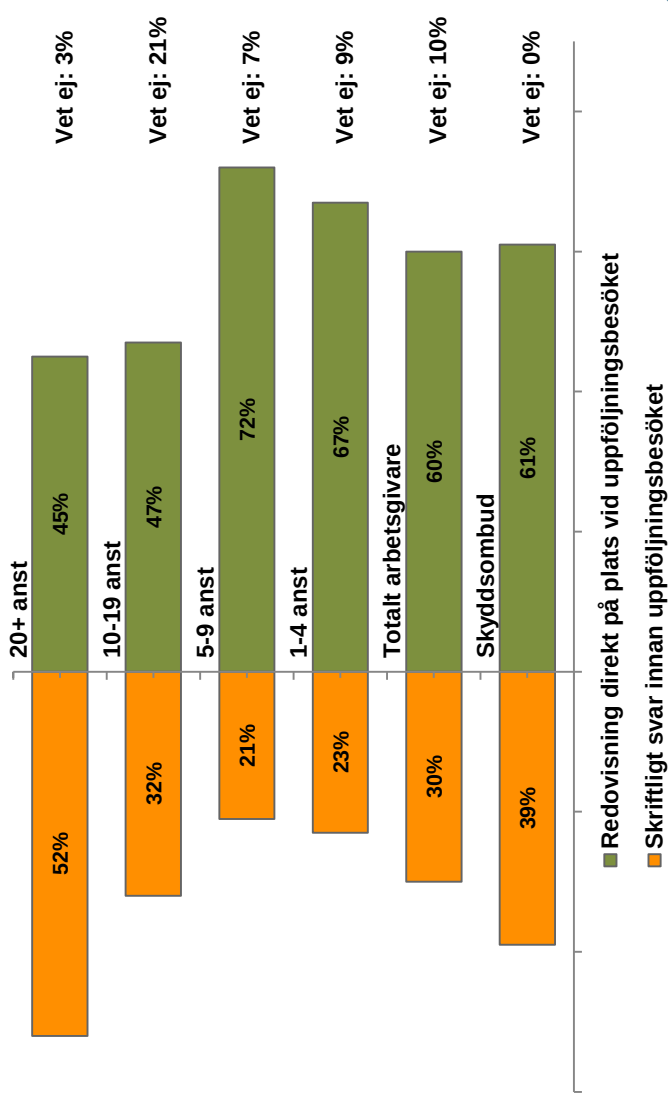
Bas: fått uppföljningsbesök, 199 resp 41 intervjuer

Uppföljningsbesök

- 60 % av de företag som fått uppföljningsbesök föredrar att redovisa de åtgärder man vidtagit direkt på plats vid uppföljningsbesöket. 30% föredrar att lämna skriftligt svar innan uppföljningsbesöket.
- Skyddsombudens uppfattning liknar arbetsgivarnas.
- Mindre företag föredrar i högre grad än större företag att redovisa vid uppföljningsbesöket.

52/54. Screening innebär att företag som fått krav redovisar vilka åtgärder som vidtagits direkt på plats vid uppföljningsbesöket. Vanligtvis brukar Arbetsmiljöverket begära in skriftligt svar om de åtgärder som vidtagits innan uppföljningsbesöket. Vilket av dessa två alternativa sätt att lämna information föredrar du?
Bas: deltog vid uppföljningsbesöket, 176 resp 23 intervjuer

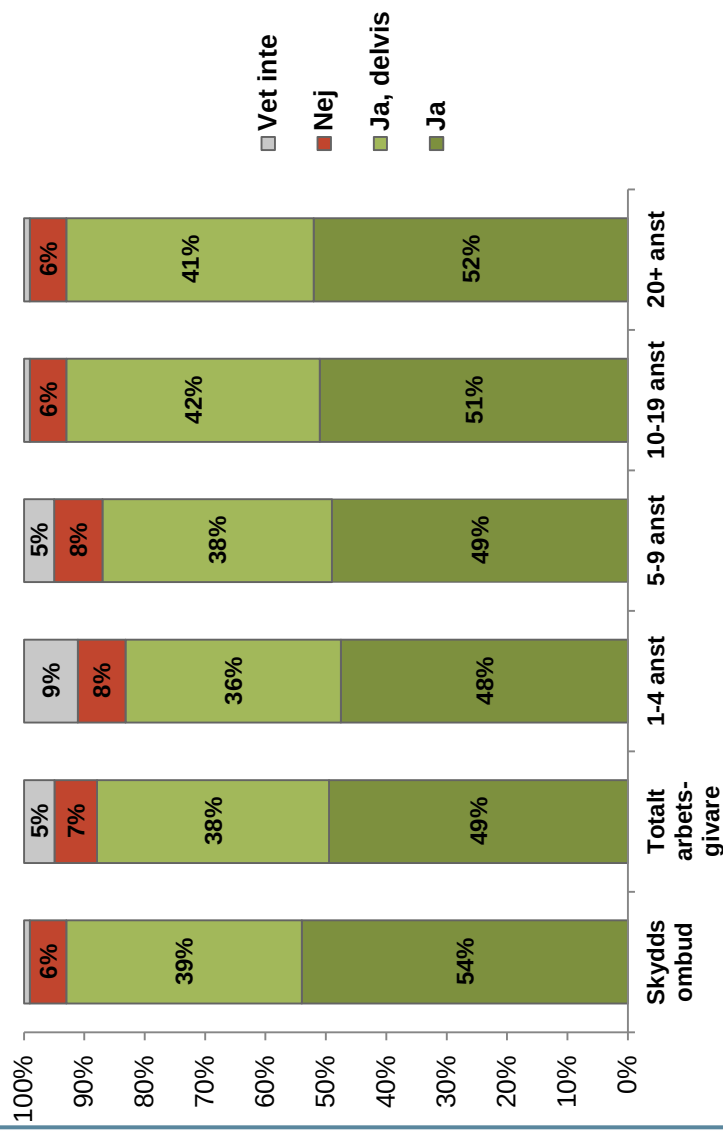
Effekter av screeningbesöket

Effekter av screeningbesöket

- Närmare nio av tio av samtliga arbetsgivare tror att screeninginspektionen åtminstone delvis bidrar till ett bättre arbetsmiljöarbete på arbetsplatsen.
- Skyddsombuden har samma uppfattning som arbetsgivarna.

53/55. Tror du att screeninginspektionen bidrar till ett bättre arbetsmiljöarbete på arbetsplatsen?

Bas: samtliga, 499 resp 105 intervjuer

Effekter av screeningbesöket

Nu kommer ett par påstående kring effekten av Arbetsmiljöverkets besök.

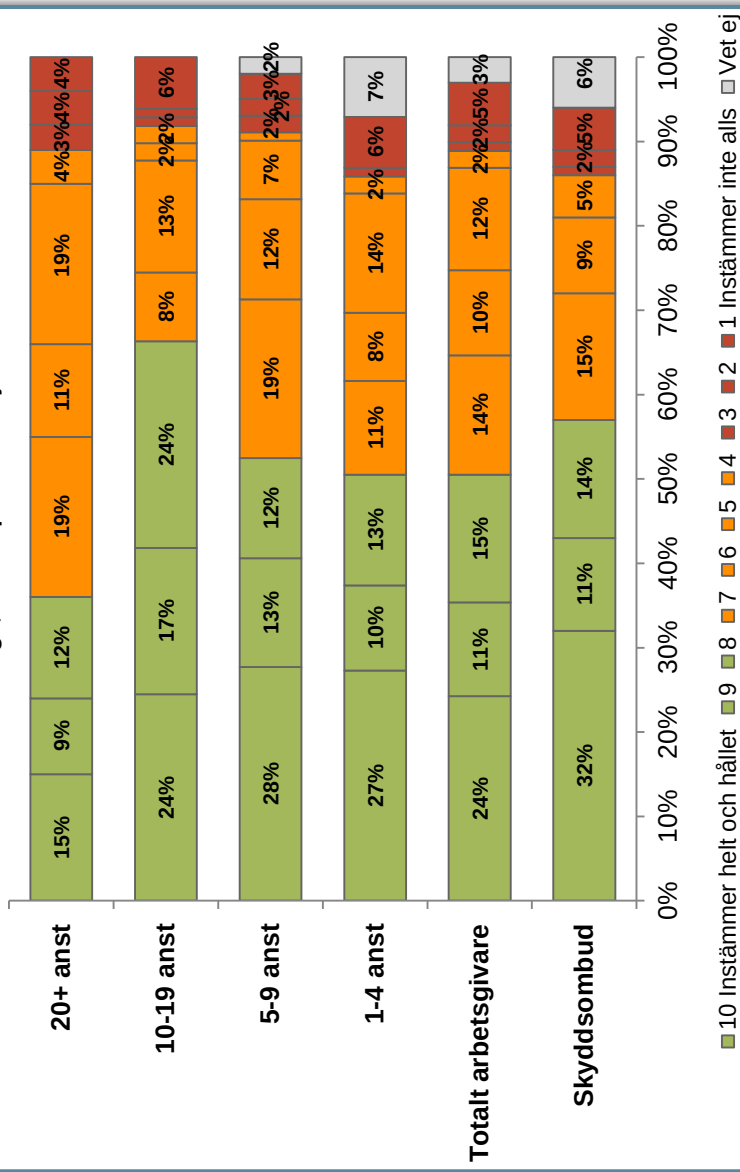
I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?

- Hälften av samtliga arbetsgivare instämmer i hög grad (svarar 8-10) att AV:s besök har ökat deras förståelse för hur man kan arbeta med arbetsmiljöfrågor (undersökning, bedömning av risker, åtgärder). Företag med 20 eller fler anställda instämmer inte i lika hög grad i detta.

- Uppfattningen bland skyddsombuden liknar den hos arbetsgivarna, andelen som svarat 8-10 är något högre.

54/56. Arbetsmiljöverkets besök/screeninginspektion har ökat vår förståelse för hur man kan arbeta med arbetsmiljöarbete.

Bas: samtliga, 499 resp 105 intervjuer

Effekter av screeningbesöket

Nu kommer ett par påståenden kring effekten av Arbetsmiljöverkets besök.

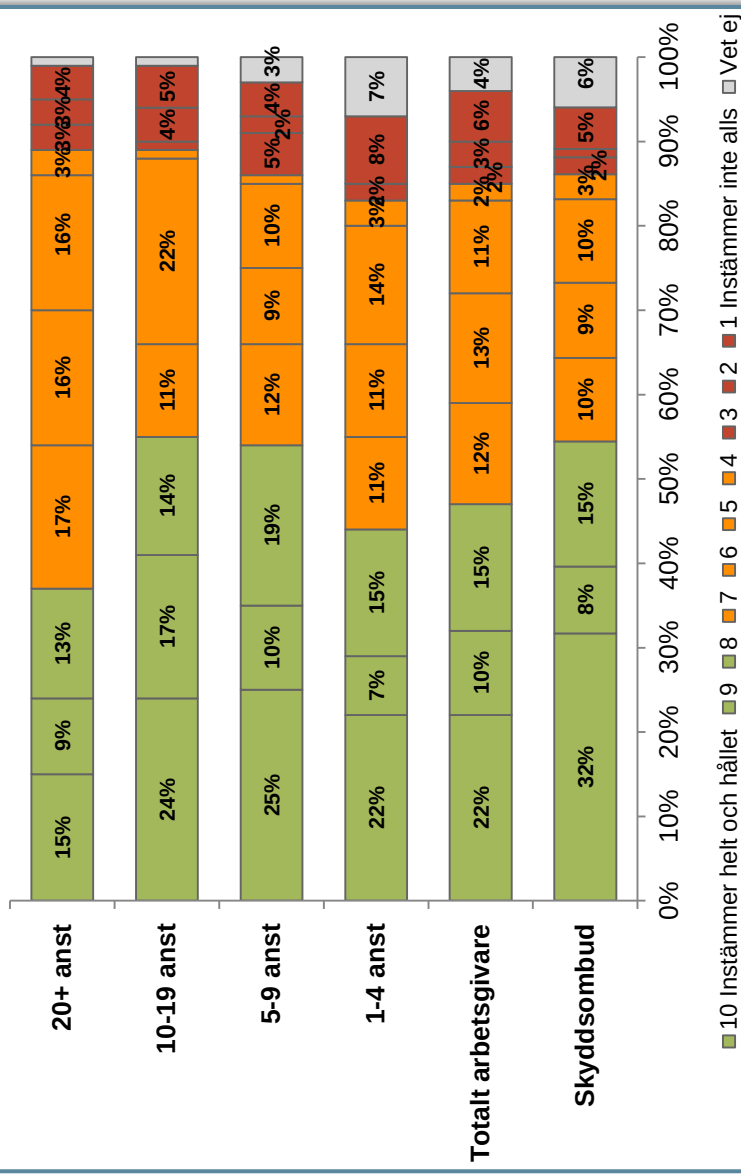
I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?

- Av samtliga arbetsgivare instämmer ungefär hälften i hög grad (svarar 8-10) i påståendet att screening-inspektionen gav dem nya tips och idéer när det gäller arbetsmiljöarbete. Företag med 20 eller fler anställda instämmer inte i lika hög som mindre företag i detta påstående.

- Skyddsombudens uppfattning överensstämmer i huvudsak med arbetsgivarnas, andelen som svarat 8-10 är något högre.

55/57. Arbetsmiljöverkets besök/screeninginspektion gav oss nya tips och idéer när det gäller arbetsmiljöarbete.

Bas: samtliga, 499 resp 105 intervjuer

Effekter av screeningbesöket

- Drygt 40% av arbetsgivarna har genomfört förändringar eller kan ge exempel på andra effekter i deras arbetsmiljöarbete som skett efter AV:s besök.

Exempel:

"Bättre egenkontroll och uppföljning."

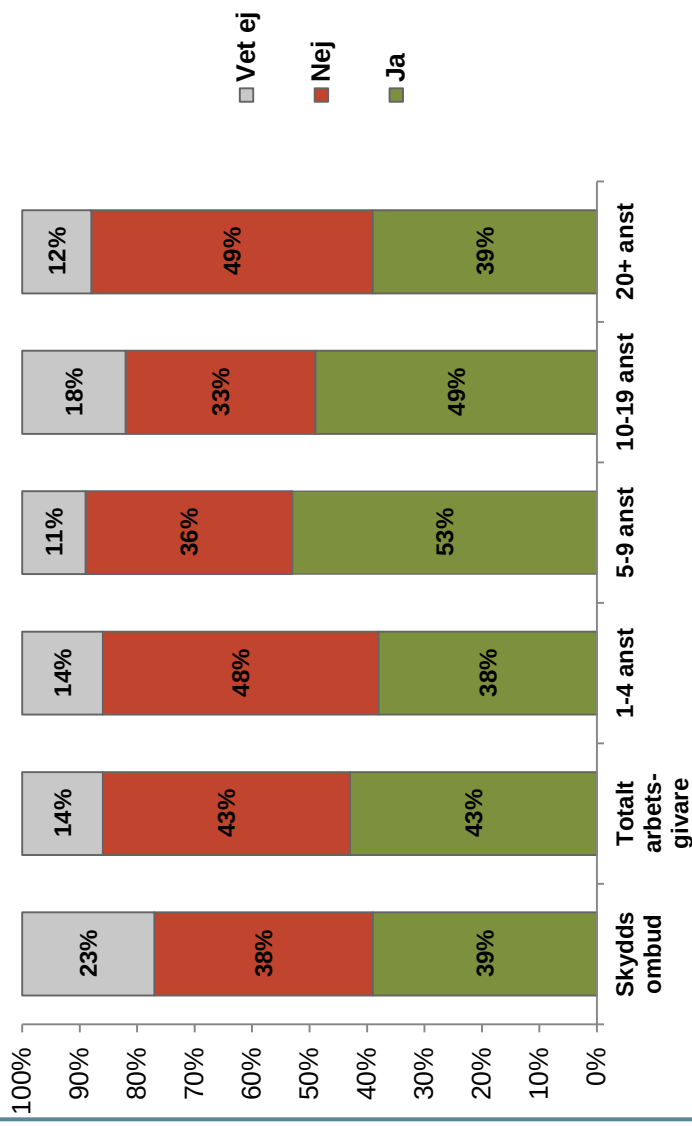
"Fast punkt på produktionsmöten är arbetsmiljöfrågor."

- Bland skyddsombuden är det knappt 40% som uppger att företaget har genomfört förändringar.

Exempel:

"Ett intensifierat informationsarbete när det gäller företagets arbetsmiljöproblem. En spridning av engagemanget för arbetsmiljöfrågor."

56/58. Har ni på ert företag genomfört några förändringar eller kan du ge exempel på andra effekter i ert arbetsmiljöarbete som skett efter Arbetsmiljöverkets besök/ screeningsinspektion? Bas: samtliga, 499 resp 105 intervjuer

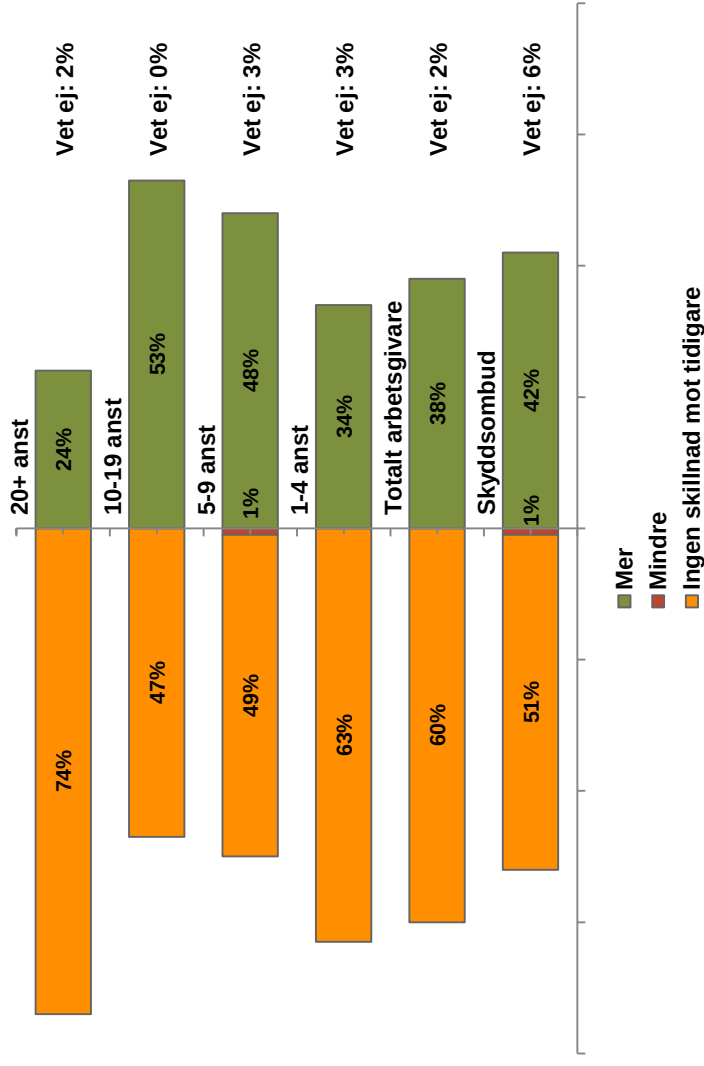

Effekter av screeningbesöket

- Fyra av tio av samtliga arbetsgivare tror att deras företag kommer att arbeta mer med arbetsmiljöarbete som ett resultat av AV:s besök. Företag med 20 eller fler anställda tror inte detta i lika stor utsträckning som företag med färre än 20 anställda.
- Skyddsombuden har samma uppfattning som arbetsgivarna

57/59. Tror du att ni inom ert företag kommer arbeta mer eller mindre med arbetsmiljöarbete som ett resultat av besök/screeninginspektion?

Bas: samtliga, 499 resp 105 intervjuer

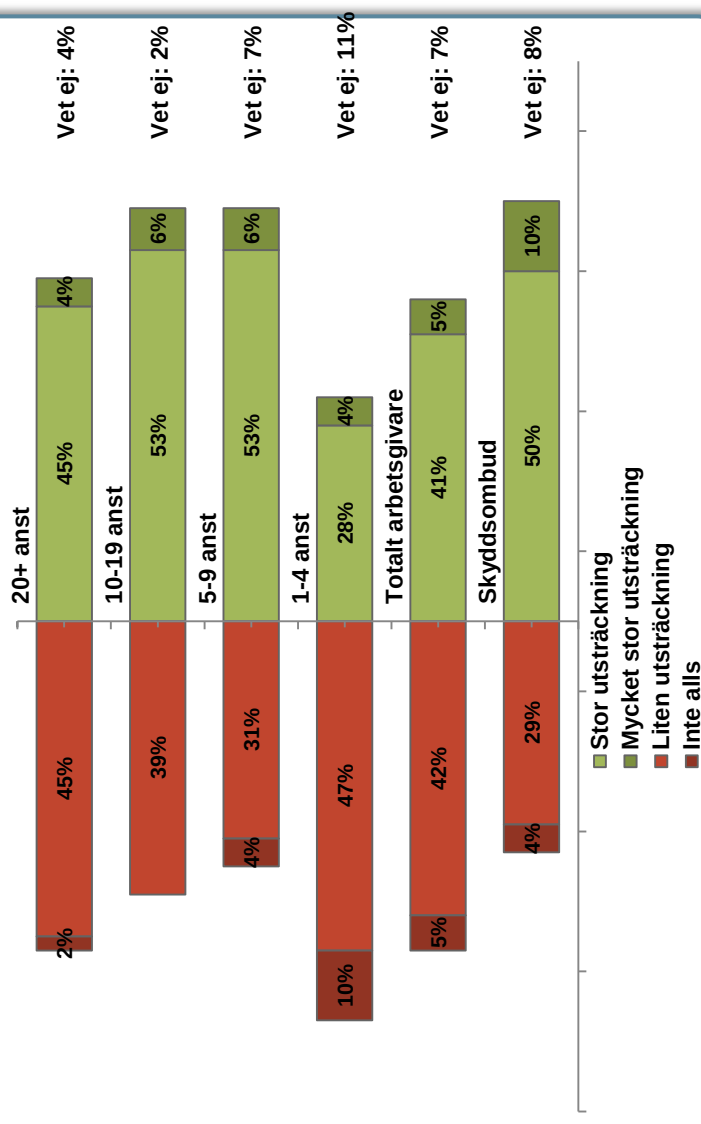
Effekter av screeningbesöket

- Närmare hälften av samtliga arbetsgivare tror i stor/mycket stor utsträckning att frågeunderlaget från screeninginspektionen kan vara till nytta i företags arbetsmiljöarbete. De allra minsta företagen tror inte detta i lika stor utsträckning som företag med fem eller fler anställda.

- Sex av tio skyddsombud tror att fråge-underlaget kan vara till nytta.

58/60. I vilken utsträckning tror du att frågeunderlaget från screeninginspektionen kan vara till nytta i företagets arbetsmiljöarbete?

Bas: samtliga, 499 resp 105 intervjuer

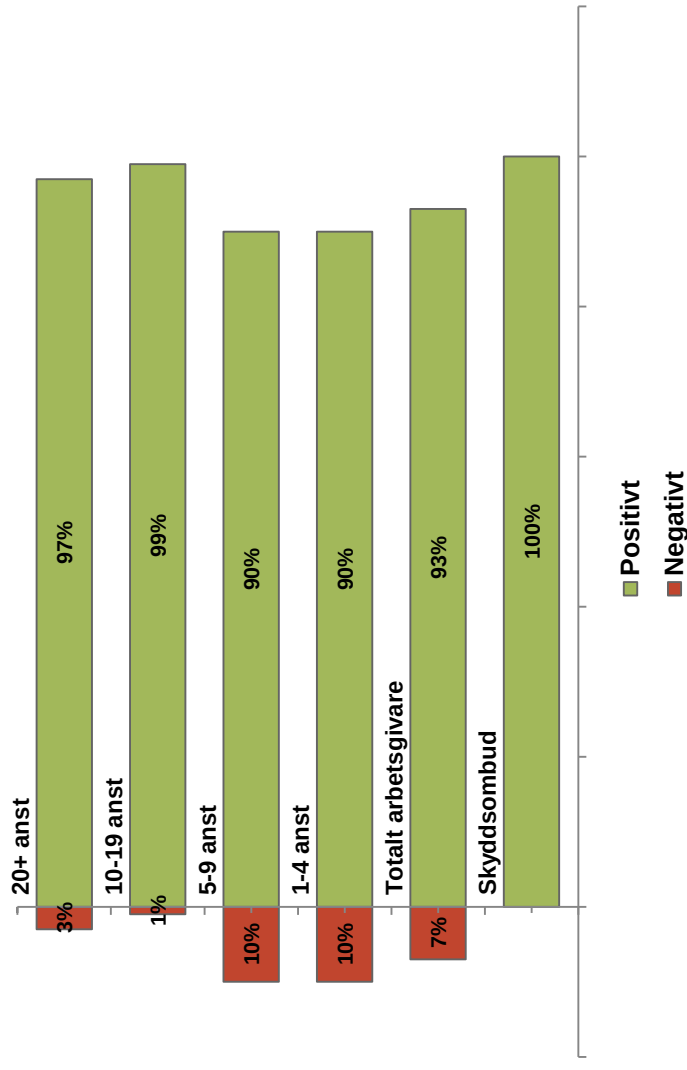
Övriga frågor

Övriga frågor

- Över 90% av arbetsgivarna upplevde AV: s besök som positivt.
- Bland skyddsombuden upplevde samtliga AV:s besök som positivt.

59/61. Generellt sett hur upplevde du Arbetsmiljöverkets besök? Var det positivt eller negativt.

Bas: samtliga, 499 resp 105 intervjuer

Övriga frågor

60/62 Vad var det mest positiva med besöket?

61/63 Vad var negativt med besöket?

Positivt

"Man blir ibland lite hemmablind så det är bra att någon utifrån ser på verksamheten."

"Man fick upp ögonen för sånt som man inte tänkt på förut."

"Att få bekräftelse på att vi jobbar på ett bra sätt"

"Att man går igenom företaget"

"Andra ögon som ser brister eller fördelar."

"Att en del brister blev åtgärdade."

"Att man får tänka till i att förbättra arbetsmiljön."

"Det är alltid bra att granskas. Man blir fort hemmablind."

Negativt

"De företag som är oseriösa kommer sannolikt fortsätta vara detta, medan de som sköter sig får ytterligare papper att fylla i. Besöket i sig tar tid och skapar än mer administration som inte har med företagets verksamhet att göra. Och nej, detta betyder inte att de flesta företag struntar i arbetsmiljön, men att de som sköter sig skall belastas ytterligare är knappast rimligt."

"Jag har inga anställda så det hela kändes meningslöst."

Bakgrundsfrågor

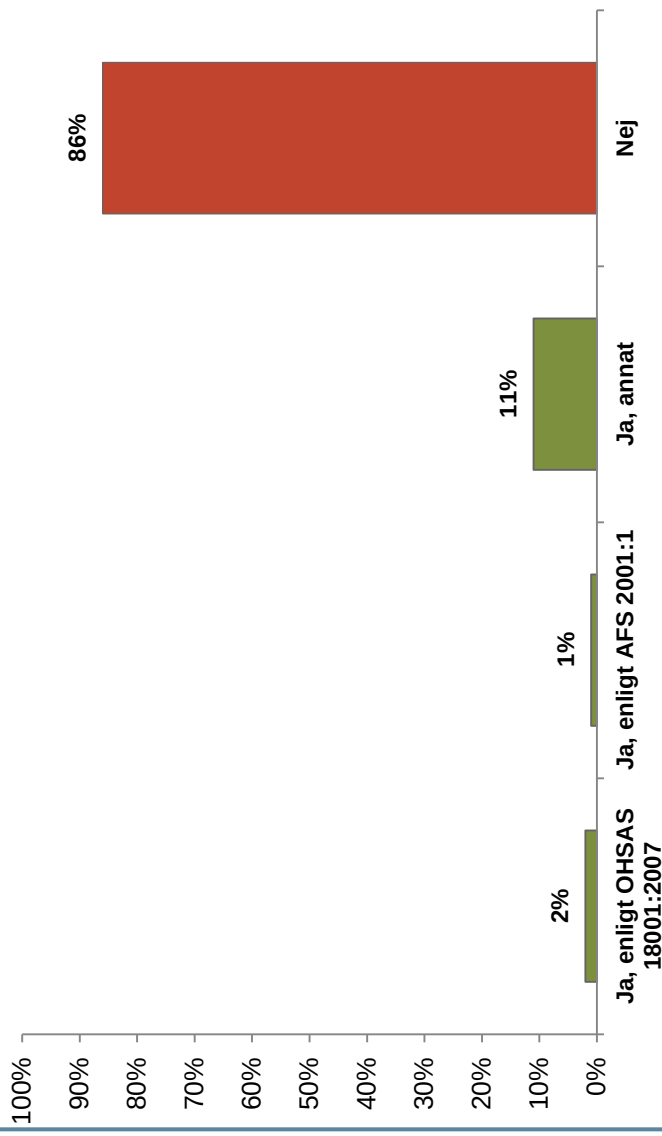
Bakgrundsfrågor

- Endast en bråkdel av företagen är arbetsmiljöcertifierade enligt OHSAS eller AFS.

- Under Annat anger företagen t ex ISO 9000 och Svanen certifiering.

63. Är företaget arbetsmiljöcertifierat?

Bas: samtliga arbetsgivarrepresentanter, 498 intervjuer

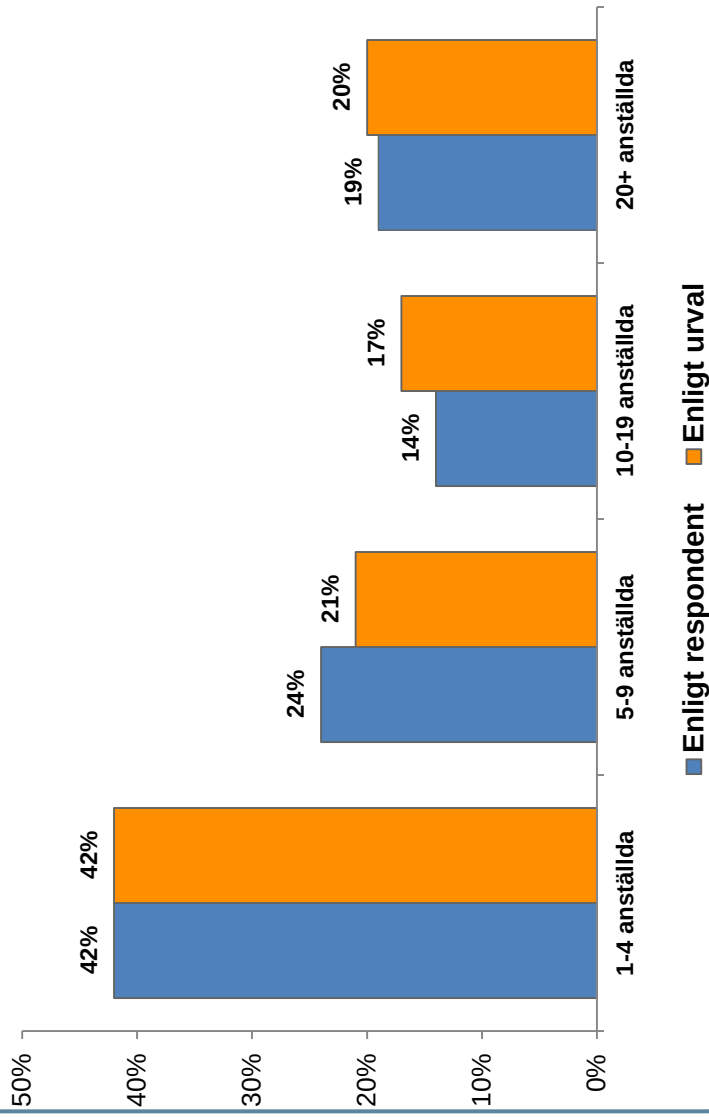

Bakgrundsfrågor

- Andelen företag i olika storleksklasser utifrån SCB:s register stämmer väl överens med en indelning baserad på respondenternas egen uppgift.

64. Hur många anställda är ni på arbetsplatsen som screenades?

Bas: samtliga arbetsgivarrepresentanter, 498 intervjuer

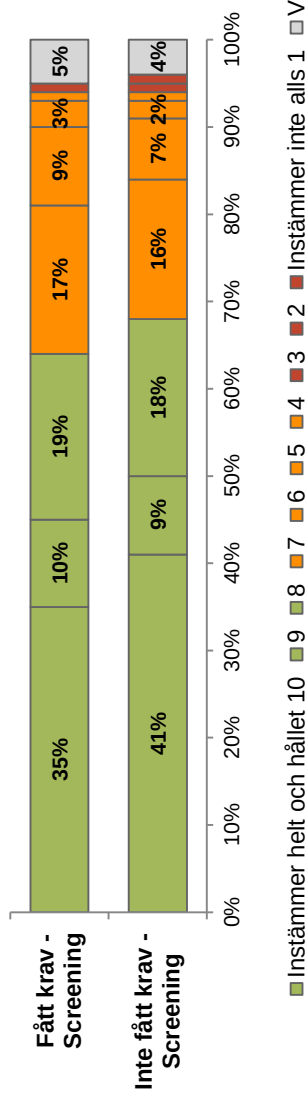

**Jämförelse företag som fått krav
respektive inte fått krav**

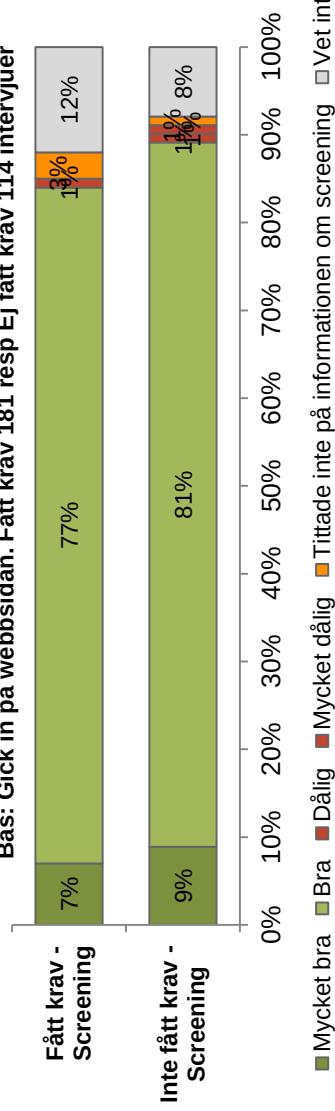
Information inför screeningsinspektionen

- Bland arbetsgivare som fått krav är det 64% som i hög utsträckning (svarar 8-10) anser att bekräftelsebrevet innehåller tillräcklig information. Motsvarande värde bland dem som inte fått krav ligger på 68%.
- Bland företag som fått krav är det en lägre andel, 84%, som tycker att informationen var bra än bland dem som inte fått krav, 90%.

7. Arbetsmiljöverkets bekräftelsebrev om den inbokade screeningsinspektionen innehöll tillräcklig information.
Bas: Fick bekräftelsebrev. Fått krav 230 resp Ej fått krav 162 intervjuer

14. Tyckte du att informationen om screening på websidan var bra eller dålig?
Bas: Gick in på websidan. Fått krav 181 resp Ej fått krav 114 intervjuer

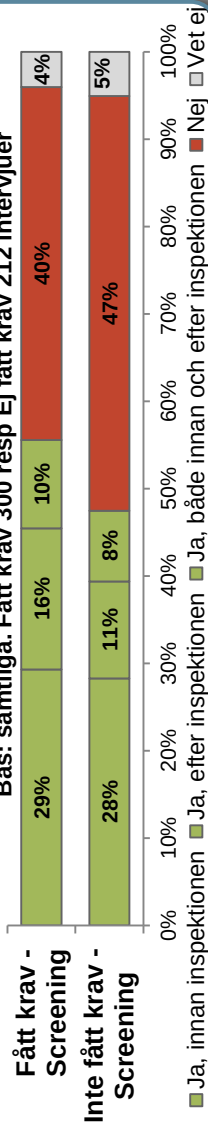
Egen aktivitet och synpunkter på informationsmaterialet

- Det är en högre andel bland de företag som fått krav som provat att använda frågeunderlaget än bland dem som inte fått krav, 55% jämfört med 47%.

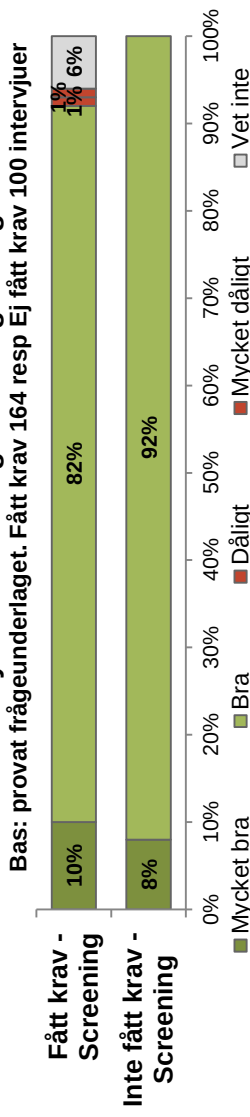
- Av dem som använde frågeunderlaget tycker samtliga av dem som inte fått krav att det fungerade bra. Motsvarande värde bland dem som fått krav är 92%.

- Bland dem som fått krav är det en högre andel som tycker att länkarna i frågeunderlaget var till hjälp för dem än bland dem som inte fick krav, 55% jämfört med 44%.

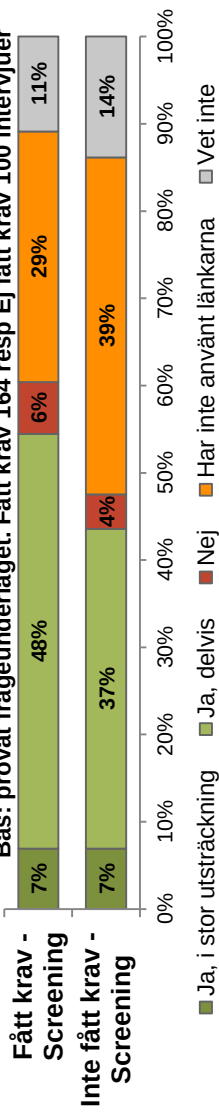
17. Har du provat att använda frågeunderlaget som ligger på webbsidan och som inspektören använder vid bedömningen av arbetsmiljön?
Bas: samtliga. Fått krav 300 resp Ej fått krav 212 intervjuer

18. Hur tyckte du att frågeunderlaget fungerade?
Bas: provat frågeunderlaget. Fått krav 164 resp Ej fått krav 100 intervjuer

21. I rubrikerna i frågeunderlaget (PDF-fil på webben) finns länkar till mer information på Arbetsmiljöverkets webbplats. Var de länkarna till hjälp för dig?
Bas: provat frågeunderlaget. Fått krav 164 resp Ej fått krav 100 intervjuer

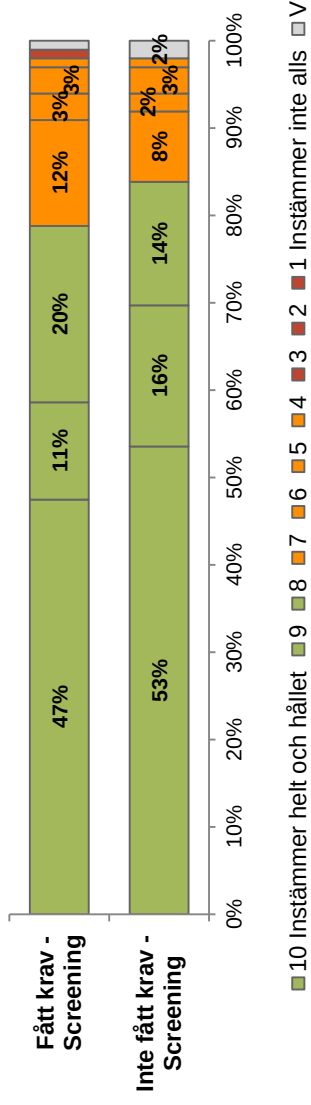
Upplevelse av screeninginspektionen

- Bland företag som fått krav är det 78% som i hög utsträckning (svarar 8-10) anser att inspektören förklarade syftet med inspektionen på ett tydligt sätt. Hos företag som ej fått krav är motsvarande värde 83%.

- Andelen företag som i hög utsträckning (svarar 8-10) anser att inspektörens kunskap om arbetsmiljön i branschen var tillräcklig är lägre bland företag som fått krav (56%) än bland de som ej fått krav (66%).

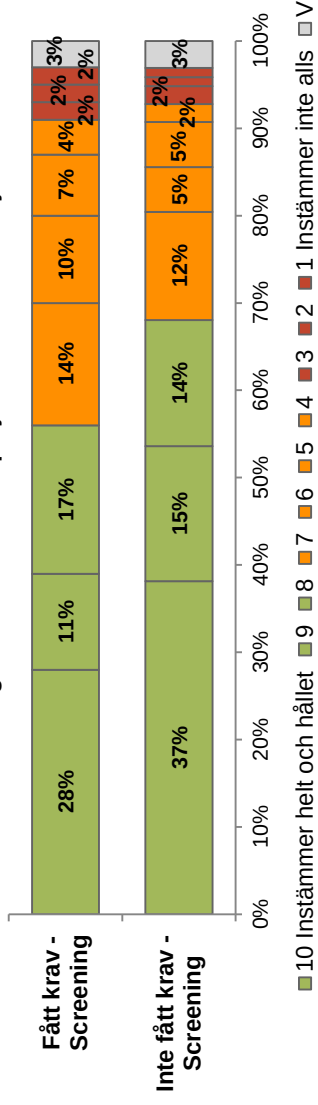
33. Inspektören förklarade syftet med inspektionen på ett tydligt sätt.

Bas: samtliga. Fått krav 291 resp Ej fått krav 209 intervjuer

34. Inspektörens kunskap om arbetsmiljön i din bransch var tillräcklig.

Bas: samtliga. Fått krav 291 resp Ej fått krav 209 intervjuer

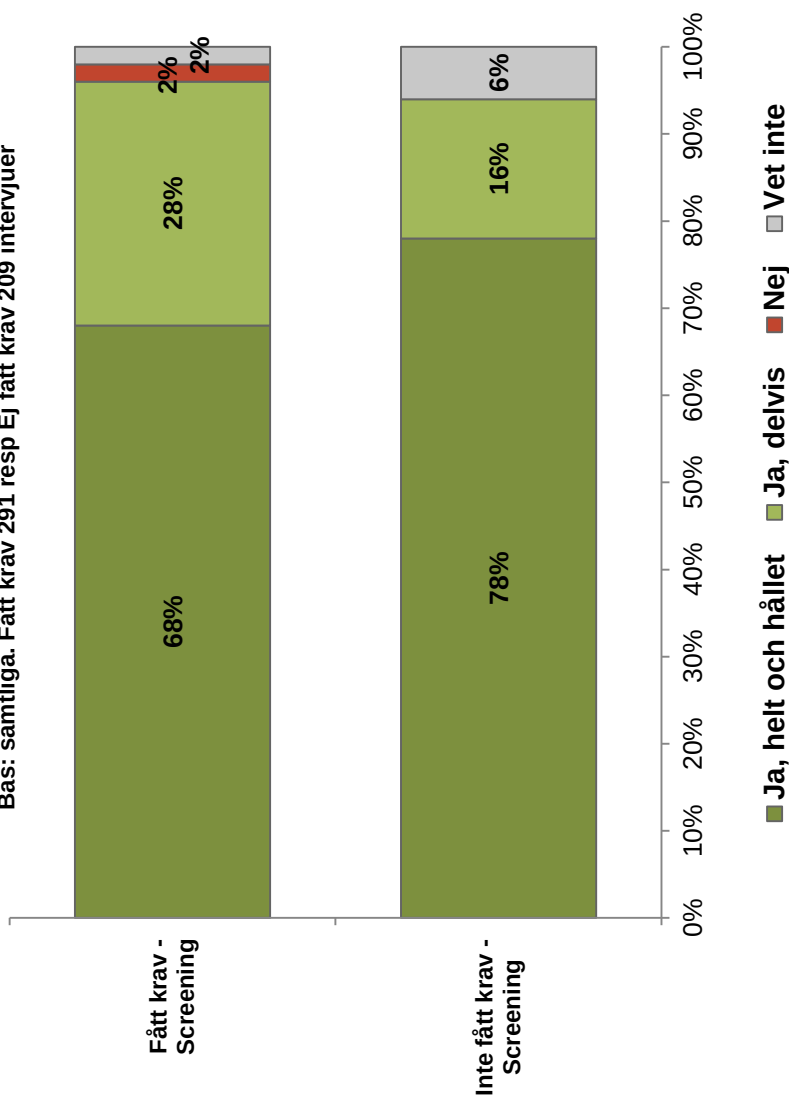

Upplevelse av screeningsinspektionen

- Andelen företag som anser att den översiktliga bedömningen av arbetsmiljön som inspektören gjorde var helt och hållet rättvis, är högre bland företag som inte fått krav än bland företag som fått krav, 78% jämfört med 68%.

38. Var den översiktliga bedömningen av arbetsmiljön som inspektören gjorde rättvis?

Bas: samtliga. Fått krav 291 resp EJ fått krav 209 intervjuer

Effekter av screeningbesöket

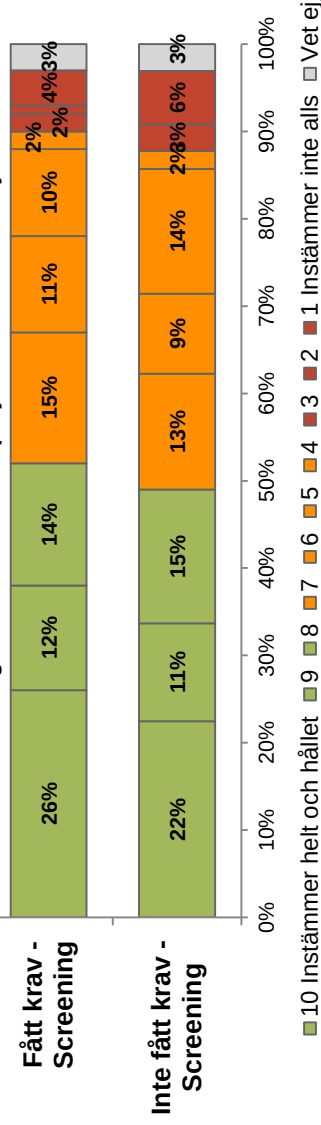
Nu kommer ett par påståenden kring effekten av Arbetsmiljöverkets besök.
I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden?

- Strax över hälften (52%) av företagen som fått krav och strax under hälften (48%) av de som ej fått krav anser i hög utsträckning (svarar 8-10) att AV:s besök har ökat deras förståelse för hur man kan arbeta med arbetsmiljöarbete.

- 48% av de företag som fått krav och 44% av de som ej fått krav anser i hög utsträckning (svarar 8-10) att AV:s besök gav dem nya tips och idéer när det gäller arbetsmiljöarbete.

54. Arbetsmiljöverkets besök/screeninginspektion har ökat vår förståelse för hur man kan arbeta med arbetsmiljöarbete.

Bas: samtliga. Fått krav 291 resp Ej fått krav 208 intervjuer

55. Arbetsmiljöverkets besök/screeninginspektion gav oss nya tips och idéer när det gäller arbetsmiljöarbete.

Bas: samtliga. Fått krav 291 resp Ej fått krav 208 intervjuer

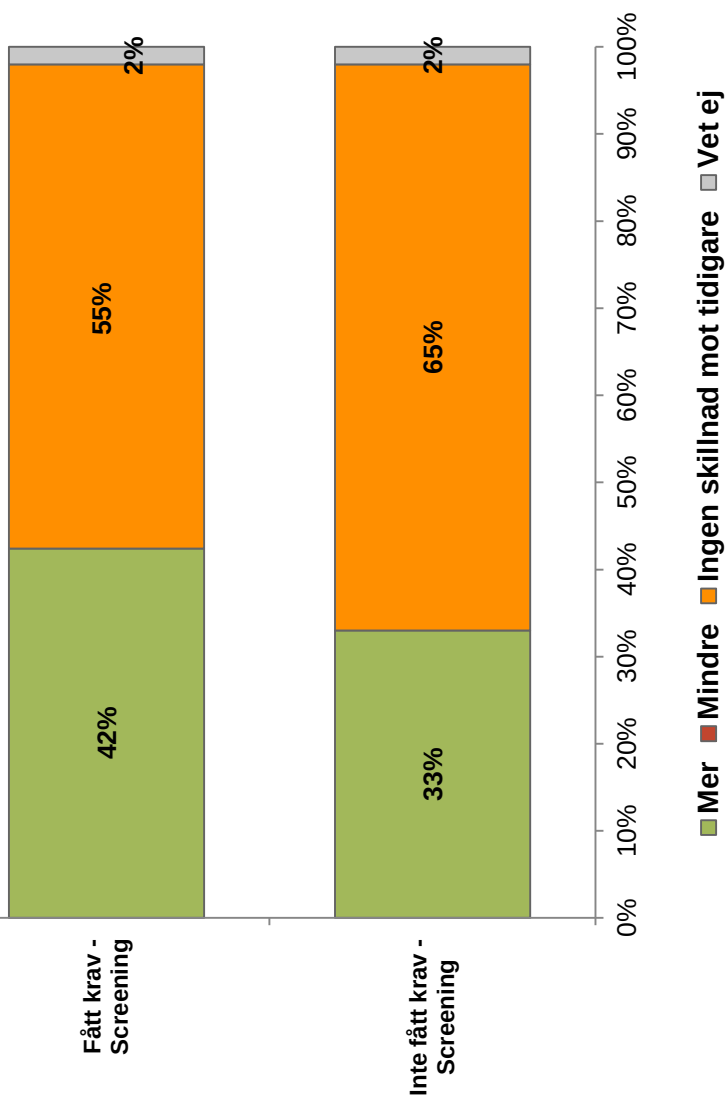

Effekter av screeninginspektionen

- Bland företag som fått krav är det en högre andel som tror att de kommer att arbeta mer med arbetsmiljöarbete som ett resultat av screeninginspektionen än det är bland företag som inte fått krav, 42% jämfört med 33%.

57. Tror du att ni inom ert företag kommer arbeta mer eller mindre med arbetsmiljöarbete som ett resultat av besök/screeninginspektion?

Bas: samtliga. Fått krav 291 resp Ej fått krav 208 intervjuer

Sammanfattning och slutsatser

Utifrån den kvalitativa och den
kvantitativa undersökningen

Sammanfattning och slutsatser

En stor majoritet av arbetsgivarna kan påminna sig att de först fått den allmänna informationen om screening och sen bekräftelsen på det inbokade besöket. En majoritet av skyddsombuden har fått ta del av såväl den allmänna informationen som bokningsbekräftelsen. En majoritet av båda grupperna tycker att informationen har varit tillräcklig.

Hälften av företagen gjorde en egen screening av arbetsplatsen. Flera företag har gjort andra aktiviteter. Av de som genomfört aktiviteter har hälften gjort det tillsammans med skyddsombud. Aktiviteterna är gjorda i ungefär lika stor utsträckning i samband med att den allmänna information kom som i samband med att ett datum för screening blev bestämt.

Närmare sex av tio arbetsgivare har gått in på webben, bland skyddsombuden är det lite mer än hälften som har gjort det. Det som flest gjort är att läsa information om screening och ladda ner frågeunderlaget. En stor majoritet i båda målgrupperna tycker att informationen på webben var bra.

Sammanfattning och slutsatser

Bland arbetsgivarna är det ungefär hälften som provat att använda frågeunderlaget. Bland skyddsombuden är andelen något lägre. De som använt frågeunderlaget tycker att det har fungerat bra. En stor majoritet tycker att frågorna med exempel på saker man kan tänka har varit till hjälp. De som använt länkarna tycker att de har varit till hjälp. De som inte har använt frågeunderlaget anger framför allt tidsbrist, men många använder egna underlag och checklistor istället.

Screeningmodellen föredras i stor utsträckning av de arbetsgivare som deltagit i undersökningen. Detsamma gäller för skyddsombud, med ett undantag. Skyddsombud föredrar en metod som innebär såväl bokade som oanmällda besök.

Såväl arbetsgivare som skyddsombud tycker att inspektören förklarade syftet med screeninginspektionen på ett tydligt sätt. Detsamma gäller den bedömning som inspektören gjorde i frågeunderlaget och de brister som upptäcktes i arbetsmiljön. En majoritet av arbetsgivarna och skyddsombuden är även nöjda med inspektörens branschkunskap även om man inte är lika nöjd med detta som förklaring av syfte, bedömning av frågeunderlag och brister som upptäcktes.

Sammanfattning och slutsatser

En stor majoritet tycker att den översiktliga bedömning som inspektören gjorde av arbetsmiljön var rättvis.

En majoritet av arbetsgivare och skyddsombud tycker att det är positivt att få ta del av den information som Arbetsmiljöverket har i sina register.

Anteckningarna på förrättningsprotokollet, bedömningen i frågeunderlaget och inspektionsmeddelandet var lätta att förstå. Det har också tydligt framgått av de tre dokumenten vad som skulle åtgärdas. Att få dokumentation via e-post i direkt anslutning till inspektionsbesöket uppfattas som positivt.

Uppföljningsbesöken har i större utsträckning bokats i direkt vid inspektionsbesöket än i efterhand via epost eller telefon. Då det bokats vid inspektionsbesöket har det uppfattats som positivt.

Både arbetsgivarna och skyddsombud föredrar screeningens variant att företag som fått krav ska redovisa sina åtgärder direkt vid uppföljningsbesöket före att åtgärderna ska redovisas skriftligt innan besöket.

En stor majoritet tror att screeningbesöket bidrar till ett bättre arbetsmiljöarbete på arbetsplatsen..

Sammanfattning och slutsatser

En majoritet tycker också att besöket har ökat förståelsen för hur man kan arbeta med arbetsmiljöarbete och att de fått nya tips och idéer.

Ungefär fyra av tio företag har genomfört åtgärder eller kan ge exempel på andra effekter i arbetsmiljöarbetet efter Arbetsmiljöverkets besök. Ungefär lika stor andel företag tror att de kommer att arbeta mer med arbetsmiljöfrågor som ett resultat av besöket. Andelen som tror att frågeunderlaget kan vara till nytta i arbetsmiljöarbetet är även den på samma nivå.

En mycket stor majoritet har uppfattat Arbetsmiljöverkets besök som positivt.

Sammanfattning och slutsatser

Arbetsgivare och skyddsombud har ett relativt likartat svarsmönster. Det finns dock vissa skillnader. Skyddsombud

- tycker i högre utsträckning att informationen har varit tillräcklig
- har i mindre utsträckning gått in på AV:s webb och provat frågeunderlaget
- har haft mer hjälp av exempel och länkar i frågeunderlaget
- är något mer positiva till screeningmodellens metoder, utom när det gäller bokade och oanmälda besök som de föredrar
- tycker i något högre utsträckning att inspektören på ett tydligt sätt förklarade den bedömning av arbetsmiljön som gjordes och de brister som upptäcktes
- tycker i högre utsträckning att det är positivt att ta del av den information som finns i AV:s register
- tycker i högre utsträckning att Anteckningarna i Förrättningsprotokollet, bedömningen i Frågeunderlaget samt Inspektionsmeddelandet var lätta att förstå

Sammanfattning och slutsatser

Arbetsgivare och skyddsombud har ett relativt likartat svarsmonster. Det finns dock vissa skillnader. Skyddsombud

- tycker i större utsträckning att det framgick tydligt vad som skulle åtgärdas och att det är positivt att få ta del av dokumentationen via e-post direkt i anslutning till inspektionsbesöket
- tror i högre utsträckning att screeningsinspektionen bidrar till ett bättre arbetsmiljöarbete
- tycker i högre utsträckning att det har ökat deras förståelse för hur man kan arbeta med arbetsmiljöarbete och att det gav nya tips och idéer
- tror i något högre utsträckning att företagen kommer att arbeta mer med arbetsmiljöarbete och att frågeunderlaget kan vara till nytta

Sammanfattning och slutsatser

Ju större företag

- desto fler kan påminna sig att de har fått information om screeningen
- desto fler tycker att informationen var tillräcklig
- desto fler har haft skyddsombud med i aktiviteter
- desto fler har sökt information på webben (20+ avviker något)
- desto fler tycker att informationen på webben var tillräcklig
- desto fler har provat att använda frågeunderlaget
- i desto större utsträckning vill de ha en bedömning av alla arbetsmiljöområden och alltid få dokumentationen
- i desto större utsträckning tycker de att det är positivt att få ta del av informationen i AV:s register

Sammanfattning och slutsatser

Ju större företag

- i desto större utsträckning tycker de att de olika dokumenten var lätta att förstå
- i desto större utsträckning tycker de att det är positivt att få ta del av dokumentationen via e-post
- i desto större utsträckning tycker de att inspektionen bidrar till ett bättre arbetsmiljöarbete
- i desto större utsträckning tycker de att besöket har ökat deras förståelse för hur man kan arbeta med arbetsmiljöarbete och att de fått tips och idéer (20+ avviker och är de som i minst utsträckning tycker detta)
- i desto större utsträckning tror de att de kommer att arbeta mer med arbetsmiljöarbete (20 + avviker och tror det i minst utsträckning)
- i desto större utsträckning tror de att frågeunderlaget kan vara till nytta i företagets arbetsmiljöarbete (20 + avviker något)

Sammanfattning och slutsatser

Företag som finns inom näringsgren 18122, tryckning av böcker och övriga trycksaker, uppger i högre grad än övriga företag inom branschen grafisk produktion att Arbetsmiljöverkets besök har ökat deras förståelse för hur man kan arbeta med arbetsmiljöarbete. De uppger också i högre grad att besöket har gett dem nya tips och idéer när det gäller arbetsmiljöarbete. Andelen företag som tror att de kommer att arbeta mer med arbetsmiljöarbete är även den högre bland företag i näringsgren 18122.

Det finns inga entydiga skillnader beroende på om arbetsplatsen är belägen geografiskt i nord, mitt eller syd.

Avslutningsvis kan vi konstatera att såväl arbetsgivare som skyddsombud föredrar de metoder för tillsyn som finns inom screeningmodellen. Ett undantag från detta är att skyddsombud vill ha både bokade och oanmällda besök.

Sammanfattning och slutsatser

Det finns vissa skillnader mellan företag som fått krav och företag som inte fått krav.

När det gäller informationen i bekräftelsebrevet är företag som fått krav något mindre positiva.

Bland företag som fått krav är det en lägre andel som tycker att informationen om screening på webbsidan var bra.

Det är en högre andel bland de företag som fått krav som provat att använda frågeunderlaget. Av dem som använde frågeunderlaget tycker en lägre andel av dem som fått krav att det fungerade bra. Bland dem som fått krav är det en högre andel som tycker att länkarna i frågeunderlaget var till hjälp för dem.

Företag som fått krav är något mindre positiva när det gäller inspektörens förklaring av syftet med inspektionen och inspektörens kunskap om arbetsmiljön i branschen.

Sammanfattning och slutsatser

När det gäller den översiktliga bedömningen av arbetsmiljön som inspektören gjorde, är andelen som tycker att bedömningen var helt och hållet rättvis lägre bland företag som fått krav.

På frågorna om screeningsinspektionen ökat arbetsgivarnas förståelse för hur man kan arbeta med arbetsmiljöfrågor respektive om screeningsinspektionen gett dem nya tips och idéer är de som fått krav något mer positiva.

Bland företag som fått krav är det en högre andel som tror att de kommer att arbeta mer med arbetsmiljöarbete som ett resultat av screeningsinspektionen.

Kontaktuppgifter

- Krister Runebrand, analyschef
- Jan Nilsson, senioranalytiker

ARBETSMILJÖ
VERKET

Arbetsmiljöverket
112 79 Stockholm
Besöksadress Lindhagensgatan 133
Telefon 010-730 90 00
E-post: arbetsmiljoverket@av.se
www.av.se

Den här rapporten kan laddas ner från vår webbplats
www.av.se/publikationer/rapporter/

ISSN 1650-3171

Vår vision: *Alla vill och kan skapa en bra arbetsmiljö*